

ანა კლიაშვილი
ნინო ღალანიძე

ხელოვნება

3

მასწავლებლის წიგნი



ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები

საქართველოში ზოგადი განათლების სისტემა მიზნად ისახავს შექმნას ხელსაყრელი პირობები ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების მატარებელი, თავისუფალი პიროვნების ჩამოყალიბებისათვის. ამასთან ერთად, განათლების სისტემა უვითარებს მოზარდს გონებრივ და ფიზიკურ უნარ-ჩვევებს, აძლევს საჭირო ცოდნას, ამკვიდრებს ჯანსაღი ცხოვრების წესს, მოსწავლეებს უყალიბებს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას და ეხმარება მათ ოჯახის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს წინაშე საკუთარი უფლება-მოვალეობების გაცნობიერებაში.

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემაში მიღებული გამოცდილების საფუძველზე მოზარდმა უნდა შეძლოს:

ა) ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციებისა და ღირებულებების მიმართ საკუთარი პასუხისმგებლობის გააზრება;

ბ) ბუნებრივი გარემო პირობების შენარჩუნება და დაცვა;

გ) ტექნოლოგიური თუ სხვა ინტელექტუალური მიღწევების ეფექტიანად გამოყენება; ინფორმაციის მოპოვება, დამუშავება და ანალიზი;

დ) დამოუკიდებლად ცხოვრება, გადაწყვეტილების მიღება;

ე) იყოს შემოქმედი, თავად შექმნას ღირებულებები და არ იცხოვროს მხოლოდ არსებულის ხარჯზე;

ვ) საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების უწყვეტი განვითარება მთელი ცხოვრების განმავლობაში და მათი მაქსიმალური რეალიზება როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის საზღვრებს გარეთაც;

ზ) კომუნიკაცია ინდივიდებთან და ჯგუფებთან;

თ) იყოს კანონმორჩილი, ტოლერანტი მოქალაქე.

ანა კლდიაშვილი, ნინო ლაღანიძე

ხელოვნება

III კლასი

მასწავლებლის წიგნი

გრიფინიჭებულია საქართველოს განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტროს მიერ 2018 წელს



გამომცემლობა „კლიო“

ანა კლდიაშვილი, ნინო ლალანიძე

ხელოვნება

III კლასი, მასწავლებლის წიგნი

რედაქტორი ნანა კუპრაშვილი

თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო
აკადემიის პროფესორი,
ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი

**კომპიუტერული უზრუნველყოფა
ირმა ლიპარტელიანი**

© გამომცემლობა „კლიო“, 2018

© ანა კლდიაშვილი, ნინო ლალანიძე, 2018

ყველა უფლება დაცულია

ISBN 978-9941-441-89-9



შპს „გამომცემლობა კლიო“

აღმაშენებლის გამზ. 181,

თბილისი, 0112

ტელ.: (+995 32) 234 04 30

E-mail: book@klio.ge

www.klio.ge

სარჩევი

1. სახელმძღვანელოების სერიის კონცეფცია.....	6
2. სახელმძღვანელოების სერიის კონცეფცია	7
3. III კლასის სტანდარტი სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში.....	16
4. საგნის სწავლების მიზანი, ამოცანები.....	19
5. სტანდარტის შედეგების მიღწევისა და შინაარსის ურთიერთკავშირის მატრიცა	19
6. მასწავლებლის წიგნის მიმოხილვა.....	26
7. მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომების სპეციფიკა საგნის სწავლების პროცესში, სამიზნე ასაკის თავისებურებები.	27
8. სპეციალური საჭიროებების მქონე მოსწავლე.....	31
9. სპეციფიკური, საგნობრივი და ზოგადი გამჭოლი უნარები	32
10. მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების ძირითადი სტრატეგიები, რასაც ეყრდნობა სახელმძღვანელო	33
11. საგანმანათლებლო რესურსები	41
12. მოსწავლის შეფასების პრინციპები	41
13. აქტივობების ჩატარებასთან დაკავშირებული ზოგადი რეკომენდაციები.....	50
14. მასწავლებლის წიგნის პრაქტიკული ნაწილი	51
15. მასწავლებლის წიგნის დასკვნითი ნაწილი.....	52
16. მასწავლებლის წიგნთან დაკავშირებული შენიშვნები	53
17. გაკვეთილების სავარაუდო სცენარები	54

1. სახელმძღვანელოების სერიის კონცეფცია

ნიგნების წინამდებარე სერია საგანში „სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება“, რომელიც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის საბაზო საფეხურის I-VI კლასების სახელმძღვანელოებს მოიცავს, მოწოდებულია შეიყვანოს მოსწავლე ხელოვნების სამყაროში; ორიენტირებულია, ხელი შეუწყოს მოსწავლის, როგორც ჰარმონიული ადამიანის, ინდივიდის ჩამოყალიბებას ხელოვნებასთან ზიარების გზით.

ამ სერიის კონცეფცია სამ ძირითად პრინციპს ემყარება:

1. მისცეს მოსწავლეს გარკვეული თეორიული ცოდნა ხელოვნების შესახებ;
2. გაუღვივოს/განუვითაროს მოსწავლეს შემოქმედებითი აქტივობის სურვილი.
3. გამოუმუშაოს მას პრაქტიკული უნარები;

სერიის ერთ-ერთი ძირითადი მახასიათებელია „მოძრაობა“ მარტივიდან რთულისაკენ, მოსწავლის ასაკობრივი თავისებურებების კვლად და მათი გავალისწინებით. აქედან გამომდინარე, სერია ისეა აგებული, რომ I-IV კლასებში ძირითადი აქცენტი კეთდება მოსწავლის პრაქტიკულ-შემოქმედებით საქმიანობაში ჩაბმაზე. საგნის სწავლების ამ ეტაპზე სახელმძღვანელოების პრაქტიკული ნაწილი ითვალისწინებს შემოქმედებითი საქმიანობის დროს ტექნიკურ საშუალებათა ფართო სპექტრის გამოყენებას და, შედეგად, მოტორიკის განვითარებასა და დახვეწას. ცხადია, არანაკლები მნიშვნელობა ენიჭება თეორიულ ცოდნასაც, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ცალკეული ელემენტებისა და პრინციპების გაცნობას და ხელოვნების ნიმუშთან „ურთიერთობის“ სურვილის გაღვივებას, მის შესახებ მსჯელობის უნარ-ჩვევის გამომუშავებას.

V-VI კლასებში თეორიული გაკვეთილების წილი გაზრდილია, მოსწავლეები ეცნობიან სხვადასხვა ეპოქისა თუ ქვეყნის ხელოვნებას, მხატვრულ მიმდინარეობებსა თუ ცალკეულ მხატვართა შემოქმედებას, მსოფლიო ხელოვნების მრავალ ღირშესანიშნავ ნაწარმოებს, სახელგანთქმულ მუზეუმებსა და მათ საგანძურს. ეს აფართოვებს მათ თვალსაზრისს და ხელს უწყობს დამოუკიდებელი აზროვნებისა და ლოგიკური მსჯელობის უნარ-ჩვევის გამომუშავებას. ამ ეტაპზე კვლავ გრძელდება პრაქტიკული შემოქმედებითი უნარების განვითარება – მოსწავლის მიერ სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სხვადასხვა მხატვრული ტექნიკისა თუ ხერხის ათვისება, მრავალფეროვანი ბუნებრივი თუ ხელოვნური რესურსის შემოქმედებითად გამოყენება და სხვ.

I-VI კლასის სახელმძღვანელოთა სერია მოწოდებულია დაანახოს მოსწავლეს, რომ ხელოვნება არის სამყაროს შემეცნების ერთ-ერთი საშუალება და, ამავდროულად, თვითრეალიზაციის და თვითგამოხატვის შესანიშნავი ასპარეზი; რომ ხელოვნების საშუალებით ისინი ეზიარებიან კაცობრიობის მიერ საუკუნეთა განმავლობაში ჩამოყალიბებულ ღირებულებებს, რაც მათ სამყაროს შესახებ ფართო მსოფლმხედველობრივი ხედვის ჩამოყალიბებაში დაეხმარება.

2. სახელმძღვანელოების სერიის კონცეფცია

1. ზოგადი ინფორმაცია III კლასის მოსწავლის სახელმძღვანელოს შესახებ

(მიზნები, სტრუქტურა, შინაარსი, მეთოდოლოგია, კომპლექტაცია)

მიზნები

შემოთავაზებული სახელმძღვანელო განკუთვნილია დაწყებითი სკოლის III კლასისათვის.

ამ სახელმძღვანელოს მიზანია, ხელი შეუწყოს მოსწავლის ჰარმონიულ განვითარებას; ჩააბას იგი, როგორც პრაქტიკულ შემოქმედებით საქმიანობაში, ისე მისცეს მას გარკვეული თეორიული ცოდნა ხელოვნების შესახებ; გაუღვივოს მოსწავლეს შემოქმედებითი აქტივობის სურვილი და მისცეს მას თვითრეალიზაციის, თვითგამოხატვის ფართო შესაძლებლობა. სახელმძღვანელოს პრაქტიკული ნაწილი ითვალისწინებს შემოქმედებითი საქმიანობის დროს ტექნიკურ საშუალებათა ფართო სპექტრის გამოყენებას და, შედეგად, მოტორიკის განვითარებასა და დახვეწას.

სახელმძღვანელოს სტრუქტურა

(კომენტარები მოსწავლის წიგნის თითოეული სტრუქტურული ელემენტის შესახებ)

სახელმძღვანელო შედგება მასწავლებლის წიგნისა და მოსწავლის წიგნისაგან. მოსწავლის წიგნი შედგება 65 გაკვეთილისგან, რომლებიც დაყოფილია 5 თავად. პირველ თავში მოცემულია 12 გაკვეთილი, მეორეში – 13, მესამეში – 14, მეოთხეში – 13, მეხუთეში – 13. ამას ემატება მასწავლებლის წიგნში განერილი 5 შემავალი გაკვეთილი. წიგნის დასაწყისში მოცემულია შინაარსი. ამას მოსდევს მოსწავლის წიგნში მოცემული სტრუქტურული ელემენტების განმარტებები, რომელთა მეშვეობითაც მოსწავლე გაერკვევა, თუ როგო რუნდა გამოიყენოს წიგნი. სახელმძღვანელოს ბოლოში ერთვის სამი პროექტი (ჩვენი გამოფენა, გავალამაზოთ სკოლის ეზო და მუსიკა და მხატვრობა).

სახელმძღვანელოს სიახლე იმაში მდგომარეობს, რომ, III კლასის სახელმძღვანელოსთან შედარებით, აქ გაკვეთილის ტექსტი ოდნავ დიდია. ყოველი გაკვეთილი იწყება მოკლე ტექსტით, რომელშიც ბავშვისათვის გასაგებ ენაზეა განსაზღვრული ამ გაკვეთილის თემა. ტექსტი იმგვარადაა აგებული, რომ ამაღლდეს მოსწავლის მოტივაცია და მას ამ თემისადმი ინტერესი გაუჩნდეს. ფაქტობრივად, ტექსტი სვამს საკითხს, რომელსაც შემდგომ მთელი გაკვეთილი ეხება.

ტექსტის სახითაა მოცემული კლასში შესასრულებელი დავალება და, ასევე, რამდენიმე ყველაზე არსებითი შეკითხვა, რომლებიც მოსწავლეს საილუსტრაციო მასალისა და გაკვეთილის თემის ურთიერთდაკავშირებაში დაეხმარება.

ტექსტები იმ მოცულობისაა, რაც III კლასელი მოსწავლის ასაკს შეესაბამება, ისინი მარტივი და იოლად აღსაქმელია.

ილუსტრაციას წიგნში ტექსტთან შედარებით მეტი ადგილი უჭირავს, რაც, ცხადია, ასევე შესაბამისობაშია მოსწავლეთა ასაკთან.

თანაფარდობა ტექსტსა და ილუსტრაციებს შორის ყველა გაკვეთილში ერთნაირია. ილუსტრაციები თითოეული თემისათვის საგანგებოდაა შერჩეული და კონკრეტულ მიზანს ემსახურება.

სახელმძღვანელოში შესული საილუსტრაციო მასალა შერჩეულია რამდენიმე კრიტერიუმის მიხედვით:

1. ნიმუშის მაქსიმალური ტიპურობა განსახილველ თემასთან მიმართებით;
2. მასალის მრავალფეროვნება (გამოყენებულია როგორც ფერადი რეპროდუქციები, ისე ამავე ასაკის მოსწავლეთა ნამუშევრები)

3. გათვალისწინებულია ის ფაქტორი, რომ ხელოვნების ზედმინევით რეალისტური კლასიკური სურათების ნიმუშად გამოყენება ამ ასაკის მოსწავლეებისათვის მიზანშეწონილი არ არის, რადგან ბავშვი, ცხადია, ასე ვერ დახატავს და შესაძლოა, ამის გამო არასრულფასოვნების კომპლექსი განუვითარდეს. ამიტომ კლასიკური ნიმუშებისა და პირობითი ხასიათის ნამუშევრებს შორის თანაფარდობა თანაბარია.

წიგნს მესამეკლასელი მოსწავლისათვის გასაგები, ნათელი სტრუქტურა აქვს. რამდენიმე სტრუქტურული ელემენტის საშუალებით ხდება განშლის მონესრიგება და, რაც მთავარია, ეს ელემენტები სისტემატურია ანუ ყველა გაკვეთილში მეორდება და ერთსა და იმავე ადგილასაა განთავსებული,

რათა ამ ასაკის მოსწავლემ იოლად, მასწავლებლის დაუხმარებლად მოახერხოს ორიენტირება ნიგნში. ყოველი გვერდის ზედა კუთხეებში ფერად ჩარჩოში მოცემულია თავის ნომერი.

კლასში შესასრულებელი პრაქტიკული დავალება სიტყვითაა განწერილი, საგანგებო ყვითელ ჩარჩოშია ჩასმული და აღნიშნულია საგანგებო ნიშნით – ერთმანეთზე გადაჯვარედინებული ფანქრითა და მაკრატლით. თავად დავალების ტექსტი მოკლე და შეძლებისდაგვარად სხარტია.

კიდევ ერთი სტრუქტურული ელემენტია წითელი ჩარჩო, რომლის ზედა კუთხეში კითხვის ნიშანია მოცემული. ამგვარი ჩარჩო ყოველთვის გაკვეთილის გვერდის ქვედა არეზეა მოცემული და მასში ამ თემასთან და ილუსტრაციებთან დაკავშირებული კონკრეტული და ყველაზე აქტუალური კითხვებია დასმული. ეს კითხვები მასწავლებელმა შესაძლებელია, ინტერაქტივად გამოიყენოს და კლასში დასვას და, შესაძლებელია, მოსწავლეს დაავალოს მათზე სახლში პასუხის გაცემა.

კიდევ ერთი ელემენტია ლექსიკონი, რომელიც ლურჯი ჩარჩოთი გამოიყოფა; მასში ახალი ტერმინების მარტივი განმარტებაა მოცემული. ეს ელემენტი მხოლოდ იმ გაკვეთილებშია ჩართული, რომლებშიც რაიმე ახალი ცნება შემოდის. ზოგჯერ ეს ელემენტი წინა წელს ნასწავლი ტერმინების გასახსენებლადაცაა გამოყენებული.

თითქმის ყველა თემა შეიცავს პრაქტიკულ სამუშაოს, რომელსაც მოსწავლე დამოუკიდებლად, წყვილებში ან ჯგუფურად ასრულებს გაკვეთილის მსვლელობისას; ამის შედეგად მასწავლებელს საშუალება ეძლევა, შეამოწმოს, როგორ გაიგეს მოსწავლეებმა ახსნილი მასალა.

გასათვალისწინებელია, რომ დავალების შესრულებისას მოსწავლეებმა უნდა გამოიყენონ სახელმძღვანელო, რადგან პასუხისათვის მათ საილუსტრაციო მასალის გამოყენება დასჭირდებათ.

შემაჯამებელი გაკვეთილების უმეტესობა მოიცავს სავარჯიშოების რამდენიმე ტიპს. მათ შორისაა, როგორც თეორიული ცოდნის ათვისების ხარისხის შესამოწმებელი ტესტური სახის დავალებები, ასევე, ტერმინების ათვისების შესამოწმებელი კროსვორდები (მოცემულია მასწავლებლის ნიგნის ბოლოში). ეს საშუალებას აძლევს მასწავლებელს შეამოწმოს, როგორ აითვისა მოსწავლემ განვლილი მასალა, რამდენად გაიგო მოსწავლემ სახელმძღვანელოს ამ ნაწილში შემოტანილი ახალი ტერმინებისა თუ ცნებების არსი. მასწავლებელს თავად შეუძლია შეადგინოს ანალოგიური ხასიათის ტესტები და დაამატოს ნიგნში მოცემულს. გარდა ამისა, შემაჯამებელ გაკვეთილებში არის პრაქტიკული დავალებებიც, რომელთა შესრულების დროსაც მოსწავლეებს ყველა იმ მასალის, ტექნიკური ხერხისა თუ მეთოდის გამოყენება უწევთ, რომლებიც სახელმძღვანელოს ამ ნაწილში ისწავლეს. ამით მასწავლებელს საშუალება ეძლევა შეამოწმოს, თუ რამდენად გამოუმუშავდათ მოსწავლეებს ის უნარ-ჩვევები, რომლებიც სახელმძღვანელოს ამ ნაწილის გავლის შედეგად მიზნად იყო დასახული.

მასწავლებლის ნიგნში მოცემულია თვითშეფასების კითხვარი (რუბრიკით „ცოდნის სკივრი“), რომელსაც მოსწავლეები მასწავლებლის მითითებით პერიოდულად ავსებენ და რომელიც მათ საშუალებას აძლევს თავადვე შეაფასონ საკუთარი ცოდნა.

სახელმძღვანელოში ზოგიერთი თემა ერთ განშლახზეა მოცემული, ზოგი კი, ერთ გვერდს მოიცავს. ზოგიერთი თემა ერთ გაკვეთილზე შეიძლება ამოიწუროს, ზოგი კი ორ გაკვეთილზე გადანაწილდეს. იმის გადანყვეტა, თუ რამდენ გაკვეთილზე გადანაწილებს მასწავლებელი თემას, მისი პრეროგატივაა.

შინაარსი

შინაარსი სტანდარტთან შესაბამისობაშია და მოიცავს ყველა იმ თემას, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების ერთობლიობას, რომლებიც სტანდარტითაა გათვალისწინებული ამ ასაკობრივი ჯგუფისათვის.

თავი I ეხება ფერწერას და ფერთან დაკავშირებულ საკითხებს (ძირითადი და შედგენილი, ცივი და თბილი ფერები, ფერების ბორბალი, ფერები და განწყობილება და ა. შ.) და ამ თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარ-ჩვევების გამომუშავებას, რაც სტანდარტის I და II პუნქტებშია მოცემული.

თავი II ეხება ნამუშევრის კომპოზიციური აგების ხერხებსა და პრინციპებს – სიმეტრია, ასიმეტრია, წონასწორობა კომპოზიციაში, აზრობრივი და კომპოზიციური ცენტრის ანუ მთავარის განსაზღვრა კომპოზიციაში, სურათის აგების სხვადასხვა ხერხს. პრაქტიკული დავალებები უზრუნველყოფს ამ თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარ-ჩვევების გამომუშავებას. გარდა ამისა, ამ თავში ასევე მოცემულია გაკვეთილები, რომლებიც ეხება ჩანაფიქრის განხორციელების სხვადასხვა ხერხს, მითოლოგიური სიუჟეტების დასურათებას, ცნობილი მხატვრების ნამუშევრების ანალიზს და სხვ. ფაქტიურად ეს თავი სტანდარტის თითქმის ყველა პუნქტს მოიცავს.

თავი III-ში მოცემულია ქანდაკების შესახებ რამდენიმე გაკვეთილი, რომლებშიც მოსწავლეები ეცნობიან სახვითი ხელოვნების ამ დარგს, მის რაობას, ასევე, იმუშავენ მარტივი პლასტიკური ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევას; აქვე ეცნობიან თირა არის საზოგადოდ ჟანრის, ეცნობიან ყოფითი ჟანრის რაობას, სხვადასხვა ჟანრის სურათების ერთმანეთისაგან განსხვავებას. ამავე თავში გაკვეთილების ერთი ნაწილი ეხება არქიტექტურას, მსოფლიოს ცნობილ ნაგებობებს და ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლებს; ასევე, გამოიმუშავენ სურათით აღძრული შთაბეჭდილების შესახებ მსჯელობის უნარ-ჩვევას. გარდა ამისა, ამ თავში მრავლადაა წმინდად პრაქტიკული ხასიათის გაკვეთილები, რომლებზეც მოსწავლეები მარტივი კონსტრუქციების გაკეთებას, მისალოცი ბარათების შექმნას, ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის შემოქმედებითად გამოყენების უნარს გამოიმუშავენ. ეს თავიც პრაქტიკულად სტანდარტის ყველა პუნქტს ფარავს.

IV თავი გრაფიკას და გრაფიკულ მასალებს ეთმობა. მოსწავლეები ეცნობიან გრაფიკულ მასალებს აკვარელს, გუაშს, შავ ფანქარს, პასტელს და მათ თვისებებს; გამოიმუშავენ მათი პრაქტიკაში გამოყენების უნარს. აქვეა პრაქტიკული გაკვეთილები, რომლის დროსაც მოსწავლეებს გამოუმუშავდებათ მათი საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოების თუ ანიმაციური ფილმების გმირების სახის სექმნის უნარ-ჩვევა; ასევე, გარემოზე დაკვირვების უნარი და სხვ.

V თავი გამოყენებით ხელოვნებას ეხება, რომელშიც მოსწავლეები გაეცნობიან გამოყენებითი ხელოვნების ცნებას და მის დარგებს. თავადაც გააკეთებენ გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშებს, მაგ., თიხის ლარნაკს. თავის ბოლოს მოცემულია გაკვეთილი, რომელიც მუზეუმში ექსკურსიას ეხება და რომელშიც, სხვა ინფორმაციასთან ერთად, მუზეუმში მოქცევის წესებიცაა მოცემული. ამ ტავშიც ბევრია პრაქტიკული გაკვეთილები, რომლების დროსაც მოსწავლეებს პრაქტიკული უნარ-ჩვევები გამოუმუშავდებათ.

ნიგნს ბოლოში ერთვის სამი პროექტი „ჩვენი გამოფენა“, „გავალამაზოთ სკოლის ეზო“ და „მუსიკალური გამოფენა“, რომელთა განხორციელება მთელი წლის მანძილზეა შესაძლებელი.

სულ ბოლოს კი ნიგნს ერთვის ლექსიკონი.

ზოგიერთ გაკვეთილში შესასრულებელი დავალება ინდივიდუალურია, ზოგიერთში კი – ჯგუფური ან ინდივიდუალური, რაც მოსწავლეს თანამშრომლობის უნარს უვითარებს. ეს კი სრულ შესაბამისობაშია სტანდარტის III პუნქტთან.

გაკვეთილების უმეტესობაში მოცემულია კონკრეტული გაკვეთილის თემასთან დაკავშირებული ცნობილი მხატვრების ნამუშევრები, რომელთა ანალიზი მოსწავლეს გაუადვილებს ხელოვნების აღქმას კონტექსტში (სტანდარტის V პუნქტი).

თითქმის ყველა გაკვეთილზე მოსწავლეები აკეთებენ საკუთარი ნამუშევრების პრეზენტაციას, ან საუბრობენ მეგობრების ნამუშევრებზე, რაც საპრეზენტაციო უნარების გამოიმუშავებას ემსახურება და სტანდარტის III პუნქტს ფარავს.

მეთოდოლოგია

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე, სახელმძღვანელო მოიცავს სწავლა-სწავლების მეთოდთა ერთობლიობას, კერძოდ, წინარე ცოდნის დიაგნოსტიკის მეთოდი, ახსნა-განმარტებითი მეთოდი, გონებრივი იერიშისა და ანალიზის მეთოდებს, დისკუსიის, დებატებისა და ჯგუფური მუშაობის მეთოდებს, დემონსტრირებისა და შედარების მეთოდებს.

ყველა გაკვეთილში მოცემულია ინტერაქტივის რამდენიმე კითხვა, რომელიც საშუალებას აძლევს მოსწავლეს, გამოთქვას საკუთარი მოსაზრება, ხოლო მასწავლებელს საშუალებას აძლევს მიმართულეობა მისცეს დისკუსიას თუ კონკრეტული მოსწავლის მსჯელობას.

ქვემოთ გთავაზობთ სწავლა/სწავლების რამდენიმე ცნობილ მეთოდს, რომელთა გამოყენება ყველა ტიპის გაკვეთილზე შესაძლებელია კლასის რიცხოვნების და საჭიროებების გათვალისწინებით.

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების გაკვეთილებზე გამოსაყენებელი მეთოდოლოგია

„დიაგრამა“

ეს მეთოდი საშუალებას აძლევს მოსწავლეს განსახილველი საკითხები დაუპირისპიროს ერთმანეთს და ინფორმაცია დაახარისხოს. მაგ. დადებითი და უარყოფითი. ფორმატზე/დაფაზე/თაბახის ფურცელზე იხაზება თ

დიაგრამა, ჯერ ივსება სქემის მარცხენა მხარე, შემდეგ კი მარჯვენა მხარეს ინერება საპირისპირო მოსაზრებები.

„მოზაიკა“

მასწავლებელი დიდ თემას ანაწილებს ჯგუფებში; მოსწავლეები ამზადებენ თემას, ჯგუფები ცალ-ცალკე წარმოადგენენ თემას. შემდეგ ამთლიანებენ და განიხილავენ თემას მრავალი კუთხიდან. მაგ. ძველი რომის ხელოვნების განხილვისას მწვრთნელი ერთ ჯგუფს სთავაზობს გამოიკვლიონ (განიხილონ) რომაული არქიტექტურა; მეორე ჯგუფმა უნდა განიხილოს რომაული ქანდაკება, მესამე ჯგუფმა კი კედლის მხატვრობა. ჯგუფები წარმოადგენენ ძველი რომის ხელოვნების ნაწილებს, რითაც მთლიანად მოიცავენ ძველ რომაულ ხელოვნებას.

„წრე“

მოსწავლეები დიდი ზომის ფორმატზე სხვადასხვა მასალის და ტექნიკის გამოყენებით ქმნიან ფონებს, იყენებენ სხვადასხვა ფაქტურას (შესაძლებელია იყოს სხვადასხვა ტიპის ხაზები, გეომეტრიული ფორმები, იყენებენ სველ საღებავზე ფუნჯის ტარს, კბილის ჯაგრისის გამოყენებით აშხეფებენ საღებავს, იყენებენ საღებავიან ღრუბელს ეფექტის მისაცემად) ამ სამუშაოსთვის განსაზღვრული დროის ამონურვის შემდეგ (მასწავლებელი აკონტროლებს დროს) თითოეული მოსწავლე აწოდებს მისგან მარცხნივ მყოფ თანაკლასელს, რომელიც მუშაობს ამ ფორმატზე (შესაძლებელია რაიმე კონკრეტული გამოსახულება შექმნან, მოსწავლეები თავად ირჩევენ შესასრულებელ გამოსახულებებს) განსაზღვრული დროის შემდეგ ისევ აწოდებენ მათ მარცხნივ მჯდომ თანაკლასელს. ეს აქტივობა გრძელდება მანამ, სანამ ნამუშევარი არ დაუბრუნდება მის პირველ ავტორს. (სასურველია დაწყების წინ მოსწავლემ ფორმატის კუთხეში თავისი გვარი დაწეროს) მოსწავლეს უბრუნდება ნამუშევარი, რომელზეც სხვა მოსწავლეებმა იმუშავეს და დაუმატეს ფერები, ფორმები. მოსწავლე აგრძელებს საკუთარ ნამუშევარზე მუშაობას. შესაძლებელია სხვაგვარადაც შესრულდეს: მოსწავლეები მხოლოდ ფონებს ქმნიან და არა გამოსახულებებს და როდესაც პირველ ავტორს უბრუნდება, იგი გამზადებულ ფონზე გამოსახულებებს ქმნის. (ეს შეიძლება იყოს პეიზაჟი, ნატიურმორტი და სხვა)

„რაფტის მეთოდი“

ეს გამოიყენება როგორც ინდივიდებთან, ისე ჯგუფთან სამუშაოდ. გაკვეთილის/გაკვეთილების მიზნიდან გამომდინარე ვარჩევთ თემას. დაფაზე/ფორმატზე გამოსახულია რაფტის ცხრილი და გონებრივი იერიშის მეთოდით მოსწავლეები ასახელებენ სავარაუდო როლებს, მასწავლებელი დასახელებულ როლებს წერს პირველ სვეტში. შემდეგ ისევ გონებრივი იერიშის მეთოდით მოსწავლეებმა უნდა გამოვლინონ ის სავარაუდო ჯგუფები ან ადამიანები, რომლებსაც შეიძლება მიმართონ მოსწავლეებმა. მასწავლებელი ავსებს მეორე სვეტს. შემდეგ გონებრივი იერიშის მეთოდით ხდება სავარაუდო ძირითადი იდეების გამოვლენა და მასწავლებელი ავსებს მესამე სვეტს. მეოთხე სვეტი ივსება თუ რა სავარაუდო ფორმას ან ჟანრს გამოიყენებენ მოსწავლეები თემის წერისას (გონებრივი იერიშის მეთოდით უნდა გამოვლინდეს ჟანრი და ფორმა—მონოლოგი, დიალოგი) მასწავლებელი კითხულობს შევსებულ სქემას, შემდეგ ანაწილებს ჯგუფებში მოსწავლეების მიერ დასახელებულ როლებს, ფორმასა და სავარაუდო ადრესატს. მასწავლებელი აძლევს ინსტრუქციას: გამოიყენეთ თქვენი წარმოსახვისა და ფანტაზიის უნარი და ის ცოდნა, რომელიც თქვენ გაქვთ ამა თუ იმ ეპოქისა თუ მიმდინარეობის შესახებ.

15-20წთ-ის განმავლობაში ჯგუფები მუშაობენ და შემდეგ წარმოადგენენ აუდიტორიის წინაშე. შესაძლებელია ეს მეთოდი გამოვიყენოთ განსხვავებულად : ჯგუფის თითოეული წევრი წერს აღნიშნულ თემას (დროის რეგლამენტი – 10წთ) შემდეგ ჯგუფში განიხილება თემები, მოსწავლეები შეარჩევენ მათი აზრით საუკეთესოს და ხვენენ თემას. რის შემდეგაც წარადგენენ აუდიტორიის წინაშე.

წარმოგიდგენთ ამ მეთოდის ადაპტირებულ ვარიანტს, რომელიც სპეციალურად სახვითი და გამოცენებითი ხელოვნებისთვისაა შექმნილი:

მოსწავლეებმა გაიარეს ძველი ეგვიპტის ხელოვნება. (რამდენიმე გაკვეთილი დაუთმეს ამ თემას) და მასწავლებელი იყენებს რაფტის მეთოდს და სთხოვს მოსწავლეებს შეარჩიონ როლები ძველი ეგვიპტიდან (პერიოდს ასახელებენ თავად – ძველი სამეფოს ხანა, შუა სამეფო, ახალი სამეფო, უახლესი სამეფო) მოსწავლეები ასახელებენ სავარაუდო როლებს და მასწავლებელი ავსებს რაფტის სქემის პირველ სვეტს; შემდეგ ავსებს მეორე სვეტს, სადაც იწერება თუ ვის შიძლება მიმართონ სავარაუდო პერსონაჟებმა; მესამე სვეტში იწერება სავარაუდო ძირითადი იდეები და მასწავლებელი ავსებს მეოთხე სვეტს, რომელშიც მითითებული იქნება მიმართვის ფორმა. მოსწავლეები თავად არჩევენ მოცემული ცხრილიდან ერთ-ერთს და მუშაობენ ინდივიდუალურად. მასწავლებელი ეუბნება მათ, რომ გამოიყენონ წარმოსახვისა და ფანტაზიის უნარი და ის ცოდნა, რომელიც მათ მიიღეს ამ ქვეყნის შესახებ, მოსწავლეებმა უნდა შექმნან მათ მიერ დანერგილი თემის ერთი ან რამდენიმე ილუსტრაცია. (გრაფიკული) მუშაობის დასრულების შემდეგ მოსწავლეები წარმოადგენენ თემებს აუდიტორიის წინაშე. შესაძლებელია პრეზენტაციები შემდეგ გაკვეთილზე გაკეთდეს, რათა ყველამ შეძლოს საკუთარი ნაშრომის წარმოდგენა და მოსწავლეებმა შეძლონ მისი განხილვა. შესაძლებელია თითოეული თემის შემდეგ წერილობით ანონიმურად განიხილონ (3წთ) მოსწავლეებმა და მასწავლებელმა ნაიკითხოს მათი მოსაზრებები. წერამდე მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, რომ მათი მოსაზრებები კორექტული ფორმით იყოს წარმოდგენილი.

შესაძლებელია სხვაგვარად ჩატარება: მოსწავლეები ასახელებენ სავარაუდო როლებს (მათ უნდა შეარჩიონ როლები ძველი ეგვიპტიდან) და მასწავლებელი ავსებს რაფტის სქემის პირველ სვეტს; შემდეგ ავსებს მეორე სვეტს, სადაც იწერება თუ ვის შიძლება მიმართონ სავარაუდო პერსონაჟებმა; მესამე სვეტში იწერება სავარაუდო ძირითადი იდეები და მასწავლებელი ავსებს მეოთხე სვეტს, რომელშიც მითითებული იქნება მიმართვის ფორმა. განხილვის შემდეგ გამოვლინდება (ყველაზე ხშირად დასახელებული) როლი, რომელზეც მოსწავლეები იწყებენ მუშაობას. დასრულებისას მოსწავლეები წარმოადგენენ საკუთარ ნაშრომებს. ეს მეთოდი ხელს უწყობს ერთი და იგივე როლზე განსხვავებული თვალთახედვის გამოსავლენას.

„პროექტი“

პროექტზე მუშაობა მოითხოვს შემოქმედებითობას, ხელს უწყობს დაგროვილი ცოდნის გააქტიურებას; ემყარება მიღებული ცოდნის დაკავშირებასა და ანვითარებს კომპლექსურად აზროვნების უნარს. პროექტის თემის შესარჩევად უნდა შეირჩეს პრობლემური საკითხი. პროექტზე მუშაობა უვითარებს მოსწავლეებს:

- პრობლემის ანალიზის უნარ-ჩვევებს;
- მიზნების შესაბამისი ამოცანების დასახვის უნარ-ჩვევებს;
- ამოცანების გადასაჭრელად შესაბამისი ქმედებების დაგეგმვისა და შესაბამისი რესურსების მოძიების უნარ-ჩვევებს;
- ცოდნის შემოქმედებითად გამოყენების უნარ-ჩვევებს
- ურთიერთთანამშრომლობის უნარ-ჩვევებს;
- დროის გადანაწილებისა და შეფასების უნარ-ჩვევებს;

პროექტის შედეგის სქემა

1. პრობლემის ანალიზი – გულისხმობს სიტუაციის ანალიზს;
2. პრობლემის განსაზღვრა – გულისხმობს იმ პრობლემის განსაზღვრას, რომლის საპასუხოდაც იგეგმება პროექტი;
3. მიზანი – მოკლედ ჩამოყალიბებული აზრი, პრობლემა, თუ რის მიღწევას ემსახურება პროექტი (პრობლემის გადაჭრა);
4. ამოცანები – კონკრეტული ნაბიჯები, რომელიც გადაიდგმება მიზნის მისაღწევად;
5. განხორციელების გზები – პროცესი, რომელმაც უნდა უპასუხოს კითხვებს: როგორ, ვინ;
6. ჩამონათვალი – განერილი დროში სამუშაო გეგმა;
7. რესურსები (ბიუჯეტი) – იმ რესურსების ჩამონათვალი, რომელთა დახმარებითაც უნდა განხორციელდეს პროექტი;

8. შედეგები – ყოველი ამოცანის გადაჭრის შემდეგ მიიღება კონკრეტული შედეგი, რომელიც დაიყოფა რაოდენობრივი მაჩვენებლების მიხედვით;

9. შეფასება – კრიტერიუმების ჩამონათვალი, რომელიც მასწავლებლისა და მოსწავლეების მიერ ერთობლივად იქნება შემუშავებული.

მუშაობა წყვილში

მუშაობის ამ ფორმას სხვაგვარადაც მოიხსენიებენ: ვფიქრობთ – ვწყვილდებით – ვუზიარებთ. ჩატარების ეტაპებია:

1 ეტაპი (ვფიქრობთ) – ინდივიდუალურად ანხორციელებს თითოეული მოსწავლე. მაგ. შესასრულებელი პრაქტიკული სამუშაოსთვის, სადაც ერთობლივად შესაქმნელია ცივი და თბილი ფერებისაგან (ცივი და თბილი ერთად) აპლიკაცია, რომელშიც გამოყენებული იქნება ხატვისა და აპლიკაციის ტექნიკა, მოსწავლეებმა უნდა ჩაინიშნონ თავისი იდეები;

2 ეტაპი – ამ ეტაპზე დაწყებული მოსწავლეები ერთმანეთს აცნობენ თავის იდეებს, თანხმდებიან საერთო ვარიანტამდე. ყველაფერი სრულდება დროის ლიმიტისა და დისციპლინის დაცვის თვალსაზრისით, რომელსაც მასწავლებელი უწევს კოორდინაციას. მოსწავლეები ანაწილებენ ფუნქციებს. მაგ., ერთი მოსწავლე ცივი ფერების გამოყენებით ქმნის ჩარჩოს ან რომელიმე გამოსახულებას, მეორე – თბილი ფერებისგან.

3. ეტაპი – მოსწავლეები გამზადებულ ნაწილებს ერთ საერთო ფორმატზე ანაწილებენ კომპოზიციური განაწილების პრინციპების დაცვით. წყვილები წარმოადგენენ საერთო ნამუშევარს და საუბრობენ მის შესახებ.

ჯგუფური მუშაობა

ჯგუფური მუშაობა უნდა შეესაბამებოდეს გაკვეთილის მიზნებს. იგი ხელს უწყობს მოსწავლეთა თანამშრომლობისა და სოციალიზაციის უნარის განვითარებას. ის სწავლობს სხვისი აზრის გათვალისწინებასა და იმის გაცნობიერებას, რომ ყველას აქვს სუსტი დაძლიერი მხარეები. ჯგუფური მუშაობისას აუცილებელია მასწავლებელმა ზუსტი ინსტრუქციები მისცეს მოსწავლეებს.

მაგ. მოსწავლეები ქმნიან ქალაქის კონსტრუქციას, იყენებენ სხვადასხვა მასალას (სხვადასხვა ზომის მუყაოს, პლასტმასისა და რკინის კოლოფებს, თავად ქმნიან მუყაოსაგან კონსტრუქციებს) თანხმდებიან როგორი სახე ექნება საოლოო ნამუშევარს, ინაწილებენ ფუნქციებს ან მასწავლებელი ათამაშებს ფერად ბარათებს, რომელზეც დასახელებულია რომელიმე ობიექტი. მაგ. კინოთეატრიან შხეების გამოსახულება (ნამუშევრის საერთო სახეზე, ესკიზზე შეთანხმების შემდეგ) შესაძლებელია ერთ (მაგ. ხეებზე) ობიექტზე რამდენიმე მოსწავლემ იმუშაოს. შემდეგ მოსწავლეები კომპოზიციურად ანაწილებენ სიბრტყეზე მათ მიერ შექმნილ კონტრუქციებს (მათი პირვანდელი იდეის ან ესკიზის შესაბამისად). მოსწავლეებმა შესაძლებელია, ესკიზებზე მანამდე იმუშაონ. საუკეთესო ესკიზის შესარჩევად, სასურველია, ჩატარდეს კონკურსი.

„სივრცე“

სტრუქტურულ-თემატური დისკუსიის ფორმაა, რომლის დროსაც მოსწავლეები ერთმანეთთან ახლოს, ნახევარწრეზე უნდა განლაგდნენ. ნაკლებად ფორმალური ატმოსფერო ხელს უწყობს მოსწავლეთა მოტივაციასა და მათ ჩართვას დისკუსიაში. მასწავლებელი უნდა შეეცადოს ყველა მოსწავლის დისკუსიაში ჩართვას.

„სწრაფი დისკუსია“

ეს მეთოდი ტარდება წყვილში და ამ მეთოდის გამოყენების მიზანია, ყველა მოსწავლე ჩაერთოს სადისკუსიო პროცესში. ეს მეთოდი ეფექტურია, მაშინ, როდესაც კითხვას ან პრობლემას აქვს მარტივი პასუხი და მასწავლებელს სურს, მიიღოს მოსწავლეებისაგან სწრაფი პასუხი.. პრობლემის ან შეკითხვის დასმის შემდეგ მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, შებრუნდნენ გვერდზე მჯდომი მოსწავლისკენ და გამართონ დისკუსია პასუხის მოსაძებნად. მოსწავლეებს უნდა მიეცეთ ამისათვის მცირე დრო (1წთ). მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს, რომ წყვილებში ერთი მოსწავლე დომინანტურია მეორეზე და მასწავლებელმა ხელი უნდა შეუწყოს ყველა მოსწავლის (შედარებით პასიური მოსწავლეების) ჩართვას პროცესში. შესაძლოა მოსწავლეებისათვის თავდაპირველად ასეთი დავალების მიცემამ კლასში ხმაური გამოიწვიოს, მაგრამ დროთა განმავლობაში მასწავლებელი და მოსწავლეები ერთობლივად მოახერხებენ ამ პროცესის მართვას.

„ჭადრაკის დაფა“

ამ მეთოდის ჩატარების დროს მასწავლებელი სთხოვს წყვილებს, 30 წამის განმავლობაში დამოუკიდებლად იფიქრონ შეკითხვაზე ან პრობლემაზე და ამის შემდეგ დაიწყონ დისკუსია ერთმანეთში. მასწავლებელი, დისკუსიის მიმდინარეობიდან გამომდინარე, ეხმარება დროის დარეგულირებაში. შემდეგ ეტაპზე წყვილები იცვლებიან და ახალი წყვილები ერთმანეთს უზიარებენ სხვა წყვილებში გამოთქმულ მოსაზრებებს და მხოლოდ ამის შემდეგ ხდება მთელ კლასთან მოსაზრებების გაზიარება. წყვილებს დაწესებული აქვთ დროის ლიმიტი. მნიშვნელოვანია ის, რომ მასწავლებელმა თვალყურს ადევნოს ახალ წყვილებში დისკუსიას და თუ რამდენად იცავენ წყვილები დროის ლიმიტს. მასწავლებელი აკვირდება პროცესს და მან უნდა განსაზღვროს, არის თუ არა წყვილებს შორის დისკუსია კონსტრუქციული. მასწავლებელი თვალყურს ადევნებს სიტუაციას და სასურველია თუ მოკლე ჩანაწერებს გააკეთებს, რომლის საფუძველზე შეაჯამებს პროცესს.

„აკვარიუმი“

მოსწავლეებმა საკუთარი მოსაზრებები უნდა დააფიქსირონ თანმიმდევრულად, წრიული მიმდევრობით. დისკუსიის დაწყებამდე მასწავლებელი მოსწავლეებთან ერთად თანხმდება დროის რეგლამენტზე. მაგ. 2 წუთიანი რეგლამენტი თითო გამომსვლელს და მასწავლებელი წინასწარ აძლევს ინსტრუქციას:

- მოძებნეთ ასოციაცია მოცემულ თემაზე;
- კითხვაზე გაეცით მხოლოდ ერთი შესაძლო პასუხი და დაასაბუთეთ;
- დაასრულეთ მასწავლებლის მიერ დაწყებული წინადადება.

„სიმპოზიუმი“

დისკუსიის ასეთი ფორმის ჩატარებისათვის მოსწავლეებმა უნდა მოამზადონ ინფორმაციები და წარსდგენენ აუდიტორიის წინაშე. გამომსვლელები პასუხობენ თანაკლასელთა შეკითხვებს. მოსწავლეებმა, შესაძლებელია, შეარჩიონ ერთი მოსაზრება (დასკვნა), რომელიც მომავალში მთელ კლასში ახალი დისკუსიის საგანი გახდება.

„დებატები“

დებატების ჩატარება აგებულია მონაწილეთა წინასწარ დაგეგმილ და მომზადებულ გამოსვლებზე. წარმომადგენლებს ირჩევენ ჯგუფებში. კამათი იწყება ორი დაპირისპირებული მხარის თითო წარმომადგენლის გამოსვლით. შემდეგ ეტაპზე თითოეული მხარის დანარჩენი მონაწილეები გამოთქვამენ მოსაზრებებს, აკეთებენ კომენტარებს. მასწავლებელი ადევნებს თვალყურს, რომ გამომსვლელებმა დაიცვან დროის რეგლამენტი.

„სასამართლო სხდომა“

ასეთი ფორმა წარმოადგენს საქმის განხილვის იმიტირებას. სიტუაციის სიმულაცია საშუალებას აძლევს მოსწავლეებს სადისკუსიო საკითხების უკეთ გააზრებასა და ქმედებების უკეთ გაგებაში. მასწავლებელი უნდა ეცადოს, ძირითადი აქცენტი გადატანილი იყოს დისკუსიაზე და იდეების შეფასება მოხდეს მოსწავლეებთან შეთანხმების გზით.

„ჯიქსოუ“

ამ მეთოდის ჩასატარებლად მასწავლებელი ყოფს დავალებას ნაწილებად. კლასს ყოფს 3-5 წევრიან ჯგუფებად და თითოეულ წევრს მხოლოდ დავალების ერთ ნაწილს აძლევს. შემდეგ იქმნება ახალი ჯგუფები იმ წევრებისგან, რომლებსაც ერთი და იმავე დავალების ნაწილი აქვთ მიცემული და ჯგუფში იმართება დისკუსია. საკითხის განხილვის შემდეგ თითოეული მოსწავლე უბრუნდება თავის ძველ ჯგუფს. ამ შემთხვევაში ყველა მოსწავლის მიერ მოტანილი იდეები და ინფორმაცია თანაბრად მნიშვნელოვანია დავალების შესასრულებლად, რაც ჯგუფის წევრებს ერთმანეთზე დამოკიდებულს ხდის.

„ალამი“

მასწავლებელი დისკუსიის დაწყებამდე ურიგებს მოსწავლეებს სხვადასხვა ფერის სამ პატარა ალამს; მოსწავლეები ფერად ალამებს პატარა ღრუბლის ნაჭერში არჭობენ და თავიანთ მერხზე ათავსებენ; ალამები კარგად უნდა ჩანდეს; მასწავლებელი აცნობს მოსწავლეებს თამაშის წესებს. თითოეულ მოსწავლეს უფლება აქვს, დისკუსიის მსვლელობის დროს მხოლოდ სამჯერ გამოთქვას აზრი. ყოველი

პასუხის შემდეგ მოსწავლემ უნდა ამოიღოს ალამი და გადადოს გვერდზე. როდესაც მას არც ერთი ალამი აღარ დარჩება, იგი მხოლოდ მსმენელის როლს შეასრულებს.

„განხილვა“

მოსწავლეები წინასწარ ამზადებენ საშინაო დავალებას. წერენ მოკლე ანალიზს და დასკვნას, მიცემულ საკითხთან დაკავშირებით. კლასში დაბრუნებულები ჯგუფში ან წყვილში განიხილავენ თითოეულს და დისკუსიის საფუძველზე აფასებენ ნამუშევარს წინასწარ შემუშავებული შეფასების კრიტერიუმებით, რომელიც მასწავლებლის და მოსწავლეების ერთობლივი მუშაობის შედეგად წინასწარ შეიქმნება.

„სივრცული“

ამ მეთოდის გამოყენების დროს მწვრთნელი ყოფს კლასს ორ ნაწილად, ერთი ნაწილი უნდა იყოს დამცველი რომელიმე ეპოქის/მიმდინარეობის/მხატვრის/ნამუშევრის. მეორე ნაწილმა კი საპირისპირო მოსაზრება უნდა დაამტკიცოს. მაგ. მოსწავლეთა ერთი ნაწილი ამტკიცებს, რომ მუნკის ყვირილი შედეგია და მოყავს არგუმენტები. მეორე ნაწილი კი ეწინააღმდეგება ამ მოსაზრებას. ორივე მხარე ასაბუთებს თავის მოსაზრებებს და იცავს საკუთარ პოზიციას.

„მოგზაურები“

აუდიტორია იყოფა სამ ჯგუფად, ერთი ჯგუფი წარმოადგენს მაგ. რენესანსის ეპოქის იტალიას, მეორე ჯგუფი მე-19ს-ის საფრანგეთს, მესამე ჯგუფი კი მოგზაურებს წარმოადგენს. თითოეულმა ჯგუფმა უნდა წარმოაჩინოს თავისი ქვეყანა: სოციალურ-ეკონომიკური, ხელოვნების კუთხით. მოგზაურები წინასწარ ადგენენ კითხვარს/კრიტერიუმებს, რომლის მიხედვითაც შეაგროვებენ ინფორმაციას ამა თუ იმ ქვეყნის შესახებ. პრეზენტაციას აკეთებენ მოგზაურები.

„გააგრძელე“

მასწავლებელი უყვება მოსწავლეებს რაიმე ისტორიას (ამბავს) არ ასრულებს და სთხოვს მოსწავლეებს, თავად მოიფიქრონ დასასრული და დაასურათონ (მოახდინონ ვიზუალიზაცია)

„გააგრძელე 2“

მასწავლებელი ურიგებს წყვილებს რეპროდუქციას, წყვილებმა უნდა მოიფიქრონ რაიმე ამბავი რეპროდუქციაზე ასახული სიუჟეტის მიხედვით და შექმნან მათ მიერ მოფიქრებული ამბის ილუსტრაცია/ილუსტრაციები.

„ასოციაცია“

მასწავლებელი ასახელებს სიტყვებს. მოსწავლეებმა უნდა დახატონ ის ასოციაციები, რაც კონკრეტული სიტყვების მოსმენისას გაუჩნდებათ. მაგ. ღრუბელი, ქოლგა, ცისფერი.

„აქტიური ლექცია“

აქტიური ლექცია ხელს უწყობს მოსმენისა და ინფორმაციის აღქმის და დახარისხების უნარ-ჩვევების გამომუშავებას, ცოდნის გამოყენების, ანალიზისა და დასკვნების გაკეთების უნარ-ჩვევების განვითარებას.

1. პირველ ეტაპზე მასწავლებელი გაკვეთილის მიზნიდან გამომდინარე ასახელებს ლექციის თემას და აღნიშნავს, რომ ლექცია შედგება ორი ნაწილისაგან და სვამს კითხვას ლექციისპირველი ნაწილიდან. მოსწავლეების მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებს (პასუხებს კითხვაზე) აფიქსირებს დაფაზე/ფორმატზე და სთხოვს მოსწავლეებს ყურადღებით მოუსმინონ მას და მზად იყვნენ მოსაზრებების გამოსათქმელად.

2. პირველი ნაწილის დასრულების შემდეგ მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს მათ მიერ მოსმენილი ინფორმაცია შეადარონ მათ მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებს, რომლებიც დაფაზე/ფორმატზე დაფიქსირდა ინფორმაციის მოსმენამდე.

3. მოსწავლეთა მოსაზრებების მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი სვამს შეკითხვას ლექციის მეორე ნაწილიდან და მოსწავლეთა პასუხებს კვლავ აფიქსირებს დაფაზე/ფორმატზე და აგრძელებს აქტიური ლექციის მეორე ნაწილზე.

4. მეორე ნაწილის დასრულების შემდეგ მასწავლებელი კვლავ სთხოვს მოსწავლეებს ლექციის

მეორე ნაწილში მათ მიერ მოსმენილი ინფორმაციები შეადარონ ლექციამდე მათ მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებს, რომლებც დაფაზე/ფორმატზეა დაფიქსირებული.

5. შედარების შემდეგ მასწავლებელი აძლევს საკვანძო საკითხს, რომელზეც მოსწავლეებმა უნდა დაწერონ ესე. სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები წარაუდგენენ ესეს (შესაძლებელია ზოგიერთი ესე ნაკითხული იქნას და არა ყველა) ეს აქტივობა გამოიყენება მთელ კლასთან სამუშაოდ.

აქტიური ლექცია 2

მასწავლებელი წინასწარ ყოფს სალექციო ინფორმაციას რამდენიმე ნაწილად. პირველ ეტაპზე თავად კითხულობს/უყვება; მეორე ეტაპზე მოსწავლე კითხულობს შემდეგ ნაწილს და უსვამს შეკითხვებს თანაკლასელებს, შეაჯამებს აღნიშნულ ტექსტს და შემდეგ ნაწილს სხვა მოსწავლე კითხულობს და უსვამს კითხვებს თანაკლასელებს.

„გონებრივი იერიში“

გონებრივი იერიში ხელს უწყობს დიდი რაოდენობის იდეების გენერაციას დროის მცირე მონაკვეთის განმავლობაში. ეს მეთოდი ხელს უწყობს საკომუნიკაციო, შემოქმედებითი აზროვნების, ინფორმაციის დახარისხების, მსჯელობის, ანალიზისა და შეფასების უნარ-ჩვევების განვითარებას.

მასწავლებელი სასწავლო მიზნიდან გამომდინარე წინასწარ არჩევს თემას და შეკითხვის ფორმით აყალიბებს მას. შეკითხვა უნდა იყოს გასაგები და მკაფიო ფორმით ჩამოყალიბებული. გონებრივი იერიში ორი ეტაპისაგან შედგება.

1. იდეების გენერაციის ეტაპი. სასწავლო მიზნიდან გამომდინარე მასწავლებელი სვამს შეკითხვას და მოსწავლეები თავისუფლად გამოთქვამენ მოსაზრებებს. მოსაზრებების გამოთქმის დროს არ დაიშვება კამათი, მოსაზრებების კრიტიკა ან შეფასება. ყველა მოსაზრება მისაღებია. იდეების გენერაციის სტადიაზე მნიშვნელოვანია იდეების რაოდენობა და არა მათი ხარისხი. ხარისხზე მსჯელობა – შეფასების ეტაპი ხდება იდეების გენერაციის დასრულების შემდეგ.

ყველა იდეა, მიუღებელიც კი იწერება ფორმატზე/დაფაზე.

შესაძლებელია იდეების შეფასება იმავე გაკვეთილზე ან მომდევნო დღეს მოხდეს, ამ შემთხვევაში მოსწავლეთა მიერ გამოთქმული მოსაზრებები უნდა ეწეროს დაფაზე/ფორმატზე.

2. იდეების შეფასების ეტაპი. ამ ეტაპის დაწყებისას უნდა მოხდეს გამოთქმული მოსაზრებების მიმოხილვა და მსგავსი იდეების გაერთიანება და განზოგადება. ამის შემდეგ იმართება მათი რანგირება. თითოეულ მოსწავლეს საშუალება ეძლევა, მისი აზრით, რამდენიმე მნიშვნელოვანი იდეა შეარჩიოს და ისინი პრიორიტეტების მიხედვით დაალაგოს.

ყველაზე მნიშვნელოვანი იდეა ყველაზე მაღალი ქულით ფასდება. ქულების შეჯამების შედეგად გამოიკვეთება რამდენიმე ყველაზე ღირებული იდეა. შესაძლებელია, შეფასების ეტაპიდან აქცენტი გადატანილი იყოს დისკუსიაზე.

„როლური თამაში“

როლური თამაში ეფექტური ტექნიკაა, რომელიც საშუალებას აძლევს მოსწავლეებს დახვეწონ კონსტრუქციული დიალოგის უნარები, ეხმარება მოსწავლეებს საკითხის გააზრებაში, საპრეზენტაციო, სადისკუსიო და შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების განვითარებაში, საკითხის ღრმა წვდომაში, ინფორმაციის ხანგრძლივი დროით დამახსოვრებაში, ინფორმაციის შეფასებასა და ორგანიზებაში.

• როლური თამაშის, როგორც მეთოდის მაქსიმალური შედეგის მისაღებად საჭიროა სცენარის მომზადება, რომელიც ისე უნდა აიგოს, რომ იკვეთებოდეს გადასაჭრელი პრობლემა.

• როლების განაწილება შესაძლებელია მოხდეს ფერადი ბარათების დარიგებით, რომელზეც მითითებულია მათ მიერ შესრულებული როლები.

• ინსტრუქციის მიცემა მოთამაშეებისა და დამკვირვებლებებისათვის. დამკვირვებლის მომზადება (თუ რას უნდა დააკვირდნენ, შესაძლებელია დამკვირვებლები არ ყავდეთ გათვალისწინებული და როლები მთელ კლასზე გადანაწილდეს)

• თამაშის მსვლელობა

• როლიდან გამოსვლა – ეს ეტაპი მნიშვნელოვანია, ვინაიდან მოსწავლეებს შესაძლებლობა უნდა მიეცეთ იმსჯელონ, თუ რა გამოცდილება მიიღეს როლში ყოფნის დროს.

- დამკვირვებლების კომენტარი
- მასწავლებელი აჯამებს შედეგებს და აკავშირებს თამაშია მიზნებთან.

„სიმულაციები“

ამ მეთოდის გამოყენებისას მასწავლებელმა რამდენიმე მნიშვნელოვანი საკითხი უნდა გაითვალისწინოს: მან უნდა წაახალისოს მოსწავლეები იმპროვიზაციისთვის, შესაძლებელია, მოსთხოვოს მათ სცენარის ტიპის მარტივი მონახაზის წერილობით დაფიქსირება; შესაძლებელია მარტივი დეკორაციის, თვითნაკეთი რესურსების, კოსტიუმების ელემენტების გამოყენებაც. უაღრესად საინტერესო იქნება, თუკი მოსწავლეები შემოქმედებითად გამოიყენებენ ტექნოლოგიურ საშუალებებსაც: კომპიუტერს, ვიდეო/აუდიო საშუალებებს, დაამზადებენ პოსტერებს და ა. შ.

„ასოციაციური კავშირების რუკა“

ეს არის საშუალება რომელიც მოსწავლეებს ყურადღების კონცენტრაციის, ინფორმაციის შეკრება-დაჯგუფების, თემის გააზრების, ასოციაციების შექმნისა და ლოგიკური აზროვნების უნარ-ჩვევებს უწვდითარებს. ამ მეთოდის გამოყენება შესაძლებელია ინდივიდუალურად, წყვილში და ჯგუფური მუშაობისას.

მეთოდი რამდენიმე ეტაპისაგან შედგება:

- ფორმატის/დაფის ცენტრში სასწავლო მიზნიდან გამომდინარე იწერება სიტყვა, ფრაზა ან გამოსახულება;
- მოსწავლეები დანერილ სიტყვას/ფრაზას/გამოსახულებას ლოგიკურად აკავშირებენ აღნიშნულ თემასთან აღძრულ ასოციაციებს (აზრებს)
- შემდეგ მოსწავლეები აღნიშნავენ კავშირს იმ სიტყვებთან და აზრებთან, რომლებიც მათი აზრით ერთმანეთთანაა დაკავშირებული.
- ასოციაციური კავშირების რუკის შედგენა გრძელდება იქამდე, სანამ ამ საკითხის გარშემო აზრები ან განკუთვნილი დრო არ ამოიწურება.

3. III კლასის სტანდარტი სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში

წლის ბოლოს მისაღწევი შედეგები და მათი ინდიკატორები

მიმართულება: შემოქმედებითობა და პრაქტიკა

ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამგანზომილებიანს);
- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;
- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;
- ქმნის მარტივ ორნამენტებს განმეორებადი ხაზების, ფერების და გეომეტრიული ფიგურებისგან.

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;
- ძერწავს გამოსახულებებს თიხის, პლასტილინის და სხვა საძერწი მასალის გამოყენებით;
- ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;
- კომპიუტერულ სახატავ პროგრამაში ქმნის ნამუშევრებს (იყენებს სხვადასხვა ტიპისა და სისქის ხაზს, კონტურს, ფერს; გამოსახავს ორგანზომილებიან ფორმებს, მარტივ ორნამენტებს, სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს).

მიმართულება: კომუნიკაცია და ინტერპრეტაცია

ს.გ.III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ერთობლივი მუშაობისას (ღონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;
- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;
- ელექტრონულად უგზავნის საკუთარ ციფრულ ნამუშევარს როგორც თანაკლასელებს, ისე მასწავლებელს;
- მონაწილეობს საკლასო და სასკოლო გამოფენაში, ზეიმში და მათ მომზადებაში;
- მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს სხვადასხვა სასწავლო ღონისძიების მომზადების, ჩატარებისა თუ ერთობლივი ნამუშევრის შექმნისას.

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);
- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);
- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);
- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

მიმართულება: ხელოვნების აღქმა კონტექსტში

ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);
- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);
- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);
- ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა. შ.);
- აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;
- საუბრობს საოპერო, საბალეტო, თეატრალურ წარმოდგენებზე (დეკორაციები, კოსტიუმები, შინაარსი);
- საუბრობს და გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას მისთვის ნაცნობ საყვარელ ანიმაციურ და

მხატვრულ ფილმებზე, ელექტრონულ საგანმანათლებლო თამაშებზე, ილუსტრირებულ წიგნებზე და საუბრობს, რატომ მოსწონს ესა თუ ის ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმი, გმირი, მუსიკა/სიმღერა და ილუსტრაცია;

- ასახელებს ნამუშევარს, რომელმაც განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მოახდინა სამხატვრო გალერეაში ან მუზეუმში ყოფნისას;

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., ნელინადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შინაარსი და რეკომენდაციები

სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტები და პრინციპები

ელემენტები:

ხაზი: სხვადასხვა ტიპის და სისქის ხაზი, კონტური.

აქტივობები ხაზით:

მოსწავლე ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის და შთაბეჭდილებების გადმოსაცემად იყენებს სხვადასხვა ტიპის ხაზს ნამუშევრების შესაქმნელად (ცდილობს გადმოსცეს ხასიათი მსხვილი, წვრილი, მრუდი, განსხვავებული სისქის კონტურით და სხვა).

ფერი: ძირითადი და შედგენილი, ცივი და თბილი ფერები.

აქტივობები ფერით:

მოსწავლე ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობილების (ემოციების) (სიხარულს, მოწყენილობას, შიშს და სხვ.) გადმოსაცემად იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს; გამოხატავს შესაბამისი ფერით ნელინადის დროებს, ამინდს, რაიმე მოვლენას და სხვა.

ფორმა: 2D და 3D – ბრტყელი და მოცულობითი, სიმეტრიული და ასიმეტრიული.

აქტივობები ფორმით:

მოსწავლე ამოიცნობს სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ ფორმებს და იყენებს ნამუშევრის შექმნისას (ადამიანის მიერ შექმნილ და ბუნებაში არსებულ სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ ფორმებს; მაგ., სიმეტრიული – პეპელა, ნაგებობა და სხვ.; ასიმეტრიული – ნაგებობა, რაიმე ნივთი, მცენარე და სხვ.), თავად ქმნის ორ და სამგანზომილებიან – ბრტყელ და მოცულობით ფორმებს და აწყობს კონსტრუქციებს; თიხით, პლასტილინით, ცვილით, ცომის გამოყენებით ძერწავს მცირე პლასტიკის ნიმუშებს და ქმნის კომპოზიციას, კონსტრუქციას, სხვადასხვა საგანს.

პრინციპები: ძირითადის გამოყოფა, რიტმი.

გამოყენებული პრინციპები:

მოსწავლე ქმნის ნამუშევარს მასწავლებლის მიერ შეთავაზებულ ან თავის მიერ შერჩეულ თემაზე, ან რაიმე ზღაპრის, ლიტერატურული ნაწარმოების, მხატვრული ან ანიმაციური ფილმის და ა. შ. სიუჟეტის მიხედვით, რომელშიც ფერით, ფორმით ზომით გამოყოფს მთავარ პერსონაჟებს.

ეცნობა ქართულ ტრადიციულ და სხვა ორნამენტების ნიმუშებს და თვითონაც ქმნის რიტმულ გამოსახულებებს, ორნამენტებს სხვადასხვა ტიპისა და სისქის ხაზის, ძირითადი და შედგენილი, ცივი და თბილი ფერების, გეომეტრიული და ბუნებრივი ფორმების გამოყენებით და მათი მონაცვლეობით/კომბინაციებით.

მუქი და ნათელი ფერების გამოყენებით ქმნის კონტრასტულ გამოსახულებებს, შეიძლება გამოიყენოს მხოლოდ შავი და თეთრი ფერები.

მასალა და იარაღი: ფანქარი (ფერადი, უბრალო), პასტელი, ფლომასტერი, გუაში, აკვარელი, ნახშირი, სანგინა, ფერადი ქაღალდი, მუყაო, ქსოვილი, პლასტილინი, თიხა, ბუნებრივი და ხელოვნური მასალა (ფოთოლი, გირჩა, მარცვლეული, ნიჟარა, მძივები, ლენტები და სხვ.); ფუნჯი, მაკრატელი, წებო; მასწავლებელს შეუძლია გამოიყენოს მის რეგიონში არსებული ბუნებრივი რესურსი (მაგ., ზღვისპირა რეგიონში – ნიჟარა, კენჭები, მთის რეგიონში – გირჩა, ხავსი, ხის ქერქი და სხვ.).

ტექნიკა და პროცედურა: ფერწერა, გრაფიკა, ძერწვა, აპლიკაცია, კოლაჟი, მოზაიკა, ანაბეჭდი, მონოტიპია, კომპიუტერული სახატავი პროგრამა და სხვ.

გამოყენებული მასალა და ტექნიკა: მოსწავლე მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის შესაძლებლობების კვლევა-ძიებით, ექსპერიმენტებით განიმტკიცებს და იღრმავებს მიღებულ ცოდნას და გამო-მუშავებულ უნარებს. აკვირდება გარემოში სხვადასხვა ფაქტურას და თავად იღებს მრავალფეროვანი მასალისა და ხერხის გამოყენებით, ცდილობს გადმოსცეს გარემოში/ბუნებაში არსებული სხვადასხვა ობიექტის ფაქტურის (მაგ., ხის, ქერქის, კუს ბაკნის და სხვ.) იმიტაცია/ილუზია.

ატარებს ექსპერიმენტებს არატრადიციული იარაღით და მასალით; იყენებს მრავალფეროვან ხე-ლოვნურ თუ ბუნებრივ მასალას გრაფიკული, ფერწერული, აპლიკაციის, კოლაჟის, ანაბეჭდების, მცირე პლასტიკის ნიმუშების, მარტივი ნაკეთობებისა და კონსტრუქციების შესაქმნელად; ქმნის ნამუშევრებს მონოტიპიის გამოყენებით (სველი საღებავებით მოხატულ ფურცელზე ან სწორ ზედაპირზე ზემოდან აფარებს ფურცელს, შემდეგ, ერთი მოძრაობით ან თანდათან, ინტერვალებით ააძრობს მას. მიღებულ ანაბეჭდში შეიძლება ამოიცნოს რაიმე ფორმები, მიახლოებას და მიუხატოს დეტალები).

სავარაუდო თემები: „მხიარული არდადეგები“, „ზღვაზე“, „მზის ჩასვლა“, „წვიმიანი დღე“, „ხედი ჩემი ფანჯრიდან“, „შემოდგომის ტყე“, „საშობაო საჩუქარი“, „გაზაფხული მოვიდა“, „ზღაპრული ფრინველი“, „თეატრში“, „მოგზაურობა აფრიკაში“, „ჯუნგლები“, „მოგზაურობა მატარებლით/თვითმფრინავით“, „მოგზაურობა კოსმოსში“, „ოცნების ქალაქი“, თემები საკუთარი ფანტაზიის მიხედვით; ეპიზოდები და პერსონაჟები მხატვრული ლიტერატურიდან და სხვ.

4. საგნის სწავლების მიზანი, ამოცანები

საგნის სწავლების მიზანია, აღიზარდოს ჰარმონიულად განვითარებული ადამიანი, რომელსაც ექნება ხელოვნების შესახებ ზოგადი თეორიული ცოდნა, გაღვივებული ექნება ხელოვნების ნიმუშთან „ურთიერთობის“ სურვილი, ზოგადად ხელოვნებისადმი ემოციური დამოკიდებულება, კონკრეტული ნიმუშის აღქმისა და საკუთარი აზრის გამომუშავების, მკაფიოდ გამოთქმის უნარ-ჩვევა და სხვადასხვა ტიპის ნამუშევრის სხვადასხვა ხერხითა და ტექნიკით შექმნის უნარი; ასევე, საპრეზენტაციო უნარები.

ამ საგნის ამოცანაა, დაანახოს მოსწავლეს, რომ ხელოვნება არის სამყაროს შემეცნების ერთ-ერთი საშუალება და, ამავე დროს, საკუთარი თავის რეალიზაციის, თვითგამოხატვის შესანიშნავი ასპარეზი.

5. სტანდარტის შედეგების მიღწევისა და შინაარსის ურთიერთკავშირის მატრიცა

1. ზაფხულის მოგონებები	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოუმუშავდეს ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, ასევე, მოძიებული მასალისა და სხვადასხვა ტექნიკის გამოყენებით მარტივი კონსტრუქციის (მობილის) შექმნის უნარ-ჩვევა.</p>
	<p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.</p>
2. რა არის ფერწერა	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – ფერწერა, განვუვითაროთ მხატვრული ნაწარმოების ამა თუ იმ დარგისადმი მიკუთვნების უნარი, სურათით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბრის უნარი,</p>
	<p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
3. ძირითადი და შედგენილი ფერები	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ძირითადი და შედგენილი ფერები, ძირითადი ფერების შერევის საშუალებით შედგენილი ფერების მიღების ხერხი. გამოვუმუშაოთ ძირითადი ფერების შერევით ახალი ფერის მიღებისა და გამოყენების უნარი, განვუვითაროთ თავისი ნამუშევრის წარდგენის უნარი.</p>
	<p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>

4. ცივი ფერები	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ცივი ფერები. მოსწავლემ შეძლოს ცივი ფერების საკუთარ ნამუშევარში განწყობილების შესაბამისად გამოყენება.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4.
5. თბილი ფერები	მიზანი: მოსწავლემ აითვისოს თბილი ფერების ცნება, განასხვავოს ცივი და თბილი ფერები ერთმანეთისაგან; მოსწავლეს გამოუმუშავდეს თბილი ფერების გამოყენების უნარი საკუთარი ნამუშევრის შექმნისას.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
6. ცივი და თბილი ერთად	მიზანი: მოსწავლეებს გამოვუმუშაოთ ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, ცივი და თბილი ფერების ერთობლიობით ნამუშევარში არსებული განწყობილების ამოკითხვისა და სიტყვიერად გამოთქმის უნარი. საკუთარ ნამუშევარში ცივი და თბილი ფერების ერთად გამოყენების უნარი და ამით ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
7. ფერების ბორბალი	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნობიერებინოთ ფერების ბორბალზე ფერთა განლაგების პრინციპი, მოსწავლემ აითვისოს ფერთა თანმიმდევრობა ფერების ბორბლის მიხედვით. მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ შემოქმედებითობა, დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4.
8. ფერებით სავსე ქვეყანა	მიზანი: მოსწავლეს გავუღვივოთ ბუნებაზე დაკვირვების და მეხსიერებით ხატვის უნარი; ცივი და თბილი, ძირითადი და შედგენილი, ასევე, ფერების ბორბალზე წარმოდგენილი ფერების გამოყენებით შეძლოს ბუნებისაგან მიღებული შთაბეჭდილებებისა და სხვადასხვაგვარი ინფორმაციის შემოქმედებითად რეალიზება საკუთარ ნამუშევარში.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
9. ფერები და განწყობილება	მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ფერებით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბარი და საკუთარ ნამუშევარში სასურველი განწყობილების გადმოცემა ფერების საშუალებით.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
10. ფერებით თამაში	მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს მხატვრული ნაწარმოებით აღძრული შთაბეჭდილების და გადმოცემული განწყობილების დაკავშირება სახვითი ხელოვნების იმ ელემენტებთან, რომლებიც კონკრეტულ ნამუშევარშია გამოყენებული; თავად შეძლოს ნამუშევარში კონკრეტული მხატვრული ხერხების თუ ელემენტების (ფერი, ფორმა, ხაზი) გამოყენებით განწყობილების გადმოცემა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5., ს.გ.ი.7.
11. ვხატავთ სხვადასხვა ხერხით	მიზანი:
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4.
12. ბუნების მოვლენები	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი და მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
13. როგორ გაფრინდეს პეპელა	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სიმეტრიისა და სიმეტრიის ღერძის ცნებები. გამოვუმუშაოთ მას სიმეტრიული ფორმის გამოსახვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა და სიმეტრიული ფორმის მქონე საგნის მხატვრული ინტერპრეტაციის უნარი (შემოქმედებითობა).
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3.
14. რა შუაშია სასწორი?	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე, ბუნებაზე დაკვირვების უნარი; გავაცნოთ სიმეტრიის ცნება და გამოვუმუშაოთ სიმეტრიული სცენის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4.

15. თანაბარია თუ არა	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე, ბუნებაზე დაკვირვების უნარი. გავხსენოთ სიმეტრიის ცნება, განვუმტკიცოთ ცოდნა სიმეტრიული ფორმის შესახებ და გავაცნოთ ასიმეტრიის ცნება.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5</p>
16. რა არის მთავარი სურათზე	<p>მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს იმის გარკვევა, თუ რომელი გამოსახულებაა ნახატში მნიშვნელოვანი კომპოზიციურად და აზრობრივად.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
17. სურათის აგების ხერხები	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ მხატვრული ნაწარმოების კომპოზიციური აგების ანალიზის უნარი, გამოვუმუშავოთ სასურათე არის ჩანაფიქრის შესაბამისად შევსების (კომპოზიციური აგების) პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
18. ცირკის სამყარო	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ ცნობილ მხატვართა ნაწარმოებებით მიღებული შთაბეჭდილებებისა და სხვადასხვა სახის წარმოდგენით აღძრული ემოციების ნამუშევარში ასახვის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
19. ჩანაფიქრი და ნამუშევარი	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ მხატვრების ნამუშევრების ჩანაფიქრის ამოკითხვის უნარი, ასევე, საკუთარ ნამუშევარში ჩანაფიქრის შესაბამისად შესასრულებელი სამუშაოს ეტაპობრივად დაგეგმვისა და ჩანაფიქრის უკეთ გადმოსაცემად შესაბამისი მხატვრული ხერხების გამოყენების უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
20. ჩემი ოთახი	<p>მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა. მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოში საინტერესო და სახასიათო დეტალების დანახვისა და საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი, ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
21. ერთგული მეგობარი	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის მეშვეობით მარტივი გეომეტრიული ფორმების გამოყენებისა და მათი დახმარებით გამოსახულების შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა; განვუმტკიცოთ მენწყილესთან თანამშრომლობის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.</p>
22. მოტივტივე ღუმფარები	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი და მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა; ცნობილი მხატვრის ნამუშევრის გაცნობის შედეგად გაჩენილი იდეის საკუთარი ინტერპრეტაციის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
23. დასურათებული ისტორია	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ კონკრეტული ნამუშევრის შინაარსის ამოკითხვისა და მოთხრობის უნარი; ასევე, საკუთარ ნამუშევარში შინაარსის ნათლად ასახვის უნარ-ჩვევა</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.</p>
24. დედამინის მწვანე „სამკაული“	<p>მიზანი: მოსწავლის მიერ მოქალაქეობრივი პოზიციის გამომუშავება, ასევე ნამუშევარში აქამდე ნასწავლი ყველა ხერხის ერთდროულად გამოყენების, სინთეზირების უნარის გამომუშავება.</p> <p>შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.</p>

25. მოგზაურობა საოც- ნებო გემით	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ წარმოსახვის უნარი; ასევე, გამოვუმუშაოთ მარტივი გეომეტრიული ფორმებით აღძრული შთაბეჭდილებების შედეგად ნამუშევრის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
26. რა არის ქანდაკება	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგი – ქანდაკება და მისი ძირითადი თავისებურებები, გამოვუმუშავოთ ამ დარგის ნაწარმოებთა ამოცნობის უნარი, განვუვითაროთ ქანდაკების შინაარსის ინტერპრეტირების უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.5.
27. ვძერწავთ ცხ- ოველებს	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი, გამოვუმუშავოთ მარტივი ფორმების მესხიერებით ძერწვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა, დაკვირვების შედეგების (სახასიათო დეტალების) პრაქტიკულად გამოყენების უნარი, ნამუშევრის წარდგენის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.
28. ფანქრის ბურბუ- შელა	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ დეკორატიულ-გამოყენებითი ნამუშევრის შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა სხვადასხვა (ბუნებრივი თუ ხელოვნური) მასალის გამოყენებით; გავუღრმავოთ ინტერესი არატრადიციული მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით შემოქმედებითი ექსპერიმენტების ჩატარებისადმი.
	შედეგი: ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
29. ნარცისი	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ რაიმე ამბის (ისტორიული, მითოლოგიური და სხვ.) კონკრეტული ეპიზოდის დასურათების უნარი. განუვითაროთ ფანტაზია, შემოქმედებითი მიდგომა ნებისმიერი სიუჟეტისადმი.
	შედეგი: ს.გ. I.1., ს.გ. I.2., ს.გ. I.3., ს.გ. III.4.
30. თაიგული	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ყვავილის მარტივი ფორმების შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა ქალაღდის პლასტიკის მეშვეობით; წყვილში მუშაობის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
31. რა არის ჟანრი	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ მხატვრული ჟანრის ცნება, განვუმტკიცოთ ადრე ნასწავლი ჟანრების – ნატურმორტი, პეიზაჟი, პორტრეტი – ცოდნა და გავაცნოთ ახალი – ყოფითი ჟანრის თავისებურებანი; გამოვუმუშავოთ სხვადასხვა ჟანრის ნაწარმოების ერთმანეთისგან განსხვავების უნარი, ასევე, გამოვუმუშაოთ ყოფითი ჟანრის ნამუშევრის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.
32. ახალი წელი	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ პლასტიკური ფორმის აღქმისა და შექმნის უნარი ძერწვის საშუალებით
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.
33. საახალწლო ბა- რათები	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სხვადასხვა ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის მეშვეობით, აპლიკაციის შექმნის უნარი, განვუმტკიცოთ დასმული ამოცანის შემოქმედებითად გადაჭრის უნარი და ნამუშევრის წარდგენის უნარჩვევა.
	შედეგი: ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.
34. თოვლის ბაბუას სახლი	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ სამგანზომილებიანი ფორმების შექმნის უნარი ქალაღდის პლასტიკის გამოყენებით.
	შედეგი: ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
35. შთაგონების წყარო	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ ცნობილი მხატვრების ნამუშევრების გაცნობის შედეგად გაჩენილი იდეების საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი, საკუთარი წარმოსახვით პერსონაჟის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.

<p>36. სურათი და შთაბეჭდილება</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ სხვადასხვა ჟანრის სურათებით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე არგუმენტირებულად მსჯელობის უნარი, ასევე, სხვადასხვა ჟანრის სურათის სექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>37. ცნობილი ნაგებობები</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ მსოფლიოს ცნობილი არქიტექტურული ნაგებობები, გამოვუმუშავოთ არქიტექტურული ნაგებობების აღქმის, აღწერისა და საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>38. ქართული არქიტექტურა</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლები. განვუვითაროთ დაკვირვების უნარი და ხუროთმოძღვრული ძეგლის ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>39. ჩვენი ქალაქი</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში გადატანის უნარი; ასევე, გამოვუმუშავოთ შერჩეული თემისადმი შემოქმედებითი მიდგომა; მოსწავლემ შეძლოს სხვადასხვა ტექნიკისა და მასალის, ფორმისა და ფაქტურის გამოყენებით ნამუშევრის შექმნა.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4.</p>
<p>40. რა არის გრაფიკა</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – გრაფიკა, ასევე, გაეცნოს გრაფიკის მასალებს და შეძლოს გრაფიკული ხერხების და მასალის გამოყენებით საკუთარი ჩანაფიქრის გადმოცემა ნამუშევარში.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>41. უბრალო შავი ფანქარი</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუმტკიცოთ უკვე ნასწავლი მასალის და სახვითი ხელოვნების ძირითადი პრინციპებისა და ელემენტების გამოყენებით გრაფიკული ნამუშევრის შექმნის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>42. როგორ დაეხატოთ პორტრეტი</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავახსენოთ სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი ჟანრი – პორტრეტი. განვუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი, სახასიათო დეტალების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა;</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>43. აკვარელი</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ აკვარელით ხატვის ტექნიკა, მისი სპეციფიკა; განვუმტკიცოთ ბუნებაზე დაკვირვების უნარი და გამოვუმუშავოთ აკვარელის საღებავებით ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევა.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>
<p>44. ფერადი ლაქა</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს განვუმტკიცოთ ფერის აღქმისა და ცივი და თბილი ფერის ლაქების გამოყენებით ნამუშევრის შექმნის უნარი, ამ ლაქებით გამონვეულ ასოციაციებზე, განწყობილებაზე საუბრის უნარი; ასევე, ნამუშევარში ფერადოვანი ლაქებით განწყობილების შექმნის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4.</p>
<p>45. ლაქა და ნახატი</p>	<p>მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ ლაქებისა და შესაბამისი ფერის საშუალებით გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში ასახვის უნარი; ფერადოვანი ლაქებით გამონვეული ასოციაციებისა და განწყობილების ასახვისა და მათზე საუბრის უნარი.</p> <p>შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.</p>

46. გუაში	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ გუაშის საღებავის შესაძლებლობები და თავისებურებანი. მოსწავლემ შეძლოს გუაშის საღებავებით ნამუშევრის შექმნა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
47. პასტელი	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ პასტელის საღებავის შესაძლებლობები და თავისებურებანი; მოსწავლემ შეძლოს პასტელით ნამუშევრის შექმნა და ამ მასალის მეშვეობით შესაბამისი განწყობილების გადმოცემა ნამუშევარში.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
48. საყვარელი გმირი	მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ილუსტრაციაზე წარმოდგენილი ლიტერატურული პერსონაჟის თუ, მულტფილმის გმირის ამოცნობა; მოსწავლეს გამოვუშვათ ლიტერატურული ნაწარმოების გმირის სახასიათო იერის გამოსახვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
49. მიმოიხედე ირგვლივ	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუშვათ გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში ასახვის უნარი, ნამუშევრის წარდგენის უნარი.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4.
50. ჩვენი სტუდია	მიზანი: მოსწავლემ შემოქმედებითად გამოიყენოს ბუნებრივი და ხელოვნური მასალა (რესურსი) კონკრეტული ნამუშევრის შექმნისას; განუვითარდეს მის მიერ მოფიქრებულ პერსონაჟზე მოკლე ლიტერატურული ჩანახატის გაკეთების უნარ-ჩვევა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
51. გაზაფხულის დღესასწაული	მიზანი: საკუთარი ფანტაზიით, ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის გამოყენებით მისალოცი ბარათის შექმნა; თანაკლასელთა წინაშე ნამუშევრის წარდგენა.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4.
52. წელიწადის დროები	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის გამოყენებით კოლაჟის შექმნის, ბუნებაზე დაკვირვებისა და მიღებული შთაბეჭდილებების პრაქტიკულად ასახვის უნარ-ჩვევა. განვუმტკიცოთ ჯგუფში თანამშრომლობის უნარი.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.3., ს.გ.ი.4., ს.გ.ი.5.
53. რა არის გამოყენებითი ხელოვნება	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ გამოყენებითი ხელოვნების რაობა და მისი დარგები; მოსწავლემ შეძლოს გამოყენებითი ხელოვნების ნაწარმოების ამოცნობა და მისი კონკრეტული დარგისათვის მიკუთვნება.
	შედეგი: ს.გ.ი.5.
54. თიხის ლარნაკი	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ თიხის მასალის თავისებურებები და გამოვუშვათ თიხით მარტივი ფორმების ძერწვის უნარ-ჩვევა, განვუმტკიცოთ თიხის ჭურჭლის სხვადასხვა ხერხით შემკობის უნარი
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4.
55. ესკიზი ხალიჩისათვის	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტებისა და პრინციპების, აგრეთვე სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის შერჩევა/გამოყენების უნარი ორნამენტის შექმნისას.
	შედეგი: ს.გ.ი.1., ს.გ.ი.4.
56. ძაფი – მასალა სურათისათვის	მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტებისა და პრინციპების, აგრეთვე სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის შერჩევა/გამოყენების უნარი ნამუშევრის შექმნისას.
	შედეგი: ს.გ.ი.2., ს.გ.ი.4.

57. ზღვის სამყარო	მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ შეთავაზებულ თემაზე სახატავი და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი, განვუმტკიცოთ სხვადასხვა მხატვრული ტექნიკის და ხერხის ფლობის უნარ-ჩვევა.
	შედეგი: ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
58. მოგზაურობა საჰაერო ბურთით	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ სხვადასხვა გეომეტრიული ფორმისაგან მარტივი კონსტრუქციის შექმნის (ანყოფის) და დეკორატიულად გაფორმების უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
59. უცხო პლანეტა	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ წარმოსახვით ხატვის უნარი. განვუმტკიცოთ საკუთარი ფანტაზიით შექმნილი ნამუშევრის წარდგენის უნარ-ჩვევა.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.
60. ღამე დიდ ქალაქში	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ ბუნებრივ მოვლენებსა და გარემოზე დაკვირვების უნარი, გამოვუმუშაოთ დაკვირვების შედეგების ნამუშევარში გამოყენების უნარ-ჩვევა, მოცემულ თემაზე (ღამე დიდი ქალაქში) ნამუშევრის შექმნისას მოსწავლემ აირჩიოს შესაბამისი ფერები.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.
61. ნახატები ცაზე	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ გარემოზე და ბუნებრივ მოვლენებზე დაკვირვების უნარი, გავუღვივოთ ფანტაზია, რათა მან შეძლოს დაკვირვების შედეგებისა და წარმოსახვის მეშვეობით შექმნას ნამუშევარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.
62. მონოტიპია	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ანაბეჭდის მიღების ერთ-ერთი ხერხი – მონოტიპია, გამოვუმუშაოთ მას ამ ხერხით ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევა და ნამუშევარში გარკვეული განწყობილების ასახვის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4.
63. ჯადოსნური ფრინველი	მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ ფანტაზია და წარმოსახვის უნარი, განვუვითაროთ შეთავაზებულ თემაზე სხვადასხვა ტექნიკისა და მასალის გამოყენებით კონსტრუქციის შექმნის უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.3., ს.გ. III.4.
64. ექსკურსია მუზეუმში	მიზანი: მოსწავლემ ამოიცნოს და მიაკუთვნოს მხატვრული ნაწარმოებები ხელოვნების შესაბამის დარგს, მოსწავლეს გავაცნოთ მუზეუმში ქცევის წესები, მოსწავლემ იმსჯელოს მუზეუმში ნანახი ხელოვნების ნიმუშების შესახებ.
	შედეგი: ს.გ. III.5.
65. ჩვენი მემკვიდრეობა	მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, გამოვუმუშაოთ ექსკურსიის დროს მიღებული შთაბეჭდილების შემოქმედებითად გამოყენების პრაქტიკული უნარი.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.4., ს.გ. III.5.
შემაჯამებელი I	მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების დონის შემოწმება.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.5.
შემაჯამებელი II	მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების დონის შემოწმება.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.2., ს.გ. III.5.

შემაჯამებელი III	მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების დონის შემოწმება. ხელოვნების ნიმუშში მასალის ამოცნობის უნარის განმტკიცება. ნებისმიერი საძიებელი მასალით მუშაობის უნარ-ჩვევების განმტკიცება.
	შედეგი: ს.გ. III.2.
შემაჯამებელი IV	მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. გრაფიკის, როგორც სახითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგის თავისებურებების, მისი მასალების ცოდნა და ნებისმიერი გრაფიკული მასალით მუშაობის უნარ-ჩვევების განმტკიცება.
	შედეგი: ს.გ. III.1., ს.გ. III.5.
შემაჯამებელი V	მიზანი: მოსწავლის მიერ გავლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. გამოყენებითი ხელოვნების შესახებ ცოდნა, ხელოვნების კონკრეტული ნაწარმოების მიკუთვნება რომელიმე დარგისადმი.
	შედეგი: ს.გ. III.5.

6. მასწავლებლის წიგნის მიმოხილვა

კომპლექტაციის შემადგენლობა

გამოყენების მითითებები

III კლასის „სახითი და გამოყენებითი ხელოვნების“ საგნის კომპლექტაცია წარმოდგენილია მოსწავლის წიგნითა და მასწავლებლის წიგნით. მოსწავლის წიგნში (სახელმძღვანელო) სრულადაა შეტანილი ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული ყველა თემა და უზრუნველყოფილია სწავლის შედეგების მიღწევა.

მასწავლებლის წიგნში მოცემულია:

- ზოგადი ინფორმაცია III კლასის მოსწავლის სახელმძღვანელოს შესახებ (მიზნები, სტრუქტურა, შინაარსი, მეთოდოლოგია, კომპლექტაცია);
- III კლასის სტანდარტი სახით და გამოყენებით ხელოვნებაში;
- სტანდარტის შედეგების მიღწევისა და შინაარსის ურთიერთკავშირის მატრიცა;
- მასწავლებლის წიგნის მიმოხილვა, კომპლექტაციის შემადგენლობა, გამოყენების მითითებები;
- მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომების სპეციფიკა საგნის სწავლების პროცესში, სამიზნე ასაკის თავისებურებები;
- სპეციფიკური, საგნობრივი და ზოგადი გამჭოლი უნარები;
- მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების ძირითადი სტრატეგიები, რასაც ეყრდნობა სახელმძღვანელო;
- საგანმანათლებლო რესურსები;
- მოსწავლის შეფასების პრინციპები;
- აქტივობების ჩატარებასთან დაკავშირებული ზოგადი რეკომენდაციები;
- გაკვეთილის დაგეგმვის ზოგადი პრინციპები
- გაკვეთილების სანიმუშო სცენარები (სულ 16 გაკვეთილის სცენარი, აქედან პირველ თავში 12 სცენარია, მომდევნო ოთხ თავში კი თითო-თითო);
- შემაჯამებელი გაკვეთილების მასალა: ტესტები და კროსვორდები, ასევე, მათი პასუხები. ასევე, მოცემულია რუბრიკა მოსწავლის თვითშეფასებისათვის – „ცოდნის სკივრი“.

საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე, დამატებით მომზადებულია მდიდარი საილუსტრაციო მასალა ელექტრონული რესურსის სახით, რომელიც ატვირთული იქნება გამომცემლობის ვებ და ფზ-გვერდებზე.

ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხი მასწავლებლის წიგნში შესაბამისი ნომრითაა აღნიშნული და დადასტურებულია სარჩევში.

7. მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომების სპეციფიკა საგნის სწავლების პროცესში, სამიზნე ასაკის თავისებურებები

ბავშვის განვითარების თავისებურებები

აქ გთავაზობთ უმცროსი სასკოლო ასაკის (5-6 წლიდან 11 წლამდე) ბავშვის ასაკობრივ თავისებურებებს მთლიანად, რათა მასწავლებელს შეეძლოს ამ ასაკობრივ ჯგუფში არსებულ ნიუანსურ განსვავებათა მკაფიოდ დანახვა.

ფიზიკური განვითარება და მისი გავლენა უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვის ფსიქიკურ განვითარებაზე

5-6 წლის ბავშვი

უმცროსი სასკოლო ასაკი მოიცავს პერიოდს 5-6 წლიდან 11 წლამდე. ამ პერიოდში ბავშვის ცხოვრებაში ძირეული ცვლილებები ხდება: იგი მიდის სკოლაში და იწყებს სწავლას.

ამ პერიოდში მიმდინარეობს ბავშვის ორგანიზმის ინტენსიური ბიოლოგიური ზრდა-განვითარება (ცენტრალური და ვეგეტატიური ნერვული სისტემის, ძვალ-კუნთოვანი სისტემის, შინაგანი ორგანოების). ამ პერიოდში მატულობს ნერვული პროცესების აქტივობა. ნერვული პროცესების აგზნება ჭარბობს შეკავების პროცესს და ეს განაპირობებს უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვების ისეთ მახასიათებლებს, როგორცაა, მომატებული ემოციური აგზნებადობა და მოუსვენრობა. ბავშვისთვის ერთი მხრივ, დამახასიათებელია მომატებული ფიზიკური გამძლეობა და, მეორე მხრივ, სწრაფი დაღლა და ნერვულ-ფსიქიკური პროცესების მონყვლადობა.

მათი შრომისუნარიანობა 25-30 წუთის შემდეგ, ჩვეულებრივ, ქვეითდება. ასევე, ბავშვები იღლებიან გახანგრძლივებულ ჯგუფში დარჩენისას და ემოციურად დატვირთული გაკვეთილებისა და ღონისძიებების შედეგად.

ვინაიდან, კუნთური სისტემის და მისი მართვის პროცესების განვითარება არ მიმდინარეობს სინქრონულად, ამ ასაკის ბავშვებს ახასიათებთ მოტორული აქტივობის განვითარების თავისებურებები. მსხვილი კუნთების განვითარება უსწრებს წვრილი კუნთების განვითარებას, ამიტომ, ბავშვებს უკეთ აქვთ განვითარებული მსხვილი მოტორული უნარები, ვიდრე ნატიფი მოტორული უნარები (მაგალითად, წერა).

6-8 წლის ბავშვი

6 წლის ასაკის ბავშვს, ისევე როგორც სკოლამდელი ასაკის ბავშვს ძალიან უყვარს თამაში, მაგრამ ახლა მისი ძირითადი აქტივობაა ახალი, კონკრეტული ჩვევის დაუფლება.

6-8 წლის ასაკის ბავშვი ფიზიკურად ენერგიულია. მას აქვს ჭარბი ენერგია, ბევრს მოძრაობს. მართალია, ის ფიზიკურად განვითარებულია, მაგრამ მისი ზრდის პროცესი არათანაბრად მიმდინარეობს. გული არ იზრდება სხეულის პროპორციულად. ამიტომ, მას არ შეუძლია დიდხანს შეასრულოს დაძაბული ფიზიკური აქტივობა. მას ჭირდება დასვენების პერიოდები.

9-11 წლის ბავშვი

ამ ასაკის ბავშვი ფიზიკურად **აქტიურია**, ენერგიული, რაც ფიზიკური აქტივობის საფუძველს წარმოადგენს. უყვარს თავგადასავლები, შთაბეჭდილებები, ფიზიკური ვარჯიშები. ამ ასაკის ბავშვი იმდენადაა დაკავებული თავისი ყოველდღიური თავგადასავლებით, რომ შეიძლება ყურადღების მიღმა დარჩეს საკუთარი ნივთების, ტანსაცმლის მოვლა. საჭიროა ამ საკითხებზე მისი ყურადღების გამახვილება.

კოგნიტური (შემეცნებითი) პროცესების განვითარება

უმცროსი სასკოლო ასაკში ადგილი აქვს შემეცნებითი ფსიქიკური პროცესების უნებლიე ფორმირებას (ხორციელდება თამაშის ან პრაქტიკული აქტივობის დროს) ფსიქიკური აქტივობის ნებისმიერ,

დამოუკიდებელ ფორმაზე გადასვლას, რომელსაც აქვს თავისი მიზანი, მოტივი, განხორციელების ხერხები და საშუალებები.

აღქმა

უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვის აღქმა **არასაკმარისად დანაწევრებულია**, ამიტომ ამ ასაკის ბავშვი ხანდახან ურევს მსგავსი მოხაზულობის მქონე ასოებსა და ციფრებს (6-9; შ-წ). ამიტომ, აღქმის განვითარებას დიდი მნიშვნელობა აქვს, წერისა და კითხვის სწავლებისთვის.

6-9 წლის ბავშვი

ამ ასაკის ბავშვი, ხშირად ვერ ცნობს ფიგურას, თუ ის სივრცეში ცოცხათი სხვანაირად იქნება განლაგებული. მაგალითად, ზოგი ბავშვი ვერ აღიქვამს სწორ ხაზს, როგორც სწორს, თუ ის მოცემული იქნება დახრილად ან ვერტიკალურად.

ბავშვი აღიქვამს ნიშნის, სიმბოლოს ზოგად გამოსახულებას და ვერ ხედას, მის ელემენტებს.

ამ ასაკის ბავშვის აღქმა განისაზღვრება პირველ რიგში, თვითონ ობიექტის მახასიათებლებით. ამიტომ, ბავშვები საგანში ამჩნევენ არა მთავარს, მნიშვნელოვანს, არამედ, საგნის თვალში საცემ, „მკვეთრ“ თვისებებს (ფერი, ფორმა, ზომა).

დაკვირვების უნარი

მნიშვნელოვანია ვასწავლოთ ბავშვებს დაკვირვება. მასწავლებელს ძალიან მნიშვნელოვანი წვლილის შეტანა შეუძლია ბავშვის აღქმის განვითარებაში, თუ სწორად შეურჩევს ნახატებს, სურათებს და დაეხმარება მას აღქმის ორგანიზებაში – სთხოვს, დაათვალიეროს ნახატის დეტალები გარკვეული თანმიმდევრობით, იპოვოს ნახატში სხვადასხვა დეტალი, ააწყოს ნაწილებიდან მთელი და ა. შ. უმცროს სასკოლო ასაკში ვითარდება **სინთეზური აღქმა – აღქმული ობიექტის ელემენტებს შორის კავშირის დამყარება**. თუ მანამდე ნახატის აღწერისას ბავშვი ასახელებდა ნახატზე გამოსახულ ობიექტებს, ახლა (6-7 წელი) მას შეუძლია ნახატის აღწერა, შემდგომში (8 წელი) კი შეძლებს ინტერპრეტაციას. მასწავლებელი უნდა ეცადოს ინტერპრეტაციის უნარის განვითარებას მრავალფეროვანი დავალებებით.

სწავლების შედეგად ამ ასაკის ბავშვის აღქმა ხდება ანალიზური, ვინაიდან იძენს ორგანიზებული დაკვირვების ხასიათს. მასწავლებელმა უნდა განუვითაროს ბავშვს ობიექტის არსებითი ნიშნების, საგნებისა და მოვლენების თვისებების გამოვლენის უნარი. ერთ-ერთი ეფექტური მეთოდი აღქმის განვითარებისა – შედარებაა.

აღქმისათვის ასევე დამახასიათებელია ემოციურობა. ბავშვზე განსაკუთრებით დიდ გავლენას ახდენს, მასწავლებლის ემოციური შექება, შეფასება, ვიდრე ნეიტრალური ტონით ნათქვამი თუნდაც პოზიტიური გამოწვევები.

აღქმის შემდეგი თავისებურებაა – აღქმის კავშირი მოქმედებასთან

6-7 წლის ასაკის ბავშვის აღქმა მჭიდროდაა დაკავშირებული ბავშვის პრაქტიკულ საქმიანობასთან. საგნის აღქმა ბავშვისთვის ნიშნავს აქტივობის განხორციელებას ამ საგნის გამოყენებით, რაღაცის შეცვლას, ხელში აღებას. ამიტომ უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვების სწავლებისას გაკვეთილზე დიდი დრო უნდა დაეთმოს საგნებზე პრაქტიკულ მოქმედებას და თვალსაჩინო მასალაზე მუშაობას.

ვითარდება **აღქმის „სოციალიზაცია“**, ბავშვი უპირატესობას ანიჭებს ადამიანიდან წამოსულ სიგნალებს.

აღქმის განვითარებაში ასეთი წინსვლის მიუხედავად, ამ პერიოდში წამყვანი მაინც საგნის გარეგნული, თვალსაჩინო მახასიათებლებია. ამას ბავშვი ხშირად შეცდომაში შეჰყავს, რადგან დასკვნას გარეგნული, თვალსაჩინო თვისებების დაყრდნობით აკეთებს. მაგალითად, ამ ასაკის ბავშვისთვის თუ საგანი დიდია, ამიტომ ის მძიმეც უნდა იყოს.

უმცროს სასკოლო ასაკში, დროისა და სივრცის აღქმას გარკვეული მახასიათებლები გააჩნია, რაც გათვალისწინებული უნდა იქნას – ბუნების, ისტორიის, გეოგრაფიის სწავლებისას. დროისა და სივრცის აღქმა უმცროს კლასელებთან მჭიდროდაა დაკავშირებული მათ პირად გამოცდილებასთან, რაც საკმად მცირეა ამ ასაკში. მაგალითად, ბავშვმა, რომელმაც იცის, რომ მისი ბაბუა 60 წლისაა, შეიძლება მას კითხოს: – „შენ დინოზავრი გინახავს?“. ვინაიდან მისთვის ბაბუის დაბადება და დინოზავრები, ორივე „ძალიან ადრე“ მოხდა, ან ბავშვს, რომ ვკითხოთ – „რამდენი კილომეტრია

შენ სახლამდე?“. მან შეიძლება გვიპასუხოს 1000 კმ. ვინაიდან, მისთვის 20, 500, 1000 კმ. – ნიშნავს „ძალიან შორს“.

უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვის აღქმის განვითარება შესაძლებელია ისეთი აქტივობებით, როგორცაა: ხატვა; სურათების დათვალიერება, მათი აღწერა, მსაგვსება-განსხვავების პოვნა; ძერწვა; ზღაპრებისა, ლექსების, მოთხრობების მოსმენა და შეთხზვა; გამოცანების გამოცნობა და ა.შ. ამ აქტივობების განხორციელებისას ბავშვი ეჩვევა ობიექტური მასალის გარდაქმნას და იძულებულია ანგარიში გაუწიოს საგნის ობიექტურ თვისებებს. შესაბამისად, აღქმა უფრო დანაწევრებული და ორგანიზებული ხდება.

ყურადღება

ბავშვს უნდა შეეძლოს ყურადღების კონცენტრირება სასწავლო ამოცანაზე, იმისთვის რომ გარკვეული დროით შეინარჩუნოს ინტენსიური ყურადღება, გადაიტანოს ყურადღება ერთი ობიექტიდან მეორეზე. მაგრამ, 5-8 წლის და 9-11 წლის ასაკში ნებისმიერი ყურადღება აღმოცენდება, მხოლოდ მისი ძალების მობილიზაციისა და ძლიერი დაძაბულობის, ან გარედან მოქმედი ძალისხმევის შედეგად. ჩვეულებრივ სიტუაციაში ბავშვს უჭირს ყურადღების ნებისმიერად მართვა.

უმცროსი სასკოლო ასაკისთვის დამახასიათებელია, სუსტად განვითარებული ნებისმიერი ყურადღება. სამაგიეროდ კარგად არის განვითარებული უნებლიე ყურადღება. ყველაფერი ახალი, მოულოდნელი, საინტერესო, ნათელი იქცევს ბავშვის ყურადღებას. ბავშვმა შეიძლება არ შეაჩეროს ყურადღება სასწავლო მასალაში არსებით დეტალებზე და შეაჩეროს არაარსებითზე, იმიტომ, რომ მათ მიიქცევს ბავშვის ყურადღება.

გარდა ამისა, ბავშვის ყურადღება მჭიდროდაა დაკავშირებული აზროვნებასთან, ამიტომ მას უჭირს ყურადღების კონცენტრაცია მისთვის გაუგებარ, ბუნდოვან მასალაზე.

პირველკლასელებს და ნაწილობრივ მეორეკლასელებს არ შეუძლიათ დიდხანს, ერთი მიმართულებით ყურადღების წარმართვა. განსაკუთრებით, თუ სამუშაო უინტერესოა და მონოტონური. შედეგად, ბავშვი ვერ ასრულებს დავალებას, ტოვებს ასოებს სიტყვაში, სიტყვას წინადადებაში. 5-6 წლის ასაკის ბავშვს ერთი მიმართულებით ყურადღების წარმართვა შეუძლია 15-20 წუთის განმავლობაში. 1-2 კლასში ყურადღება უფრო მტკიცეა გარეგანი აქტივობის შესრულებისას, ვიდრე გონებრივი აქტივობის დროს. ამიტომ საჭიროა გონებრივი აქტივობის ჩანაცვლება პრაქტიკული აქტივობებით (ხატვა, ძერწვა, სიმღერა, ვარჯიში). მხოლოდ, მესამეკლასელებს შეუძლიათ შეინარჩუნონ ყურადღება მთელი გაკვეთილის განმავლობაში. ყურადღების ამ თვისებას ფსიქოლოგიაში ეწოდება – **ყურადღების სიმტკიცე (ყურადღების ხანგრძლივი წარმართვა ერთი და იგივე მიმართულებით, ერთი და იმავე ობიექტზე).**

უმცროსი სასკოლო ასაკში ცუდი დისციპლინის და სწავლის სირთულეების ერთ-ერთი მიზეზია, ნებისმიერი ყურადღების სისუსტე. ამიტომ, მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, თუ როგორ ხდება ნებისმიერი ყურადღების ფორმირება და როგორ შეიძლება მისი განვითარება. მიჩნეულია, რომ ნებისმიერი ყურადღება, უნებლიესგან განსხვავებით არ არის ორგანიზმის მომნიშვნელობის პროდუქტი. მისი ფორმირება ხდება სოციალურ კონტექსტში, ბავშვისა და უფროსის, მასწავლებლის ურთიერთობის შედეგად. ნებისმიერი ყურადღების ფორმირებისთვის მნიშვნელოვანია ბავშვის აქტივობის ორგანიზაცია.

გარემოს შემეცნებისას ბავშვი პირველად გამოყოფს, მხოლოდ გარკვეულ ობიექტებს, შემდეგ შეძლებს სრული სიტუაციის აღწერას და ბოლოს ინტერპრეტაციას. ამასთანავე, პირველად ბავშვს ნებისმიერად ყურადღების წარმართვა შეუძლია იმ მიზანზე, რასაც სვამს მის წინაშე უფროსი და შემდეგ იმაზეც, რასაც თვითონ დაისახავს მიზნად. ნებისმიერი ყურადღების განვითარების ადრეულ სტადიაზე, მოზრდილი სიტყვით, ან ჟესტით გამოყოფს გარემოში ობიექტს და ასე წარმართავს ბავშვის ყურადღებას. მაგალითად, მასწავლებელი ამბობს – „მოამზადეთ, ამოიღეთ ფერადი ფანქრები, სახატავი რვეულები“.

მეხსიერება

მეხსიერება 5-6 წლის ბავშვის წამყვანი ფსიქიკური პროცესია. ამ ასაკში მეხსიერება ატარებს უნებლიე ხასიათს, რაც განპირობებულია იმით, რომ ბავშვს ჯერ-ჯერობით კარგად არ აქვს განვითარებული დასამახსოვრებელი მასალის გააზრების უნარი, ნაკლებად იყენებს ასოციაციებს, აქვს მცირე გამოცდილება და არ იცის დამახსოვრების ტექნიკები.

თუ რაიმე მოვლენა ბავშვისთვის ემოციურად მნიშვნელოვანი იყო და მასზე შთაბეჭდილება მოახდინა, ამ შემთხვევაში, უნებლიე მეხსიერებას ახასიათებს დიდი სიზუსტე და სტაბილობა.

ცნობილია, რომ უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვმა შეიძლება ადვილად დაიმახსოვროს „უაზრო“ მასალა; ობიექტურად აზრიანი, მაგრამ მისთვის გაუგებარი სიტყვები, ფრაზები, ლექსები. ამის მიზეზია, ამ მასალის ჟღერადობისადმი ბავშვის განსაკუთრებული ემოციური დამოკიდებულება (თუ ის ჩართულია თამაშის აქტივობაში). ამასთანავე, თვითონ გაუგებარმა ინფორმაციამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბავშვის ცნობისმოყვარეობა და მიიქციოს ყურადღება.

უმცროსი სასკოლო ასაკში მეხსიერების წამყვანი ფორმებია – **ემოციური და თვალსაჩინო-ხატოვანი მეხსიერება**. ბავშვები ადვილად და მყარად იმახსოვრებენ თვალშისაცემ, ნათელ, საინტერესო მასალას, რომელმაც მათზე ემოციური ზეგავლენა მოახდინა.

რაც შეეხება თვალსაჩინო-ხატოვან მეხსიერებას, ბავშვები უკეთესად იმახსოვრებენ კონკრეტულ საგნებს, მოვლენებს, სახეებს, ვიდრე განმარტებას, აღწერას, ახსნას. ამიტომ, სასწავლო მასალის უკეთ დასამახსოვრებლად გამოყენებული უნდა იქნას დიდი რაოდენობით თვალსაჩინო მასალა. თუმცა, დამახსოვრებულმა ხატმა შეიძლება გარკვეული დროის შემდეგ განიცადოს ცვლილებები – იკარგება, ან გაზვიადდება ცალკეული დეტალები.

ე. ი უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვები ყველაზე კარგად იმახსოვრებენ კონკრეტულ მოვლენებს, რომელსაც თან ახლავს ემოციური კომპონენტი.

კარგი მეხსიერება ტრადიციულად გულისხმობს სიტყვების, შინაარსის დამახსოვრებას. ხოლო უმცროსი მოსწავლეები, განსაკუთრებით პირველ და მეორე კლასში, სიტყვიერ ინფორმაციას მექანიკურად იმახსოვრებენ. შინაარსის აღდგენა ტექსტთან ახლოს, ფასდება უფროსების მხრიდან, რომ ბავშვმა კეთილსინდისიერად შეასრულა საშინაო დავალება და იმსახურებს მაღალ შეფასებას. ეს კი უბიძგებს ბავშვს მოყვეს შესასწავლი მასალა, რაც შეიძლება ტექსტთან ახლოს. თანაც, მათ ჯერ არ შეუძლიათ განზოგადება, არ აქვთ ისე განვითარებული მეტყველება, რომ თავისი სიტყვებით გადმოსცენ დასწავლილი შინაარსი. ამიტომ, ეშინიათ რა შეცდომის დაშვების, ისინი სიტყვა-სიტყვით აღადგენენ ტექსტს.

უმცროსი სასკოლო ასაკში პედაგოგმა უნდა იმუშაოს ვერბალური და ლოგიკური დამახსოვრების განვითარებაზე, ანუ სიმბოლური მეხსიერების განვითარებაზე. **ვერბალური მეხსიერება** დაკავშირებულია მეტყველებასთან და საბოლოოდ ფორმირდება 10-13 წლის ასაკში. მისი მახასიათებელია შინაარსის ზუსტი აღდგენა საკუთარი სიტყვებით.

ლოგიკური მეხსიერების მახასიათებელია ტექსტის დედა-აზრის დამახსოვრება. ამიტომ, ლოგიკური მეხსიერება მჭიდროდაა დაკავშირებული აზროვნებასთან. ლოგიკური დამახსოვრების ერთ-ერთი ხერხია მასალის აზრობრივი დაჯგუფება. უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვები ამ ტექნიკას დამოუკიდებლად ვერ იყენებენ (არ შეუძლიათ ტექსტის ანალიზი, ვერ გამოყოფენ მთავარს, არსებითს).

მასწავლებელი უნდა დაეხმაროს ბავშვს მეხსიერების ამ ფორმის განვითარებაში. უნდა მოხდეს მასალის ანალიზი, გამოიყოს ცალკეული ნაწილები (აზრობრივი, რთულად დასამახსოვრებელი). მნიშვნელოვანია დასასწავლი მასალის გაგება, სწავლის მოტივაციის ფორმირება.

თანდათანობით ნებისმიერი მეხსიერება ხდება ის შემეცნებითი ფსიქიკური პროცესი, რომელსაც სასწავლო პროცესი ეყრდნობა.

მასალის დამახსოვრებისთვის 8-10 წლის ასაკის ბავშვები აქტიურად იყენებენ გამეორების ტექნიკას, რასაც არ აკეთებენ 5-6 წლის ბავშვები. თუ 5-6 წლის ასაკის ბავშვს ვასწავლით მასალის დამახსოვრებისთვის გამეორების ტექნიკის გამოყენებას, ისინი მას გამოიყენებენ, რაც მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს დამახსოვრებას. თუმცა, ახალი მასალის მიწოდებისას ამის შესენება აუცილებლად სჭირდებათ (არ იყენებენ სპონტანურად).

7-8 წლის ბავშვები იყენებენ აგრეთვე დაჯგუფების ტექნიკას. მაგალითად, ვთქვათ გვჭირდება 6 ციფრის დამახსოვრება – 3, 5, 4, 8, 7 და 1. მათი ადვილად დამახსოვრების მიზნით, შეიძლება ისინი 3 ჯგუფად (35-48-71) ან 2 ჯგუფად (354-871) დავანაწილოთ. ინფორმაციის დამახსოვრებაზე გავლენას ახდენს ნაწილების რაოდენობა და არა მოცულობა. ასევე შეიძლება დავაჯგუფოთ მსგავსი ობიექტები. მაგალითად, ხილი და ბოსტნეული. 5-6 წლის ბავშვმა შეიძლება სპონტანურად გამოიყენოს ეს ტექნიკა, მაგრამ ბოლომდე ვერ აცნობიერებს (ვერ ხედავს სარგებელს), თუ როგორ შეიძლება მისი გამოყენება. მსგავს სიტუაცია შეიძლება იყოს 8-9 წლის ბავშვებთანაც და მოზარდებთანაც.

აზროვნება

აზროვნება არის შემეცნებითი ფსიქიკური პროცესი, რომლის საშუალებითაც ხდება მიზეზ-შედეგობრივი კავშირებისა და მიმართების დამყარება, გარე სამყაროს მოვლენებსა და ობიექტებს შორის.

ბავშვის შემეცნებითი აქტივობა და ცნობისმოყვარეობა მიმართულია გარემოს შემეცნებაზე. აზროვნება უშუალოდაა დაკავშირებული მეტყველებასთან. რაც უფრო მაღალია ბავშვის გონებრივი აქტივობა, მით უფრო ბევრ და მრავალფეროვან კითხვას სვამს იგი – ეს რა არის? ვინ არის? რატომ? რისთვის? რისგან? ვის? და ა. შ.

როგორც წესი, კითხვის დასმისას უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვები წარმოიდგენენ რეალურ სიტუაციას. აზროვნების ფორმას, რომლის დროსაც ამოცანის გადაწყვეტა ხორციელდება შინაგან პლანში, აღქმისა და წარმოდგენის საფუძველზე, ეწოდება თვალსაჩინო-ხატოვანი აზროვნება.. სწორედ, აზროვნების ეს ფორმაა დამახასიათებელი უმცროსი სასკოლო ასაკის ბავშვებისათვის. ბავშვებს უჭირთ სიტყვიერად გამოთქმული აზრის გაგება, თუ მას არ აქვს თვალსაჩინო დასაყრდენი. რა თქმა უნდა, ამ ასაკის ბავშვს შეუძლია ლოგიკური აზროვნებაც, მაგრამ ბავშვი უფრო მგრძობიარეა ისეთი სწავლებისადმი, რომელიც ეყრდნობა თვალსაჩინოებას.

6-8 წლის ასაკის ბავშვი – დამკვირვებელია.

მართალია, პირველკლასელი ძალიან დაკვირვებულია, მაგრამ მას არ ესმის ყველაფერი, რასაც ხედავს, ვინაიდან მისი ინტელექტუალური შესაძლებლობები ჯერ კიდევ არ არის სრულყოფილი. უფროსებმა შეიძლება გადააფასონ მისი ინტელექტუალური შესაძლებლობები, იმის გამო, ბავშვი ხშირად ამჩნევს ისეთ დეტალებს, რასაც არ აქცევენ ყურადღებას მოზრდილები. პირველკლასელი აზროვნებს „აქ“ და „ახლა“ კატეგორიებით. უჭირს დროის, სივრცის და რიცხვის გაგება. მას შეუძლია ახალი მასალა აითვისოს, თუკი იგი დაკავშირებულია იქნება, მისთვის ნაცნობ ინფორმაციასთან. ამიტომ, პედაგოგმა უნდა კარგად იცოდეს, თუ რა იცის ბავშვმა და დააკავშიროს ახალი ცოდნა – ძველთან.

9-11 წლის ბავშვი – მკვლევარია.

ამ ასაკის ბავშვიც ასევე კარგი დამკვირვებელია, მაგრამ უფრო ყურადღებით აკვირდება და ლოგიკურად აზროვნებს. სვამს ბევრ კითხვებს და შეუძლია თვითონ იპოვოს მათზე პასუხი.

ამ ასაკის ბავშვი აგროვებს ყველაფერს, მისთვის მნიშვნელოვანია რაოდენობა და არა ხარისხი. 11 წლამდე ის არ აკეთებს, თავისი კოლექციის კლასიფიკაციას (თუ რა თქმა უნდა, მას ამაში უფროსი არ დაეხმარა). პედაგოგმა შეიძლება გამოიყენოს ბავშვის ეს თვისება საგანმანათლებლო მიზნით. ბავშვი ხდება უფრო დაკვირვებული, ხოლო კოლექციის განხილვისას ან გაცვლისას, კი უმჯობესდება პიროვნებათშორისი ურთიერთობები.

ბავშვს უყვარს იმის გამოკვლევა, რაც მისთვის უცნობია. ამ ასაკში მას უკვე ესმის მიზეზ-შედეგობრივი დამოკიდებულება, აქვს დროის (ქრონოლოგიური და ისტორიული განცდა), სივრცის, ადგილმდებარეობის, მანძილის კარგი აღქმა. ის მსჯელობს იმის შესახებ, რაც ესმის და ხედავს.

8. სპეციალური საჭიროებების მქონე მოსწავლე

თუ კლასში არის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე (სსსმ – იგულისხმება როგორც შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე, ასევე, განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული მოსწავლეები), მასწავლებელი უნდა ეცადოს, დაეხმაროს თითოეულ მოსწავლეს საკუთარი შესაძლებლობების გამოვლენასა და რეალიზებაში. განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული ან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლე მასწავლებელმა არ უნდა მოაქციოს ყურადღების ცენტრში და არ გამოხატოს ზედმეტი ყურადღება თუ თანაგრძობა მის მიმართ. მასწავლებელმა უნდა უზრუნველყოს თანასწორუფლებიანობა კლასში, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნებისა თუ სხვა საგნების გაკვეთილებზე. მასწავლებელმა მოსწავლეთა ინდივიდუალური საჭიროებების გათვალისწინებით, უნდა უზრუნველყოს თითოეული მოსწავლის მაქსიმალური ჩართულობა და შესაბამისად, ხელი შეუწყოს მათ განვითარებასა თუ მიღწევების გაუმჯობესებას. მიუხედავად მისი განსხვავებული შესაძლებლობებისა, მოსწავლეს უნდა ესმოდეს, რისი გაკეთება მოეთხოვება სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების გაკვეთილებზე. საჭიროებებიდან გამომდინარე, შესაძლებელია როგორც ზეპირი, ასევე წერილობითი ან კომბინირებული ადაპტირებული ინსტრუქციები. საჭიროების შემთხვევაში მასწავლებელმა უნდა გამოიყენოს სხვა თვალსაჩინო საშუალებებიც.

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა განსაზღვრას, დიდი სიფრთხილით უნდა მოვეკიდოთ, რათა თავიდან იქნეს აცილებული, ერთის მხრივ მოსწავლის ქცევის თავისებურების **არასწორი ინტერპრეტაცია**, ხოლო მეორეს მხრივ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების სტატუსის არამართებულად მინიჭება იქ, სადაც ამის საჭიროება არ არსებობს. რაც თავის მხრივ, სასწავლო პროცესის არაეფექტურ დაგეგმვას, ჩარევის არასწორი სტრატეგიებისა და არაეფექტური ღონისძიებების განხორციელებას გულისხმობს.

ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებამდე აუცილებელია ბავშვის, როგორც ფსიქოლოგიური, ასევე აკადემიური შეფასება, ძლიერი და სუსტი მხარეების გამოვლენა – რა შეუძლია, რა არ შეუძლია. შეფასებაზე დაყრდნობით უნდა მოხდეს ბავშვისთვის შესაბამისი გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნების შემუშავება.

სკოლა სასწავლო წლის დაწყებიდან ერთი კვირის განმავლობაში განსაზღვრავს იმ მოსწავლის ან მოსწავლეთა სიას, რომლებიც მოდიფიცირებული სასწავლო გეგმით საჭიროებენ სწავლას. სსსმ მოსწავლის გამოვლენიდან ერთი თვის განმავლობაში სკოლა ქმნის სამუშაო ჯგუფს და შეიმუშავებს ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას მოსწავლის საჭიროებიდან გამომდინარე; გუნდში ერთიანდებიან ის პედაგოგები, რომლებიც უშუალოდ ასწავლიან მოსწავლეს (სხვა საგნის მასწავლებლებთან ერთად მონაწილეობას იღებს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებელი), აგრეთვე: მშობელი/მეურვე, ფსიქოლოგი, ექიმი და სხვა დამხმარე პერსონალი. სამუშაო ჯგუფს ზედამხედველობას უწევს კლასის დამრიგებელი; მულტიდისციპლინური გუნდის შეხვედრები მოენციობა სემესტრში მინიმუმ ორჯერ მაინც, რომელზეც გააანალიზებენ მიმდინარე პროცესებს, ისაუბრებენ შედეგებზე და შეიმუშავებენ მოკლე და გრძელვადიან ამოცანებს; ყოველი სემესტრის ბოლოს მოენციობა ერთი შემამჯამებელი შეხვედრა; ყველა შეხვედრა აღირიცხება ოქმით და და ინახება მოსწავლის პირად საქმეში; ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას ამტკიცებს პედაგოგიური საბჭო.

9. სპეციფიკური, საგნობრივი და ზოგადი გამჭოლი უნარები

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სპეციფიკურ, საგნობრივ კომპეტენციებს ავითარებს ამ საგნის შემადგენელი თეორიული და პრაქტიკული ხასიათის ცოდნა და გამოსამუშავებელი უნარ-ჩვევები. საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე მოსწავლეს უვითარდება როგორც კონკრეტულად მხატვრული შემოქმედების სფეროს აღქმა/გაცნობიერების, ასევე, საკუთარი იდეების, ემოციების, განწყობილებების გადმოცემის, თვითრეალიზების კომპეტენციები, რომელთათვისაც აუცილებელია იგი ფლობდეს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ძირითად პრინციპებსა და ტექნოლოგიებს, იცნობდეს და იყენებდეს მის ხერხებს, ელემენტებსა და პროცედურებს. გამოსამუშავებელ უნარ-ჩვევათაგან უმნიშვნელოვანესია ის კომპეტენციები, რომლებიც ხელოვნების როლისა და დანიშნულების გააზრებას უწყობს ხელს ზოგადად მსოფლიო კულტურის კონტექსტში (**ანალიზისა და კრიტიკული ანალიზის უნარი**), ასწავლის და აჩვენებს მოსწავლეს შემოქმედებითად მიუდგეს სხვადასხვა ტიპის პრობლემის გადაჭრას (**პრობლემის გადაჭრის უნარი**), უვითარებს მას ნებისმიერ სფეროში საკუთარი იდეების და განცდების გამოხატვის და მათზე მსჯელობის ჩვევას (**თვითგამოხატვის და შემოქმედებითი აზროვნების უნარი**), უღვივებს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში წვლილის შეტანის სურვილს (**აქტიური სამოქალაქო პოზიციონა და ეროვნული თვითშეგნების ამაღლება**), უვითარებს ინფორმაციის დამოუკიდებლად მოპოვების, მისი გაცნობიერების, ინტერპრეტაციის ჩვევებს (**კვლევა-ძიების უნარი**), ასწავლის თანამშრომლობითი სწავლის და მუშაობის, საზოგადოებასთან ურთიერთობის გზებს (**კომუნიკაციის უნარი**), აჩვენებს იყოს ობიექტური და თვითკრიტიკული საქმიანობის ნებისმიერ სფეროში (**თვითშეფასებისა და სწავლის უნარი**).

ამდენად, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების შესწავლა უვითარებს მოსწავლეს სპეციფიკურ საგნობრივ კომპეტენციებს, რომელთა საბოლოო მიზანს წარმოადგენს: მშვენიერების განცდის განვითარება, წარმოსახვისა და ფანტაზიის გაღვივება, ხელოვნების ნაწარმოების აღქმის უნარ-ჩვევა, ხელოვნების უნივერსალური ენის გაცნობიერების უნარი, რაც ქართული და მსოფლიო კულტურის ფასეულობათა ერთ მთლიანობაში აღქმის საშუალებას აძლევს მას და უვითარებს ესთეტიკური აღქმის მყარ საფუძვლებს.

პრიორიტეტული გამჭოლი კომპეტენციები

ნიგნიერება, რაც გარდა კითხვის, წერის, მოსმენისა და საუბრის უნარისა გულისხმობს ცვალებად კონტექსტში კითხვის, წერის, ინფორმაციის დამუშავების, იდეებისა და მოსაზრებების გამოთქმის, გადაწყვეტილების მიღებისა და პრობლემების მოგვარების უნარს იმ ცოდნის საფუძველზე, რომელსაც ადამიანი მთელი ცხოვრების განმავლობაში იძენს;

მედიანიგნიერება-ტრადიციულ ტექსტებთან ერთად მულტიმედიური ტექსტების (ანუ ისეთი ტექსტის, რომელიც ერთდროულად იყენებს ენობრივ, ხმოვან და ვიზუალურ საშუალებებს) აღქმა/გაცნობიერების უნარი. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ამგვარი მულტიმედია ტექსტების აღქმა-გააზრება, ინტერპრეტირება, გამოყენება და შექმნა. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლემ შეძლოს მედია სამყაროში მიღებული ინფორმაციის კრიტიკულად შეფასება, რაც კრიტიკული აზროვნების განვითარების საწინდარია.

ციფრული ანუ კომპიუტერული ნიგნიერება, რაც თანამედროვე სამყაროში შემოქმედებითი და ინოვაციური მიდგომების გამომუშავებას განაპირობებს მოსწავლეებში; ამდენად, სრულ შესაბამისობაშია საგნის დარგობრივ კომპეტენციებთან

რაოდენობრივი ნიგნიერება – რიცხვის არსის გააზრება, რიცხვებს შორის მიმართებების გაგებას, რაოდენობათა შედარება მოსწავლეს მათემატიკის და სხვა საგნების შესწავლაში ეხმარება.

ეკოლოგიური ნიგნიერება გარემოსადმი ადამიანის ჯანსაღი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას გულისხმობს და რადგან გარემო, მასზე დაკვირვება სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების შესასწავლად ინფორმაციის უმნიშვნელოვანეს წყაროს წარმოადგენს, ეკოლოგიურ ნიგნიერებას განსაკუთრებული როლი ენიჭება სწავლის პროცესში.

მრავალენობრივი კომპეტენცია ენების დაუფლების და გამოყენების უნარია, რომლის განვითარებაც ნებისმიერი საგნის ფარგლებშია შესაძლებელი.

სემიოტიკური კომპეტენცია ინფორმაციის ნიშანთა ერთი სისტემიდან მეორეში გადატანას გულისხმობს. საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე სწორედ ეს კომპეტენციაა უმნიშვნელოვანესი დარგობრივ კომპეტენციათა მსგავსად, რადგან საშუალებას აძლევს მოსწავლეს ინტერპრეტირება გაუკეთოს ვერბალურ ან არავერბალურ (სქემა, რუკა, მელოდია და სხვ.) ინფორმაციას და საკუთარი ნაზრევი ან შთაბეჭდილება ხელოვნების მეშვეობით გამოხატოს. მაგალითად, სიტყვიერ ტექსტში ან მუსიკალურ ნაწარმოებში გადმოცემული აზრის ილუსტრაციით გამოხატვის, სიტყვიერი ტექსტისა და ნახატის ერთმანეთთან დაკავშირების უნარია, რომელსაც უპირატესად უვითარებს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების საგანი. სწავლის სწავლა არის სწავლის პროცესის დამოუკიდებლად მართვის უნარი, რომელიც სასწავლო პროცესის აუცილებელი კომპონენტია. მასწავლებელმა უნდა მიმართოს მოსწავლის ყურადღება სწავლის პროცესზე, მის მიმდინარეობაზე; დაეხმაროს მოსწავლეს იმ ფაქტორებისა და პირობების გაცნობიერებაში, რომლებიც აფერხებს ან ხელს უწყობს სასწავლო პროცესის მსვლელობას; აღმოაჩინოს ის ხერხები და მიდგომები, რომლებიც აუმჯობესებს სწავლის შედეგებს და გამოუმუშავოს სწავლის სტრატეგიების დამოუკიდებლად გამოყენების უნარი;

სოციალური და სამოქალაქო კომპეტენცია გულისხმობს სამოქალაქო ცხოვრებაში ინტეგრირებისათვის აუცილებელი ისეთი უნარებისა და ღირებულებების ჩამოყალიბებას, როგორებიცაა: კონსტრუქციული თანამშრომლობა, პრობლემების მოგვარება, კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნება, გადაწყვეტილების მიღება, შემწყნარებლობა, სხვისი უფლებების პატივისცემა, დემოკრატიული პრინციპების აღიარება და სხვა. ხელოვნების სწავლების პროცესში განსხვავებული ესთეტიკის და შემოქმედებითი მიდგომების არსებობა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს მოსწავლისათვის ამ კომპეტენციის განვითარებას.

10. მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების ძირითადი სტრატეგიები, რასაც ეყრდნობა სახელმძღვანელო

სახელმძღვანელო ძირითადად ეყრდნობა მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების იმ სტრატეგიებს, რომლებიც ამ ასაკობრივი ჯგუფისათვის არის მიზანშეწონილი. ეს სტრატეგიებია:

„სტრატეგია 3, 2, 1“

ეს სტრატეგია გამოიყენება ფილმის ნახვის, თვალსაჩინოების დათვალიერების, ტექსტის გაცნობის, პროექტის დასრულების შემდეგ. ეს მეთოდი აძლიერებს მოტივაციას, აყალიბებს აქტიურ მსმენელად და მკითხველად, უვითარებს კრიტიკულ აზროვნებას. ეს მეთოდი სამი ეტაპისგან შედგება:

1. სასწავლო მიზნიდან გამომდინარე მასწავლებელი მოსწავლეებს სთავაზობს ტექსტის წაკითხვას, ფილმის ნახვას

ან თვალსაჩინოების დათვალიერებას.

2. მეორე ეტაპზე მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაწერონ 3 საკითხი, რამაც დააინტერესათ; დაწერონ 2საკითხი, რაზეც უნდათ მეტი გაიგონ; დაწერონ 1 საკითხი, რაზეც მომავალში იმსჯელებდნენ.

3. მოსწავლეები წარმოადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს.

„სტრატეგია: რა დამამახსოვრდება კლასის დატოვების შემდეგ“

მასწავლებელი გაკვეთილის დასრულებამდე 10 წუთით ადრე

ურიგებს მოსწავლეებს მცირე ზომის ფურცლებს და ავალებს მათ, რომ გააფორმონ იგი (დააწერონ თავიანთი სახელი და გვარი და ა. შ.), შემდეგ კი ერთი მომცრო აბზაცის მეშვეობით, მწყობრად და მართლწერის ნორმების დაცვით, ჩამოაყალიბონ თავიანთი აზრი, გამოხმაურება იმის შესახებ, თუ რა ასწავლა და გააგებინა მათ ამ კონკრეტულმა გაკვეთილმა, წაკითხულმა ტექსტმა, ან ნანახმა ფილმმა. რა დამამახსოვრდებათ მას შემდეგ, როცა საკლასო ოთახს დატოვებენ.

კოგნიტური დიაგრამებით მუშაობა მოსწავლეებს გაკვეთილზე

მიწოდებული მნიშვნელოვანი ინფორმაციის აღქმაში ეხმარება. მოსწავლეებს ხელთ ეძლევათ იდეის, საკითხის კონტროლის

მექანიზმი, რომელიც ნაწილისა და მთელის, ცნებისა და დეტალების ურთიერთმიმართების დადგენასა და ვიზუალურად დანახვაში დაეხმარებათ. კოგნიტური დიაგრამებით მუშაობა მოსწავლეთა აქტივობისა და დამოუკიდებლობის ზრდის კარგი საშუალებაა. სწავლების პროცესში კოგნიტური დიაგრამების გამოყენებამ მნიშვნელოვნად შეცვალა პედაგოგის როლი და ფუნქცია, გაუადვილა მასწავლებლებს სტრუქტურირებული, საქმიანი გაკვეთილების დაგეგმვა, ხელთ მისცა აკადემიური პროგრესის და უნარ-ჩვევების გამომუშავების კონტროლისა და შეფასების საკმაოდ მოქნილი ტექნიკა, სწავლებისა და სწავლის პროცესი უფრო მრავალფეროვანი და შემოქმედებითი გახადა. შედარების დროს, ძირითადად, ორი ტიპის გრაფიკული სქემა გამოიყენება – ვენის დიაგრამა და შედარების მატრიცა.

შედარება წარმოადგენს საგნებს ან იდეებს შორის მსგავსებისა და განსხვავებების იდენტიფიკაციის პროცესს.

კლასიფიკაცია წარმოადგენს საგანთა კატეგორიებად დაჯგუფების პროცესს, რომელიც ეფუძნება მათ მხასიათებლებს.

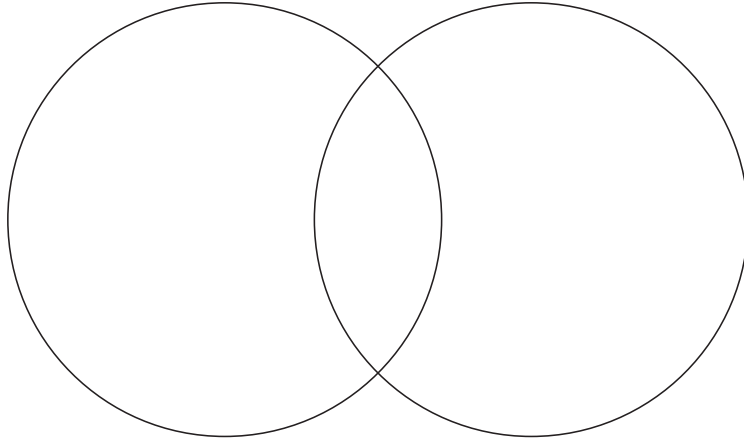
იგი გულისხმობს ელემენტების ჯგუფურად დაყოფას, მათ შორის მსგავსების საფუძველზე. კლასიფიკაციის დროს მთავარია იმ წესების იდენტიფიკაცია, რომელიც კლასსა და კატეგორიაში კუთვნილებას განსაზღვრავს. კლასიფიკაციის სავარჯიშოებზე მუშაობისას მოსწავლეებმა მზა ელემენტების კლასიფიკაცია უნდა მოახდინონ. მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს ინფორმაციას იმ კატეგორიების (ჯგუფი, დარგი, ჟანრი, სტილი) შესახებ, რომელთა მიხედვითაც მოსწავლეებმა მოცემული ელემენტების კლასიფიკაცია უნდა მოახდინონ. ასეთ სავარჯიშოში მთავარია მოსწავლემ ზუსტად განსაზღვროს ელემენტის კატეგორია და გაიაზროს, თუ რატომ მიაკუთვნა ესა თუნის ელემენტი ამა თუ იმ კატეგორიას.

შედარების პროცესი ეფექტურია მაშინ, როდესაც მასწავლებლის მიზანია მოსწავლეებმა ერთსა და იმავე მახასიათებლებს შორის არსებული მსგავსება-განსხვავება დაინახონ. ეს პროცესი შედეგიანი რომ იყოს, მასწავლებელმა კარგად მოფიქრებული სტრუქტურირებული სავარჯიშო უნდა შესთავაზოს მოსწავლეებს. რაც გულისხმობს, რომ მასწავლებელმა მოსწავლეებს უნდა მიუთითოს ის მახასიათებლები, რის მიხედვითაც უნდა შეადარონ მოვლენები და ხელოვნების ნიმუშები. ასეთი სავარჯიშოები საშუალებას აძლევს მასწავლებელს მოსწავლის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები შესაბამისი (საჭირო) დასკვნების გასაკეთებლად მიმართოს.

1. „ვენის დიაგრამა“

ეს მეთოდი დიაგრამა შედარებითი ანალიზის საშუალებას იძლევა და ძალიან ეფექტურია სხვადასხვა ეპოქის, სტილისა და მიმდინარეობის (ნიმუშების) ნამუშევრების შედარებისას. შედგება ორი ან მეტი რგოლისაგან. ვენის დიაგრამა შემდეგნაირად უნდა შეივსოს: პირველ და მეორე ნაწილში განსხვავებული ნიშნები, ფაქტები, მოვლენები იწერება, მესამეში კი მსგავსი.

შესაძლებელია სქემის განსხვავებულად შევსება. ცალ-ცალკე ივსება პირველი და მეორე ნაწილი, ხოლო ის, რაც ორივეში ერთნაირი აღმოჩნდება, გადადის მესამეში.



დიაგრამა 2. ვენის დიაგრამა

2. შედარების მატრიცა დეტალური მიდგომის დროს უფრო გამოიყენება, ვიდრე ვენის დიაგრამა. მსგავსებისა და განსხვავების აღმოჩენა მნიშვნელოვანია კლასიფიკაციის დროსაც, რადგან გარკვეული ელემენტების კლასიფიკაცია სწორედ მსგავსებისა და განსხვავების იდენტიფიკაციით იწყება. კლასიფიკაცია გულისხმობს ელემენტების ჯგუფებად დაყოფას, მათ შორის მსგავსების საფუძველზე. მაგ. მოსწავლეები იკვლევენ არქიტექტურულ ფორმებს – უძველესი ცივილიზაციებიდან თანამედროვე არქიტექტურის ნიმუშებამდე (ჩათვლით) მათი შედარების საფუძველზე. მოსწავლეები აღარებენ ერთმანეთს ხეოფსის პირამიდას და მინის პირამიდას პარიზში.

მახასიათებლები	შესადარებელი ნიმუშები			
	№ 1	№ 2	№ 3	
1				მსგავსებები
				განსხვავებები
2				მსგავსებები
				განსხვავებები
3				მსგავსებები
				განსხვავებები
4				მსგავსებები
				განსხვავებები

დიაგრამა 2. შედარების მატრიცა მატრიცა

„სტრატეგია: ვიცი – მინდა ვიციოდე – რა გავიგე“

თუკი მასწავლებლის მიზანია, რომ მაქსიმალურად მიიპყროს მოსწავლეების ყურადღება და დააფიქროს ისინი ამა თუ იმ საკითხზე, მასწავლებელი მოსწავლეს სტრუქტურას და საფეხურებრივ მიდგომას სთავაზობს, ეს მეთოდი ყურადღების კონცენტრირებას უწყობს ხელს; ხელს უწყობს მოსწავლეს ყურადღების მობილიზებაში; ააქტიურებს მის წინა ცოდნას; ეხმარება მასალის მთლიანობაში გააზრებაში; უვითარებს კრიტიკულ აზროვნებას; უვითარებს კითხვის დასმის უნარ-ჩვევას; უჩვენებს, რა არის მნიშვნელოვანი მოცემულ მასალაში; მიუთითებს, რა ისწავლა მან ამ მასალის დამუშავებით; უმაღლებს მოტივაციას.

მასწავლებელი ავალებს თითოეულ მოსწავლეს, მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით ინფორმაციის გაცნობამდე, შეავსოს პირველი და მეორე გრაფა, ინფორმაციის გაცნობის შემდეგ კი – მესამე.

ვიცი	მინდა ვიციოდე	რა გავიგე

დიდაქტიკური თამაშები და მოზარდის კოგნიტური და ასაკობრივი განვითარება

საყოველთაოდ აღიარებული და მეცნიერულად დადასტურებულია, რომ თამაშს, როგორც ქცევას, საფუძვლად უდევს სიამოვნება. ბავშვისთვის თამაშის ძირითადი მოტივი აქტივობისაგან სიამოვნების მიღებაა. თამაშზე საუბრისას აუცილებელია, შევეხოთ მის ფსიქოლოგიურ და კოგნიტურ საფუძვლებს.

თამაშის დროს ქცევის იმპულსი ფუნქციონალურია, ანუ ბავშვის ქცევას წარმართავს ფუნქციური სიამოვნება. ამიტომ, როდესაც ბავშვი შედის სკოლაში და იწყებს სწავლას, მისი ინტელექტუალური ფუნქციების ასამოქმედებლად უფრო ეფექტური იქნება თამაშის გამოყენება, ანუ სწავლის წარმართვა თამაშით.

ცოდნის მიღების, განმტკიცებისა და სასწავლო უნარ-ჩვევების განვითარებისთვის ხშირად გამოიყენება სახალისო, შემეცნებითი სავრჯიშოები – დიდაქტიკური თამაშები.

დიდაქტიკური თამაშები მრავალფეროვანია. ეს თამაშები შეიძლება იყოს:

1. სახალისო
2. სააზროვნო
3. ლოგიკური
4. განმავითარებელი
5. შემეცნებითი
6. სიმულაციური
7. ინტელექტუალური

დიდაქტიკური თამაშები, კოგნიტური განვითარების თეორიების მიხედვით, ორ ჯგუფად იყოფა:

<p>1. ჯგუფი ამ ტიპის დიდაქტიკური თამაშის დროს ბავშვის აზროვნება ლოგიკური ხდება, მაგრამ მაინც ალქმით არის განსაზღვრული. გასათვალისწინებელია, რომ ბავშვი პრობლემას მხოლოდ საკუთარი მოლოდინის მიხედვით განიხილავს.</p>	<p>2. ჯგუფი ამ ტიპის დიდაქტიკური თამაშის დროს ბავშვები აღარ უშვებენ შეცდომებს კლასიფიკაციის დროს, იმიტომ, რომ აზროვნება აღარ არის მხოლოდ ალქმით შემოფარგლული. დიდაქტიკური თამაშის გართულება იმით არის გამოწვეული, რომ ამ ასაკში (7-11 წ.) მოზარდის ცნობიერებაში ჩნდება მასის, მოცულობისა და წონის მუდმივობის ძირითადი ცნებები. მეორე მხრივ, ლოგიკური ოპერაციების შესრულება შესაძლებელია მხოლოდ რეალურ საგნებზე. ამიტომ ბავშვები ხშირად წყვეტენ ამოცანებს რეალურ საგნებზე, მაგრამ ამას ვერ ახერხებენ ფორმალურ დონეზე – აზრობრივად, წარმოსახვით.</p>
--	---

დიდაქტიკური თამაში „მებალე“

„მებალე“ მოსწავლემ უნდა დაასახელოს მისი საყვარელი 3, 4, 5 ხილის სახელი.

მოსწავლეები ასახელებენ სხვადასხვა ხილს. ერთი და იმავეს გამეორება შეიძლება. მასწავლებელი დაფაზე წერს მოსწავლეთა მიერ დასახელებულ სახელებს და დაფაზე „ბალის პანორამა“ ჩნდება.

შემდეგ მასწავლებელი იწყებს სახალისო შეკითხვებით თამაშს. ის სვამს შეკითხვებს:

მარწყვი რომ მოწყვიტო, ხეზე უნდა ახვიდე?

მოცხარი რომ მოწყვიტო, ხეზე უნდა ახვიდე?

ბალი ბალახია? რომ მოწყვიტო, ბალახის ფოთლები უნდა გადანიო და იქ იპოვი?

შემდეგ მასწავლებელი დაფაზე ხაზავს სამსვეტიან ცხრილს და შიგ წერს: ხე, ბუჩქი ბალახი. მოსწავლეები სახალისო კითხვა-პასუხის შედეგების მიხედვით ავსებენ ცხრილს, ანუ ხდება რანჟირება.

ხე	ბუჩქი	ბალახი
ვაშლი მსხალი ატამი კომში	მოცხარი ჟოლო მაყვალი	მარწყვი

დიდაქტიკური თამაში სწავლების ისეთი საშუალებაა, რომელიც შესაძლებლობას იძლევა, სასწავლო ამოცანის შენიღბვის მეშვეობით ბავშვი წინასწარი განზრახვის გარეშე დაეუფლოს ცოდნას.

მაგალითად განვიხილოთ მკითხველთა თეატრი. ის ისეთი დიდაქტიკური თამაშია, რომელიც კითხვის დასახვეწად გამოიყენება – ამა თუ იმ ნაწარმოების ზეპირი შესრულებით ხომ მოსწავლეები გაუცნობიერებლად ვარჯიშობენ კითხვაში. გარდა ამისა, ისინი ოსტატდებიან საუბარში, მეტი ინტერესი უჩნდებათ ლიტერატურისადმი.

საჭიროა მცირე ზომის ტექსტი, რომელიც 10-15 წუთში იკითხება და შედგება დიალოგებისაგან, რაც მოსწავლეებისთვის როლების განაწილების საშუალებას იძლევა.

მკითხველთა თეატრის მოსაწყობად უნდა განხორციელდეს შემდეგი პროცედურები:

- კლასში ტექსტის წასაკითხად უნდა შეირჩენ მოხალისეები;
- თითოეულ მკითხველს უნდა მიეცეს ასლი და მასწავლებელმა უნდა მოისმენოს მხატვრულად წაკითხული ვარიანტი;
- ამის შემდეგ მასწავლებელმა უნდა წაიკითხოს ტექსტი კლასთან ერთად;
- მან უნდა სთხოვოს მოსწავლეებს, წაიკითხონ ტექსტი ყესტებით, მიმიკებით, ინტონაციებით;
- მოსწავლეებმა ტექსტი თეატრალურად უნდა წაიკითხონ;
- მათ უნდა გაიმეორონ სცენები რამდენჯერმე, რათა მათი წაკითხული უფრო დრამატული და გამართული გახდეს.

გასაკვირი არაა, რომ ბავშვებს თამაში განსაკუთრებით უყვართ. ამ დროს ისინი ითავისებენ სასიცოცხლოდ აუცილებელ უნარებს და ჩვევებს, იმდიდრებენ სოციალურ წარმოდგენებს და ეცნობიან რთული და პრობლემური სიტუაციებიდან თავის დაღწევის გზებს. დიდაქტიკური თამაში სწავლების განსაკუთრებული საშუალებაა. მისი გამოყენებით მასწავლებელს შეუძლია ლამაზად შენიღბოს სასწავლო ამოცანა და მოსწავლე ბუნებრივად, სტრესის გარეშე დაეუფლოს ცოდნას. აღნიშნული სტრატეგიის გამოყენება ეფექტური იქნება იმ ტიპის გაკვეთილის წარმართვისას, სადაც მუშაობა ჯგუფური ფორმით მიმდინარეობს, ფუნქციები განაწილებულია.

დიფერენციაციის თეორია და მისი გამოყენება სასწავლო პროცესში

დიფერენციაციის თეორია ეყრდნობა დასკვნას, რომლის მიხედვითაც მოსწავლეებს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავებები არსებობს (კ. ტომლინსონი). ამ დასკვნის საფუძველზე დიფერენციაციის თეორია გვთავაზობს სტრატეგიებს, რომლებიც ეხმარება მასწავლებელს, განსაკუთრებული პირობები შეუქმნას თითოეულ მოსწავლეს კარგად სწავლისთვის. ამისთვის მასწავლებელი იყენებს სხვადასხვა სასწავლო მასალას, განსხვავებულ დავალებებს და სხვაგვარ პრაქტიკას.

დიფერენციაციის თეორიის პრაქტიკული გამოყენებისას მასწავლებელი ხელმძღვანელობს კლასის ფასილიტაციის ზოგადი პრინციპებით, რომლებიც ეფექტურია თითოეულ მოსწავლესთან მიმართებაში. ამ თეორიის მიხედვით, სწავლებისას გაკვეთილზე განხორციელებული აქტივობების

- შინაარსი
- პროცესი
- პროდუქტი

სისტემატურად იცვლება გამომდინარე იქიდან, თუ რისთვის არიან მზად მოსწავლეები. დიფერენციაციის თეორიის პრაქტიკაში გამოყენებისას:

1. მასწავლებელმა ზუსტად იცის, რა არის მნიშვნელოვანი გაკვეთილში;
2. მასწავლებელი აცნობიერებს, აფასებს და ეყრდნობა მოსწავლეთა შორის განსხვავებას;
3. სწავლება და შეფასება ურთიერთკავშირშია;
4. მასწავლებელი აკვირდება და არეგულირებს შინაარსს, პროცესსა და შედეგს;
5. მოსწავლეთა ინდივიდუალური წარმატება და წარმატების მაქსიმალური ზრდა ორი მთავარი მიზანია;
6. სწავლების ყველა ეტაპზე (დაგეგმვა, სწავლება, შეფასება) ლავირება აუცილებელია დიფერენციაციის განსახორციელებლად.

საკლასო ოთახში დიფერენციაციის თეორიის პრაქტიკული გამოყენებისას მასწავლებელი ახდენს შემდეგი კომპონენტების მოდიფიცირებას:

- სასწავლო მასალების;
- სასწავლო რესურსების;
- სანავლო გარემოს.

მოდიფიკაცია სამი ძირითადი ასპექტის გამოა აუცილებელი:

1. სწავლის შესაძლებლობა;
2. სწავლის მოტივაცია;
3. სწავლის ეფექტიანობა.

ეს სამივე ასპექტი აუცილებლად უნდა დაფუძვნიროთ:

- მოსწავლის მზადყოფნას;
- ინტერესს;
- სწავლას.

ფაქტია, რომ ყველა მოსწავლე განსხვავებულია. არ არსებობს „სტანდარტული“ მოსწავლე და არ არსებობს იდეალური ხერხი, რომლითაც მასწავლებელი ყველა მოსწავლის პრობლემებს გაუმკლავდება. სწორედ ამ გვეხმარება დიფერენციაციის თეორია, რომელიც მოსწავლეებს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავებების არსებობას აღიარებს. სასწავლო პროცესის დაგეგმვისას მას შემოაქვს დიფერენცირებული მიდგომები სწავლის მოდალობების თვალსაზრისით. მათზე დაყრდნობით მასწავლებელს ადვილად შეუძლია მოსწავლეთა განსხვავებების გამოყენება სასწავლო მიზნით გათვლისწინებული შედეგების მიღწევისთვის.

სწავლის მოდალობებია:

- სმენითი;
- ვიზუალური;
- კინესთეტიკური.

ვიზუალურად შემსწავლელები

ვიზუალურად შემსწავლელები კლასის უმსხვილეს ჯგუფს წარმოადგენენ. ამგვარმა მოსწავლეებმა უნდა „დაინახონ“ სასწავლო მასალა იმისათვის, რომ იგი გასაგები გახდეს. მნიშვნელოვანია, გვექონდეს ვიზუალური დამხმარე საშუალებები, რომელთა მეშვეობითაც ისინი შეძლებენ ინფორმაციის დანახვას. ამისთვის მათ სჭირდებათ სურათები, გრაფიკული სახელმძღვანელოები, ოთახში გამოკრული ინფორმაცია და ვიზუალიზაციის ხელშემწყობი პირობები.

ტომლინსონი გვთავაზობს ვიზუალურად შემსწავლელთა შემდეგ დახასიათებას:

- მოსწავლეებს უჭირთ სახელების დამახსოვრება, თუმცა ადამიანის შესახებ სხვა დეტალებს უკეთესად აღიქვამენ;

- ისინი შესანიშნავად ითვისებენ ცოდნას, თუკი ვიზუალური საშუალებები ხელმისაწვდომია ამ ცოდნის ასახსნელად;

- მათ ურჩევნიათ, თავად ნაიკითხონ ტექსტი და არა სხვამ ნაუკითხოს;
- ისინი ჩამოწერის მეშვეობით ალაგებენ აზრებს;
- უჭირთ სმენით მიღებული დირექტივების დამახსოვრება;
- ხშირად ამჟღავნებენ ემოციებს სახის გამომეტყველებით;
- უყვართ „ფაზლები“ და მსგავსი გასართობები.

უნდა გვახსოვდეს, რომ კლასში ვიზუალური სტიმულის შემოტანით ჩვენ ხელს ვუწყობთ ამგვარ მოსწავლეებს წარმატების მიღწევაში. უნდა გვახსოვდეს, რომ მათთვის მნიშვნელოვანია ინფორმაციის „დანახვა“.

სმენით შემსწავლელები

სმენით შემსწავლელები კლასის უმცირეს ჯგუფს წარმოადგენენ. შესაძლოა მულტიმედიის, დღევანდელი ტექნიკური საშუალებების ბრალია ის, რომ იმ მოსწავლეების რაოდენობა, რომლებსაც სწავლა ჯდომისა და მოსმენის მეშვეობით ურჩევნიათ, ასე შემცირდა. ამგვარი მოსწავლეებისთვის მნიშვნელოვანია ინფორმაციის მოსმენა – იქნება ეს ლექცია თუ დისკუსია – მაგრამ მათ უნდა მიეცეთ ლაპარაკის საშუალებაც.

სპრენჯერი წერს: „როდესაც ამ კატეგორიის მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს, ან ზოგჯერ მაშინაც კი, როდესაც არ კითხულობენ, ხშირად შევამჩნევთ, რომ ისინი ამოძრავებენ ტუჩებს ან ბუტბუტებენ. საერთოდ, ასეთ მოსწავლეებს საკუთარ თავთან ლაპარაკისკენ მიდრეკილება აქვთ“.

ასეთი მოსწავლეები ხანდახან სმენით ინფორმაციას თანმიმდევრულად ინახავენ და ამ ინფორმაციის აღდგენაც თანმიმდევრულად უნდა მოხდეს. მასწავლებლები, რომლებიც თითქმის მთლიანად სმენით სწავლებას ეყრდნობიან, შესაძლოა პრობლემის წინაშე აღმოჩნდნენ, თუ სხვა მოდალობების მოსწავლეებთან ექნებათ საქმე, გასაკუთრებით კი კინესთეტიკურებთან.

მეცნიერები გვთავაზობენ სმენით შემსწავლელთა შემდეგ დახასიათებას:

- სმენით შემსწავლელები სახელებს უკეთესად იმახსოვრებენ, ვიდრე სახეებს;
 - მოუსვენრობას ავლენენ, თუკი საკლასო ოთახში დიდხანს უნევთ ჯდომა;
 - რეაგირებენ ფიზიკურ ნახალისებაზე, როგორცაა, მაგალითად, მხარზე ხელის გადასმა; • ურჩევნიათ კონკრეტული თემის შესახებ ჯგუფურ დისკუსიაში მონაწილეობა, ვიდრე მის შესახებ ნაკითხვა.
- უნდა გვახსოვდეს, რომ ისინი გრძნობენ საკლასო ოთახის კომფორტულობის დონეს და ექცევიან ამ მახასიათებლის გავლენის ქვეშ; ადვილად ეფანტებათ ყურადღება ხმაურისაგან; კარგი მეზღაპრეები არიან; წერით სამუშაოს ამჯობინებენ ზეპირ გამოსვლას.

კინესთეტიკურად შემსწავლელები

სპრენჯერი ამბობს: „ყოველი გაკვეთილი უნდა შეიცავდეს მოძრაობას. აიღეთ ეს მოძრაობა და ხშირად გაიმეორეთ იგი. ბოლოს იგი მუდმივ მეხსიერებად იქცევა“. სიმართლე რომ ვთქვათ, პედაგოგები, რომლებიც ლექციური ტიპის გაკვეთილებს ანიჭებენ უპირატესობას, დიდ სირთულეებს წააწყდებიან კინესთეტიკურად შემსწავლელებთან ურთიერთობისას. ამგვარ მოსწავლეებს მოძრაობა სჭირდებათ. მათ აგრეთვე სჭირდებათ სასწავლო მოდელები, რომლებსაც ისინი ხელში დაიჭერენ და შეეხებიან. ამგვარ მოსწავლეებს სჭირდებათ პრაქტიკულ აქტივობებში მონაწილეობა და პრაქტიკული სწავლა იმისათვის, რომ სასწავლო მასალა მათთვის გასაგები იყოს.

მკვლევარები გვთავაზობენ კინესთეტიკურად შემსწავლელთა შემდეგ დახასიათებას:

- უკეთესად იმახსოვრებენ, როდესაც თავად ქმნიან. ეს ურჩევნიათ ნახვას ან მოსმენას;
- პრობლემის გადაჭრისას ხშირად ირჩევენ ისეთ ხერხს, რომელიც მაღალ ფიზიკურ აქტიურობას საჭიროებს;
- არ უყვართ ისეთი პროცესი, რომელიც მხოლოდ ყურებას ითხოვს;

- უყვართ იმიტაციები, დრამატული ინსცენირებები და აქტივობები ღია ცის ქვეშ.

უნდა გვახსოვდეს, რომ მათ უყვართ მოდელი და ხშირად აგებენ მოდელებს დამოუკიდებელი პროექტებისათვის; თავიანთ ემოციებს გამოხატავენ „სხეულის ენით“.

მთავარია, სწავლებისას სხვადასხვაგვარ მეთოდებს მივმართოთ – ისეთ მეთოდებს, რომლებიც ითვალისწინებს მოსწავლეთა ხედვის, სმენის და მოძრაობის გამოყენებას სასწავლო აქტივობებში.

საკლასო ოთახში დიფერენციაციის თეორიის გამოყენება შესაძლებელია სხვადასხვა ფორმატში:

1. სასწავლო მასალა და აქტივობები ყველა მოდალობის მოსწავლეს გათვლილი;
2. კლასში ჯგუფების ფორმირება ხდება სწავლის მოდალობის მიხედვით და თითოეული ჯგუფისთვის შექმნილია შესაბამისი სავარჯიშო.

პირველი ფორმატი ეყრდნობა იმ მოსაზრებას, რომ მოსწავლე სწავლობს ყველა მოდალობით, მაგრამ დომინანტური ერთ-ერთი მოდალობაა და ამ ფორმატით სწავლების დროს მასალის მაქსიმალურ გააზრებას იმ აქტივობით მიაღწევს თითოეული მოსწავლე, რომელი მოდალობაცაა მისთვის დომინანტური. ამიტომ ამ ფორმატით სწავლების წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად სწორად ახერხებს მასწავლებელი აქტივობების დონეზე დიფერენციაციის თეორიის რეალიზებას.

მეორე ფორმატი ეყრდნობა იმ მოსაზრებას, რომ მთავარია, მოსწავლემ იმ მოდალობით ისწავლოს, რომელიც მისთვის დომინანტურია. ამ ფორმატით სწავლების ეფექტურობა დამოკიდებულია ორ ფაქტორზე:

1. რამდენად სწორად მოახერხა მასწავლებელმა ჯგუფების დაკომპლექტება შესაბამისი მოდალობის მიხედვით;
2. რამდენად სწორადაა ადაპტირებული სასწავლო აქტივობა კონკრეტული მოდალობის ფარგლებში.

პრაქტიკაში მეორე მოდალობა უფრო პოპულარულია, თუმცა განათლების სპეციალისტები მუდმივად აღნიშნავენ პირველი ფორმატის ეფექტურობას. ასაკობრივ განვითარებასთან ერთად შერეული მოდალობით სწავლების ხარისხი იზრდება, თუმცა დომინანტური მოდალობა ადამიანს ბოლომდე უნარჩუნდება. შესაძლოა, გაკვეთილის დაგეგმვა დაეყრდნოს იმ მოსაზრებას, რომ მოსწავლე ყველა მოდალობით სწავლობს, თუმცა თითოეული აქტივობის ფარგლებში გამოჩნდება, რომ ერთი მოდალობაა დომინანტური, ანუ დიფერენციაციის თეორია აქტივობების დონეზე რეალიზდება. მნიშვნელოვანია, დავსვათ შეკითხვა:

რა ხდება შემდეგ, ანუ რამდენად აქტუალურია დიფერენციაციის თეორია საკითხის ღრმა გააზრების, მაღალი სააზროვნო უნარების განვითარების თვალსაზრისით; როგორ ახერხებს მოსწავლე ანალიზს, სინთეზს და შეფასებას. მას შემდეგ, რაც მოსწავლეები მიიღებენ და გადაამუშავენ ინფორმაციას, ის გონების ფილტრებში გაივლის. სწორედ გონება გადაწყვეტს, თუ რა უნდა მოუხერხდეს ამ ინფორმაციას. აზროვნების პროცესი განსაზღვრავს იმ ფაქტორებს, რომლებიც ეხმარება მოსწავლეს, უკეთესად შეძლონ მასალის ღრმად გააზრება და ერთმანეთთან დაკავშირება. ამისთვის კი მასწავლებელს სხვადასხვა როლის შესრულება უნევს: 1. ზოგიერთი მოსწავლისათვის ის კოლეგა ხდება აღმოჩენების პროცესში. 2. ზოგიერთი მოსწავლისათვის მასწავლებელი მწვრთნელის როლს ასრულებს. 3. არიან მოსწავლეები, რომლებისთვისაც ის წამქეზებლის როლს ასრულებს. 4. მასწავლებელი ვალდებულია, შინაარსის გამოტანაში დაეხმაროს ზოგიერთ მოსწავლეს. მასწავლებლის სხვადასხვა როლი სასწავლო პროცესისადმი დიფერენცირებული მიდგომიდან გამომდინარეობს, რადგან დიფერენციაციის თეორია აღიარებს მოსწავლეს შორის არსებულ მნიშვნელოვან განსხვავებებს და თითოეული მოსწავლის უნიკალურობას.

11. საგანმანათლებლო რესურსები

საგანგებოდ ამ სახელმძღვანელოსათვის მომზადებული შემდეგი სახის საგანმანათლებლო რესურსები:

- ელექტრონული რესურსი (საილუსტრაციო მასალა თითოეული გაკვეთილისათვის);
- სახატავი პროგრამები (მაგ., PAINT);
- ხელოვნების შესახებ აუდიო/ვიდეო მასალა (ლინკები)

ეს რესურსები ატვირთული იქნება გამომცემლობის ვებგვერდზე და ხელმისაწვდომი იქნება ნებისმიერი მასწავლებლისათვის.

მასწავლებელს შეეძლება თითოეული გაკვეთილისათვის დამატებითი საილუსტრაციო მასალის გამოყენება საგანგებოდ III კლასის სახელმძღვანელოსათვის შექმნილი ელექტრონული რესურსიდან, რომელიც გამომცემლობის ვებგვერდზე იქნება ატვირთული. გარდა ამისა, ვებ გვერდზევე იქნება მითითებული სახატავი პროგრამებისა და აუდია და ვიდეო მასალის ლინკები. ამ მასალების გამოყენება უზრუნველყოფს სწავლების მიზნის წარმატებით განხორციელებას და შედეგების ეფექტურად მიღწევას.

12. მოსწავლის შეფასების პრინციპები

სწავლის შედეგების მიღწევის უზრუნველყოფა და სწავლა/სწავლების ხარისხის მართვა მოსწავლის შეფასებით ხორციელდება. შეფასება უნდა განხორციელდეს მრავალფეროვანი მეთოდით და დიდი ინტენსივობით, რაც მოსწავლის შესაძლებლობების შემდგომი განვითარების წინაპირობას წარმოადგენს.

სწავლა/სწავლების პროცესში გამოიყენება განმავითარებელი და განმსაზღვრელი ტიპის შეფასებები.

განმავითარებელი შეფასება მოსწავლის თანდათანობით განვითარების პროცესს აკონტროლებს, აღნიშნავს მიღწეულ შედეგებსაც და ნაკლოვანებებსაც, ხელს უწყობს სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებას. ეს შეფასება საშუალებას აძლევს მასწავლებელ დააკვირდეს მოსწავლის მიღწევებს, დააფიქსიროს მისი საჭიროებები, ხოლო შემდეგ ხელი შეუწყოს მის განვითარებას. ხარვეზის/ნაკლოვანების აღმოჩენის დროს მოსწავლე იმედოვნებს, რომ მასწავლებელი მიუთითებს, რას უნდა მიაქციოს ყურადღება უკეთესი შედეგის მისაღწევად, არ ფერხდება და არ უქრება სწავლის მოტივაცია. ახალი ცოდნის ათვისების პროცესში მასწავლებელი და მოსწავლე ერთად ცდილობენ მოსწავლის ძლიერი და სუსტი მხარეების დადგენას, იმ ფაქტორების იდენტიფიცირებას, რომლებიც შესაძლოა შემაფერხებელ როლს თამაშობდნენ და განსაზღვრავენ მათი გადალახვის ტაქტიკას. ამასთან, მოსწავლეს უყალიბდება თვითშეფასების უნარი, იზრდება მისი შეგნება და პასუხისმგებლობა. განმავითარებელი შეფასება აფასებს მოსწავლეს საკუთარ მიღწევებთან მიმართებით, აჩვენებს მის წინსვლას და მომავალი განვითარების პერსპექტივებს.

განმავითარებელი შეფასება მოიცავს ისეთ ელემენტებს როგორცაა შეფასებისა და თითშეფასების სქემები. შეფასება იყენებს მასწავლებლის კომენტარს და რჩევა-დარიგებას, დაკვირვებას; ეყრდნობა შეფასებისა და ურთიერთშეფასების სქემებს. განმავითარებელი შეფასება ეყრდნობა ცოდნის ათვისების ან უნარის განვითარების დონეებს და ეტაპებს. ამდენად შეფასება მოსწავლის მიღწევებს დინამიკაში აფასებს.

განმავითარებელი შეფასების მიზანს სწავლის ხარისხის გაუმჯობესება და მოსწავლის განვითარების ხელშეწყობა წარმოადგენს. მისი შეფასების საგანი სწავლის პროცესია, ხოლო შეფასების შედეგად შეიძლება მიღებულ იქნას განსხვავებული აქტივობის შეთავაზების, სწავლის სხვა სტრატეგიის შერჩევის, კონკრეტული რჩევის მიცემის გადაწყვეტილება. განმავითარებელი შეფასების მეშვეობით შეიძლება განისაზღვროს მიღწეულია თუ არა კონკრეტული წინსვლა (მოსწავლის საკუთარ მიღწევებთან მიმართებით).

განმსაზღვრელი შეფასება გამოიყენება სწავლის ხარისხის შესამოწმებლად და ადგენს ეროვნული სასწავლო გეგმით და საგნობრივი სტანდარტით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევას. განმსაზღვრელი შეფასება I-IV კლასებში ფასდება პირობითი ნიშნებით, V-VI კლასებში -ქულით.

სასწავლო პროცესში მოსწავლეები ფასდებიან სამი კომპონენტის მიხედვით:

- საშინაო დავალება
- საკლასო დავალება
- შემაჯამებელი დავალება

განმავითარებელი შეფასება გამოიყენება როგორც საკლასო, ისე საშინაო დავალებების შეაფასებისას. ხოლო განმსაზღვრელი შეფასება გამოიყენება მხოლოდ შემაჯამებელი კომპონენტის შეფასებისას. თავის მხრივ, შემაჯამებელი დავალება თავს უყრის და აფასებს მოსწავლის წიგნის (სახელმძღვანელოს) ერთი სტრუქტურული ელემენტის (თავის) შესწავლის შემდეგ მოსწავლის მიერ მიღწეულ შედეგებს ანუ სტანდარტით განსაზღვრულ ნორმასთან მიმართებით შექმნილი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების ფლობის დონეს.

შემაჯამებელი დავალებებს უნდა ახლდეს შეფასების რუბრიკა, დავალების ტიპის გათვალისწინებით ანუ თეორიული და პრაქტიკული ნაშრომის შეფასება.

შემაჯამებელი დავალებების შესრულება აუცილებელია ყველა მოსწავლისათვის. დადებითი ან უარყოფითი შემაჯამებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში სასურველია, მასწავლებელმა გააკეთოს წერილობითი კომენტარი, რაც, ერთ შემთხვევაში, ხარვეზის აღმოფხვრის საწინდარი გახდება, ხოლო მეორე შემთხვევაში, მოტივაციას აუმაღლებს მოსწავლეს.

შეფასების კომპონენტები

საკლასო დავალება

1. პრაქტიკული სამუშაო, რომელიც ფასდება რამდენიმე კრიტერიუმის მიხედვით:
 - სახვითი და გამოყენებითი ელემენტების და პრინციპების, ტექნიკის და მასალის ფლობა
 - შემოქმედებითი მიდგომა, ორიგინალური გადაწყვეტილების მიღება
 - ორგანიზებულობა (დროის ლიმიტის დაცვა, საჭირო მასალა/აღჭურვილობა, სისტემურობა)
 - ჯგუფური მუშაობის უნარი, თანამშრომლობა
2. საკუთარი და სხვისი ნამუშევრის განხილვაში მონაწილეობა
3. ხელოვნების ნაწარმოების ანალიზი/განხილვა, რაც ფასდება რამდენიმე კრიტერიუმის მიხედვით:
 - განხილვაში აქტიური მონაწილეობა
 - აზრის დასაბუთებულად წარმოჩენა
 - სხვისი აზრის მიმართ პატივისცემის დემონსტრირება
4. საკუთარი და სხვების ნამუშევრების წარდგენა, რაც ფასდება შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:
 - სათქმელის ნათლად გადმოცემა; კონტაქტი აუდიტორიასთან
 - თვალსაჩინოების და ტექნიკური საშუალებების გამოყენება
 - კითხვებზე შესაბამისი პასუხის გაცემა

საშინაო დავალება:

- პრაქტიკული სამუშაო
- ინფორმაციის და ვიზუალური მასალის მოძიება
- რეფერატი, ესსე

შემაჯამებელი დავალებები:

- მასშტაბური პრაქტიკული ნამუშევარი
- გამოფენა
- ტესტირება/კროსვორდი
- მოხსენება/რეფერატი (მხატვრული ნაწარმოების, შემოქმედის, ეპოქის შესახებ).

სემესტრული ნიშნის შემადგენელი ნაწილები

მოსწავლე უნდა შეფასდეს შემდეგი კომპონენტების მიხედვით:

- ა) მიმდინარე საკლასო დავალება;
- ბ) საშინაო დავალება;
- გ) შემაჯამებელი დავალება (ტესტირება და პრაქტიკული სამუშაო);

თითოეული საგნის სწავლებისას, სკოლა კათედრების მეშვეობით ადგენს მინიმუმ სამ კომპონენტს პირველი ხუთიდან, რომელსაც ანიჭებს პროცენტულ წონებს 90%-ის ფარგლებში. დანარჩენი 10%-ის განაწილება ხდება მასწავლებლის მიერ უკვე მოსწავლეებთან შეთანხმებით. პირველად მასწავლებლები აცნობენ მოსწავლეებს კათედრის მიერ შემუშავებულ კომპონენტებს და უხსნიან, თუ რას მოელიან თითოეული კომპონენტის შეფასებისას. ამის შემდეგ მოსწავლეებთან ერთად ეძებენ იმ კრიტერიუმს, რომელიც, მათი აზრით, კარგი იქნებოდა, რომ დამატებით ათი პროცენტის ფარგლებში ყოფილიყო გამოყენებული. მასწავლებელი შესაძლებელია ეხმარებოდეს მოსწავლეებს ამ კომპონენტის გააზრებაში, მაგრამ მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეებმა თვითონ გადაწყვიტონ ამ კომპონენტის რაობა და შეფასების დონეები.

შეფასების სისტემა

ვინაიდან დაწყებით კლასებში ნიშნები არ იწერება, ბუნებრივია, რომ მოსწავლეთა შეფასება გარკვეულ სირთულეებთანაა დაკავშირებული. გთავაზობთ მიმდინარე შეფასების სისტემას ცხრილის

სახით, რომლის მიხედვითაც მასწავლებელს გაუადვილდება მოსწავლის განვითარებაზე დაკვირვება და სასწავლო პროცესის კორექცია, თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალობის გათვალისწინება, მასთან სწორი პედაგოგიური ტაქტიკის შემუშავება. შემოთავაზებული სისტემა, ასევე, გაუადვილებს მასწავლებლებს სასწავლო წლის ბოლოს თითოეული მოსწავლის სრულყოფილად დახასიათებას.

შემოთავაზებული ცხრილი შეიცავს შემდეგ კომპონენტებს: საშინაო დავალება, საკლასო დავალება, შემაჯამებელი დავალებები. მასწავლებელი ასეთ ცხრილს თითოეული მოსწავლისათვის ადგენს და ყოველ გაკვეთილზე ინიშნავს მის აქტივობას თითოეული კომპონენტის მიხედვით. დაწყებითი კლასებისათვის გამართლებულია ამ მიზნით პირობითი ნიშნების შემოღება. მაგ., საუკეთესო ++, საშუალო +, სუსტი -, ძალიან სუსტი - 0.

თუ მოსწავლეს მთელი სემესტრის განმავლობაში ამ ცხრილში ძირითადად პლიუსები (++ , +) დაუგროვდა, ეს ნიშნავს, რომ იგი ყველა კომპონენტს აკმაყოფილებდა მთელი სემესტრის განმავლობაში და იგი წარმატებულ მოსწავლედ შეიძლება ჩაითვალოს; დახასიათებაში კი დაინეროს, რომ ამ საგანში მოსწავლემ გარკვეულ წარმატებას მიაღწია. იგი მთელი სემესტრის განმავლობაში იჩენდა გულმოდგინებას, აქტიურად იყო ჩართული სასწავლო პროცესში, ორგანიზებული იყო და მოდიოდა საჭირო აღჭურვილობით, გულისყურით მუშაობდა, აქტიურ მონაწილეობას იღებდა კითხვა-პასუხში; გუნდური მუშაობის დროს წარმატებით თანამშრომლობდა თანაკლასელებთან; პრეზენტაციის დროს ნათლად და არგუმენტირებულად წარმოაჩენდა საკუთარ ნამუშევარს. სასურველია, დახასიათების ბოლოს რამდენიმე წამახალისებელი სიტყვაც დაინეროს მომავალში მოსწავლის მოტივაციის ასამაღლებლად.

თუ მოსწავლეს მთელი სემესტრის განმავლობაში ცხრილში დაუგროვდა უფრო მეტი მინუსები (-, -), ამ შემთხვევაში, მასწავლებელი უნდა დააკვირდეს ცხრილს და განსაზღვროს, რომელ კომპონენტში აქვს მეტი მინუსი მოსწავლეს, ანუ სად აქვს მას პრობლემა. ამის მიხედვით მასწავლებელმა უნდა შეიმუშავოს ამ მოსწავლესთან მოქმედების გარკვეული ტაქტიკა (როგორ მიუდგეს მოსწავლეს აღნიშნული ხარვეზების აღმოსაფხვრელად). თუ მოსწავლემ ეს ხარვეზები გამოასწორა, მასწავლებელმა საბოლოო დახასიათებაში იგი აუცილებლად უნდა შეაქოს წახალისების მიზნით. თუ ხარვეზები არ გამოასწორდა, მასწავლებელმა ობიექტურად უნდა მიუთითოს მოსწავლეს მათზე და გამოთქვას სურვილი და იმედი, მომავალში მათი აღმოფხვრის თაობაზე.

მიმდინარე შეფასების ცხრილი

	კომპონენტი	1.09	4.09	8.09	12.09	16.09	20.09	22.09	25.09	28.09	31.09	4.10	8.10	11.10	15.10
		გაკვ.1	გაკვ.2	გაკვ.3	გაკვ.4	გაკვ.5	გაკვ.6	გაკვ.7	გაკვ.8	გაკვ.9	გაკვ.10	გაკვ.11	გაკვ.12	გაკვ.13	გაკვ.14
ბავშვის სახელი და გვარი	საკლასო დავალება	+	++	++	+	++	++	+	-	+	++	++	+	++	++
	საშინაო დავალება		+		-	+		+	+	+		+	+	+	
	შემაჯამებელი დავალება						++					+			

მიმდინარე შეფასების ეს ცხრილი დაეხმარება პედაგოგს, რათა მოსწავლეს მის საფუძველზე მისცეს რეკომენდაცია ხარვეზების დასაძლევად. დაკვირვების ჩანაწერები მოიცავს მუდმივ შენიშვნებს მოსწავლის წინსვლის შესახებ. ასეთი ტიპის ჩანაწერების წარმოება მიმდინარე შეფასების ნაწილს წარმოადგენს. გთავაზობთ რეკომენდაციის სავარაუდო ნიმუშს.

რეკომენდაცია
(ბავშვის სახელი და გვარი)
 შეეცადე უფრო ყურადღებით იყო გაკვეთილზე.
 ისწავლე მე-8 გაკვეთილი.
 მეტი გასაქანი მიეცი საკუთარ ფანტაზიას. შენ ეს შეგიძლია.

სემესტრისა და წლის ბოლოს მასწავლებელმა თითოეულ მოსწავლეს უნდა დაუწეროს შემაჯამებელი კომენტარი ტექსტის სახით, სადაც დაახასიათებს მოსწავლის წარმატებებს და მისცემს რჩევებს საკუთარი შესაძლებლობების უკეთ გამოვლენისათვის. აქ მნიშვნელოვანია, რომ ძალიან ფრთხილად მოვეკიდოთ მოსწავლის პრობლემებს და შევთავაზოთ გაუმჯობესების გზები.

შეფასების ფორმები და ხერხები უნდა მიესადაგებოდეს საგნობრივ სტანდარტს. მასწავლებლის მიერ გამოყენებული შეფასების სხვადასხვა ხერხი გამომდინარეობს სასწავლო მიზნიდან.

შეფასების ფორმებისა და ხერხების შერჩევასა უნდა განისაზღვროს:

1. რა ცოდნის შექენას და რა უნარ-ჩვევების განვითარებას ითვალისწინებს სასწავლო მიზანი, რითაც დადგინდება თუ რა უნდა შეფასდეს;

2. შეფასების რომელ ხერხს გამოიყენებს მასწავლებელი, ანუ რომელი აქტივობით შეაფასებს მოსწავლის ცოდნასა და უნარ-ჩვევას;

შეფასების ფართოდ გამოყენებული ხერხებია: დაკვირვების ჩანაწერები, მიღებული შედეგების ანალიზი, კითხვა-პასუხი, ტესტები, კროსვორდი, პორტფოლიო (მოსწავლის სხვადასხვა სახის ნამუშევრებით შედგენილი საქალაქი), გამოფენა, განმავითარებელი კომენტარი.

რას ითვალისწინებს თითოეული კომპონენტი სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში

საშინაო დავალებები

შეიძლება შეფასდეს შემდეგი დავალებების მიხედვით:

მასალის მოძიება, რეფერატი, პრაქტიკული სამუშაო

ბ) მიმდინარე საკლასო დავალებები

მოიცავს შემდეგი ტიპის აქტივობებს:

1. კონკრეტული პრაქტიკული სამუშაოს შესრულება ან ნამუშევრის შექმნა გარკვეულ თემაზე, რაც შეიძლება შეფასდეს შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

ორგანიზებულობა (სისტემურობა, დროის ლიმიტის დაცვა, საჭირო მასალის, აღჭურვილობის ქონა) ტექნიკის, მასალის ფლობა

შემოქმედებითობა (გადაწყვეტილების დამოუკიდებლად მიღება, საკუთარი ხელწერის, ხედვის, დემონსტრირება)

თანამშრომლობა ჯგუფური მუშაობის დროს

2. საკუთარი და სხვისი ნამუშევრების განხილვაში მონაწილეობა;

- აქტიური მონაწილეობა
- საკუთარი აზრის დასაბუთებულად წარმოჩენა
- სხვისი აზრის მიმართ პატივისცემის დემონსტრირება.

4. საკუთარი და სხვების ნამუშევრების პრეზენტაცია (აუდიტორიისთვის წარდგენა), რაც შეიძლება შეფასდეს შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

- სათქმელის ნათლად და გასაგებად გადმოცემა, აუდიტორიასთან კონტაქტი
- თვალსაჩინოებისა და ტექნიკური საშუალებების გამოყენება
- კითხვებზე შესაბამისი პასუხის გაცემა.

გ) შემაჯამებელი დავალებები

შეიძლება შეფასდეს შემდეგი აქტივობებით:

ტესტირება, გამოფენა, პრაქტიკული სამუშაო, პროექტები.

გთავაზობთ მოსწავლეთა ცოდნის შესაფასებელი რუბრიკის ნიმუშს, ვინაიდან III კლასში მოსწავლე ქულებით არ ფასდება, შესაძლებელია, ჩვენ მიერ მოცემული შეფასების კრიტერიუმების დაკმაყოფილების დონე განისაზღვროს პირობითი ნიშნებით. მაგალითად, თითოეული კრიტერიუმისათვის განისაზღვროს მაქსიმალური შედარება სამი პლიუსის (+++) სახით. კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია თუ მოსწავლის პრაქტიკული ნამუშევარი ფასდება მინიმუმ ერთი პლუსით. მასწავლებელს შეუძლია თავად შეიმუშავოს პრაქტიკული ნამუშევრის შეფასების სხვა კრიტერიუმები და იხელმძღვანელოს მათი დაკმაყოფილების დონის განსაზღვრის ამავე წესით.

რუბრიკების ნიმუშები

პრაქტიკული სამუშაოს (ნამუშევრის) შეფასება				
თარიღი: _____ სამუშაოს (ნამუშევრის) სახეობა: _____				
მოსწავლე	შეფასების კრიტერიუმი			
	ორგანიზებულობა (დროის ლიმიტის დაცვა, საჭირო აღჭურვილობის ქონა)	მასალის, ტექნიკის და მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებების ფლობა	შემოქმედებითობა (რამდენად ეფექტურად იყენებს ტექნიკას, მასალას და მხატვრულ-გამომსახველობით ხერხებს ჩანაფიქრის გადმოსაცემად)	თანამშრომლობა ჯგუფური მუშაობის დროს
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
თეორიული სამუშაოს შეფასება				
თარიღი: _____ სამუშაოს სახეობა (რეფერატი, ესე, მოხსენება...): _____				
მოსწავლე	შეფასების კრიტერიუმი			
	ორგანიზებულობა (დროის ლიმიტის დაცვა, საჭირო აღჭურვილობის ქონა)	ინფორმაციის დამოუკიდებლად მოძიების უნარი, ინფორმაციის მოცულობა და სიზუსტე	მოპოვებული ინფორმაციის კლასიფიცირების და ანალიზის უნარი, დასკვნის გაკეთების უნარი	საპრეზენტაციო უნარები, კომუნიკაცია აუდიტორიასთან
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

პრაქტიკული სამუშაოს შეფასების კრიტერიუმები – 1

მოსწავლის სახელი, გვარი _____

ორგანიზებულობა საჭირო რესურსის/ მასალის ქონა	მასალის, ტექნიკის ფლობა	ტექნიკისა და მასალის შემოქმედებითად გამოყენების უნარი	თანამშრომლობის უნარი

პრაქტიკული სამუშაოს შეფასების კრიტერიუმები – 2

მოსწავლის სახელი, გვარი _____

მასალა _____

თარიღი _____

კომპოზიცია	ფორმა/მოცულობა	ფერი	ფაქტურა	სივრცე
რამდენად ახერხებს დასახატი ობიექტების სასურათო სიბრტყეზე კომპოზიციურ განაწილებას (კომპოზიციური ბალანსის დაცვას და ა.შ.) და ურთიერთთანაფარდობის გადმოცემას	რამდენად იცავს საგნის პროპორციებს და რამდენად ახერხებს მათი მოცულობის გადმოცემას შუქ-ჩრდილის საშუალებით	რამდენად შეესატყვისება ფერთა გამა დასახატი ობიექტებს, ან რამდენად შემოქმედებითად არის გადანყვეტილი ფერის ამოცანა ნამუშევარში	რამდენად ახერხებს დასახატი ობიექტების (საგნების, დრაპირების (ქსოვილის)) ფაქტურის გადმოცემას	რამდენად ახერხებს სივრცის ეფექტის შექმნას (წინა პლანი, შუა პლანი, უკანა პლანი (ფონი))

საპრეზენტაციო უნარების შეფასების კრიტერიუმები

მოსწავლის სახელი, გვარი _____

საკუთარი ნამუშევრის შესახებ საუბრისას აღწერს ეტაპებს, გამოყოფს ძირითადს	შეუძლია სათქმელის ნათლად და გასაგებად გადმოცემა,	შეუძლია კითხვებზე შესაფერისი პასუხის გაცემა
---	--	---

მოსწავლის თვითშეფასება

შენი ნამუშევარი:	
ორიგინალურია?	
უნიკალურია?	
დეტალურია?	
საინტერესოა?	
შენი საკუთარი იდეაა?	
შენი ნამუშევარი ფერადოვანია?	
იდეის/დავალების შესაბამისია?	
დარწმუნებული ხარ რომ ნამუშევარი დასრულებულია?	

მოსწავლის განვითარების შეფასების რუბრიკები (მ.ბარტელის მიხედვით)

მასწავლებელი _____

მოსწავლე _____

დახასიათება _____

		კარგი	საშუალო	საჭიროებს გაუმჯობესებას
ზრდა, სიახლე და გაუმჯობესება	<ul style="list-style-type: none"> შეესაბამება თუ არა ნამუშევარი იმავე მოსწავლის წინა ნამუშევარს? ჩანს თუ არა მასში მეტი ემოციურობა და გამომსახველობა? ჩანს თუ არა ახალი იდეა, მეტი ნააზრევი? ჩანს თუ არა მეტი ოსტატობა? 	შემოქმედებითობა და მოულოდნელი აღმოჩენები		
დავალების შესრულება	<ul style="list-style-type: none"> რამდენად ინოვაციური, ორიგინალურია ნამუშევარი? წინა ნამუშევართან შედარებით ჩანს თუ არა რაიმე ცვლილება? 			
გულმოდგინება	<ul style="list-style-type: none"> დავალებაში რამდენად კარგადაა გადაჭრილი დასახული ამოცანა/პრობლემა? თუ მოსწავლის მიერ შესრულებული დავალება განსხვავებულადაა აქვს გადანყვეტილი, ჰონდა თუ არა სერიოზული მიზეზი? 			
გულმოდგინება	ნამუშევრის სტილი შესაბამისად და გააზრებულადაა შესრულებული და ოსტატურადაა შესრულებული			

ძირითადი მოსაზრებები განმავითარებელი შეფასების შესახებ

განათლების სპეციალისტებმა განმავითარებელი შეფასების არაერთი განმარტება შემოგვთავაზეს მას შემდეგ, რაც პირველად გამოიყენეს ეს ტერმინი. თუ ამ განსაზღვრებებს შევაჯამებთ, დაახლოებით ასეთ განმარტებას ჩამოვყალიბებთ: განმავითარებელი შეფასება არის პროცესი, რომელიც გულისხმობს სხვადასხვა აქტივობით, სწავლების სტრატეგიითა თუ სხვა საშუალებებით ინფორმაციის შეგროვებას მოსწავლეთა გაგების/გააზრების დონეზე და ამ ინფორმაციის გამოყენებას მათი პროგრესის ხელშე-საწყობად. იმ საშუალებებს, რითაც მსგავს ინფორმაციას ვაგროვებთ, განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტებს ვუნოდებთ.

ნებისმიერი აქტივობა თუ სწავლების სტრატეგია შეიძლება იქცეს განმავითარებელი შეფასე-ბის ინსტრუმენტად, თუკი იგი ეხმარება მოსწავლეებს, გაიაზრონ, რისი გაგება უჭირთ და რატომ, გააცნობიერონ საკუთარი სუსტი და ძლიერი მხარეები, ნათელი წარმოდგენა შეიქმნან, თუ რა გზით უნდა ნავიდნენ სასურველი შედეგის მისაღწევად. მეორე მხრივ, ერთი და იგივე აქტივობა ან სტრატეგია ზოგ-ჯერ შეიძლება ემსახუროდეს განმავითარებელი შეფასების პროცესს და ზოგჯერ – არა. მაგალითად, კითხვების დასმა

ცნობილია, როგორც განმავითარებელი შეფასების მძლავრი ინსტრუმენტი. თუმცა ზოგ შემთხვევაში კითხვების დასმა ქმნის განმავითარებელი შეფასების საფუძველს, ზოგ შემთხვევაში კი – არა. ეს იმაზეა დამოკიდებული, რამდენად გვაძლევს საშუალებას კითხვები, გავიგოთ მოსწავლეთა გაგების/გააზრების დონე (იხ. მაგალითი განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტების ქვეთავში).

მსგავსი ლოგიკით თუ ვიმსჯელებთ, განმსაზღვრელი შეფასების ინსტრუმენტიც (მაგ., ტესტი) ზოგ შემთხვევაში შეიძლება იქცეს განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტად. მაგალითად, თუ ტესტ-ში ქულებს კი არ დავწერთ, არამედ მოსწავლეებს დავყოფთ მცირე ჯგუფებად და ვთხოვთ, პასუხები შეადარონ წყვილებში, შეარჩიონ პასუხი, რომელიც, მათი აზრით, უფრო შესაფერისია და ახსნან, რატომ ჩათვალეს ასე – ეს აქტივობა უკვე შეიძლება ჩაითვალოს განმავითარებელი შეფასების პროცესად. ამ პროცესის საფუძველად სწორედ განმსაზღვრელი შეფასების ინსტრუმენტი იქცა.

როგორ ეხმარება განმავითარებელი შეფასება მასწავლებელს? განმავითარებელი შეფასება მას აძლევს საშუალებას, შეამოწმოს მოსწავლეების გაგების/გააზრების დონე და შესაბამისად დაგეგმოს სწავლების პროცესი. მასწავლებელს შეუძლია დაფიქრდეს სასწავლო პრაქტიკაზე და თითოეული ბავშვის მიღწევებზე; იმაზე, თუ რა დაეხმარება მას თითოეული მოსწავლის საჭიროებების დაკმაყოფილებაში.

ძირითადი განსხვავება განმსაზღვრელ და განმავითარებელ შეფასებებს შორის ისაა, რომ განმავითარებელი შეფასება ხდება უშუალოდ სასწავლო პროცესის მიმდინარეობის დროს. ეს გვეხმარება, დროულად აღმოვაჩინოთ მოსწავლის სუსტი მხარეები და მიმართულება მივცეთ მას, სანამ ცოდნას ნიშნით/ქულით შევაფასებთ.

შესაბამისად, ასეთი შეფასება არ გამოიხატება ნიშნით/ქულით, მაშინ როცა განმსაზღვრელი შეფასება უკვე კონკრეტული მასალის ათვისებას/უნარების განვითარებას აფასებს სკალის გამოყენებით და ნიშ-ნით/ქულით გამოიხატება.

არასწორი შეხედულებები განმავითარებელი შეფასების შესახებ

ქვემოთ გთავაზობთ რამდენიმე არასწორ შეხედულებას განმავითარებელ შეფასებასთან დაკავშირე-ბით.

1. განმავითარებელი შეფასება მასწავლებლისგან დიდ დროს და ძალისხმევას მოითხოვს

სინამდვილეში განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტები სულაც არ მოითხოვს ბევრ დროს. მაგა-ლითად, მასწავლებლები ისედაც უსვამენ კითხვებს მოსწავლეებს და შეიძლება ეს კითხვები ისე დავსვათ, რომ მათ განმავითარებელი ფუნქცია შეიძინონ.

2. განმავითარებელი შეფასება არის მასწავლებლის კომენტარი

კომენტარი, როგორც წერილობითი, ასევე ზეპირი, არის განმავითარებელი შეფასების მხოლოდ ერთ-ერთი ინსტრუმენტი.

3. განმავითარებელი შეფასება არის მოსწავლის შექება

თუკი მოსწავლეს ვეტყვი: „ყოჩაღ“, „კარგი გოგო/ბიჭი ხარ“ და ზუსტად არ განვუმარტავთ, რა გაა-კეთა კარგად, მაშინ შექება ვერ იქნება განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი.

4. კლასის წინაშე დასმული კითხვა „გასაგებია?“ არის განმავითარებელი შეფასება

კითხვები განმავითარებელი შეფასების კარგი ინსტრუმენტი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მაღალი დონის სააზროვნო უნარებზეა გათვლილი. შესაბამისად, კლასის წინაშე დასმული ისეთი კითხვები, როგორცაა „გაიგეთ?“ ან „არის რამე, რაც ვერ გაიგეთ?“ არ არის განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი. განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტები

ის, თუ რა გამოდგება განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტად, თავადაც შეგიძლიათ მოიფიქროთ. არსებობს უამრავი ინსტრუმენტი, რომლებიც მასწავლებლებმა შემოგვთავაზეს – გამოსცადეს და გაუზიარეს უამრავ სხვა მასწავლებელს. რაც შეეხება უკვე გამოცდილ განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტებს, მათ შორისაა ერთნუთიანი ესე, შემაჯამებელი ბარათები, თვითშეფასება, თანატოლთა შეფასება, „შუქნიშანი“ და ა. შ. გთავაზობთ რამდენიმე საკმაოდ ცნობილ ინსტრუმენტს, რომლებსაც დღეს უამრავი მასწავლებელი იყენებს.

შემაჯამებელი ბარათები

გაკვეთილის ბოლოს მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს პატარა ფურცლებს – „შემაჯამებელ ბარათებს“, სთხოვს, ანონიმურად უპასუხონ ერთ ან ორ შეკითხვას და დატოვონ მაგიდაზე. ბარათებს რომელიმე მოსწავლე აგროვებს.

კითხვები შეიძლება იყოს ქვემოთ მოცემულის მსგავსი, ან სულაც თქვენ მიერ შერჩეული.

• დანერეთ ორი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხი, რაც დღეს პირველად გაიგეთ. რატომ არის ეს საკითხები ყველაზე მნიშვნელოვანი?

• რა ვისწავლე დღეს?

• როგორ გამოვიყენებ ამ ცოდნას ყოველდღიურ ცხოვრებაში?

• რომელი საკითხი დარჩა ბუნდოვანი და რატომ?

შემაჯამებელი ბარათები გამოგადგებათ, გარკვევით, თუ რა უჭირთ მოსწავლეებს, როგორ წარიმართა თქვენი გაკვეთილი, მიაღწიეთ თუ არა მიზნებს. მომდევნო გაკვეთილზე აუცილებლად გააკეთეთ წინა გაკვეთილის მცირე შეჯამება და ყურადღება გაამახვილეთ იმ საკითხებზე, რომლებიც მოსწავლეებმა აღნიშნეს ბარათებში. იმის მიხედვით, თუ რომელ კლასში შეგაქვთ შემაჯამებელი ბარათები, პასუხები შესაძლოა განსხვავდებოდეს. ზოგჯერ მოსწავლეები შეიძლება ზერელედ მოეკიდონ ბარათების შევსებას, თუმცა თუ მათ დაანახებთ, რა შედეგი მოჰყვება პასუხების გაცემას, მათი დამოკიდებულება შეიცვლება.

კითხვების დასმა

კითხვების დასმა განმავითარებელი შეფასების ერთ-ერთი ყველაზე მძლავრი ინსტრუმენტი, თუმცა საგულისხმოა ის, რომ ნებისმიერი კითხვა ვერ ემსახურება განმავითარებელ შეფასებას. თუ კითხვა მაღალი დონის სააზროვნო უნარებს კი არა, მხოლოდ ფაქტობრივ ცოდნას ამოწმებს, მასწავლებელი ვერ იგებს, რამდენად გაიაზრა მოსწავლემ ახალი მასალა. მაგალითად, კითხვა – „რომელ წელს შეიქმნა რომელიმე კონკრეტული ნაწარმოები?“. თუმცა შემდეგი კითხვა – „რომელი მხატვრული ხერხებია გამოყენებული საზეიმო განწყობის, სასიხარულო ემოციების გადმოსაცემად: ნათელი მკვეთრი ფერები თუ პირქუში, მუქი ფერთა გამა?“ შეიძლება გამოვიყენოთ განმავითარებელი შეფასების მიზნით. როცა მოსწავლეებმა ფერის გამოყენების პრინციპები იციან, ასეთი კითხვა ნამდვილად დაგვანახებს, რამდენად ღრმად აქვთ გააზრებული საკითხი.

აუხსენი შენზე პატარას/აუხსენი ბებიას

მოსწავლეებს სთხოვეთ, აუხსნან უმცროს მეგობარს (წარმოსახვით, ან წარმოიდგინონ, რომ ეს უმცროსი მეგობარი გვერდით მჯდომი მოსწავლეა) ახალი ცნება ან მასალა უფრო მარტივად, ვიდრე მასწავლებელმა აუხსნა მათ. განუმარტეთ მოსწავლეებს, რომ წარმოსახვითი მეგობარი, მათ შორის არსებული ასაკობრივი სხვაობის გამო, შესაძლოა ბევრად უფრო ნაკლებ ცოდნას ფლობდეს. ამიტომ მათ მთავარ ამოცანას წარმოადგენს ის, რომ შეძლონ მოცემული ცნების ახსნა ბევრად უფრო მარტივი ენით, ვიდრე ეს გააკეთა მასწავლებელმა. დააკვირდით, როგორ ხსნიან მოსწავლეები ახალ ცნებებს, რათა გაიგოთ, რამდენად ღრმად გაიგეს/გაიაზრეს საკითხი. თუ გადაწყვეტთ, რომ ამით მოსწავლეთა ბებიებს შეურაცხყოფას არ მიაყენებთ, შეგიძლიათ ეს აქტივობა ასე გადააკეთოთ: „აუხსენით ბებიას“.

თანატოლთა შეფასება

არ უნდა დაგვავინწყდეს, რომ თანატოლთა შეფასება შესანიშნავი განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი და მასწავლებლისგან დიდ ძალისხმევას არ მოითხოვს. სთხოვეთ მოსწავლეებს, გადახედონ ერთმანეთის საშინაო დავალებებს და არასწორ პასუხებს დაურთონ კომენტარები (და არა ქულები. თუ მაინც გადაწყვეტთ ქულების გამოყენებას, მათ აუცილებლად უნდა ახლდეს კომენტარები). კომენტარი უნდა აღწერდეს არა მარტო იმას, თუ რა არის არასწორი, არამედ ნაშრომის გაუმჯობესების გზებსაც. ეს სტრატეგია მასწავლებელს უკეთეს ნარმოდგენას შეუქმნის იმაზე, თუ რამდენად კარგად გაიგეს მასალა მოსწავლეებმა.

ტექნოლოგიები და განმავითარებელი შეფასება

ასევე შეგიძლიათ სცადოთ შემდეგი აქტივობა, რომელიც მოსწავლეების მიერ ტექნოლოგიების გამოყენებას ნაახალისებს და თან განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტადაც გამოდგება: დაავალეთ მოსწავლეებს, გააკეთონ რეკლამა ახლად შესწავლილ ცნებასთან დაკავშირებით. მათ უნდა მოიფიქრონ ტექსტი და შესაბამისი ვიზუალიზაცია ახალ მასალაში გამოყენებული ცნებების გასაგებად. ეს აქტივობა დაგეხმარებათ, მეტი გაიგოთ იმის თაობაზე, თუ რა და როგორ გაიგეს მოსწავლეებმა.

კომენტარი/უკუკავშირი

კომენტარი/უკუკავშირი განმავითარებელი შეფასების ყველაზე ცნობილი და გავრცელებული ინსტრუმენტი. მკვლევარებმა 600-ზე მეტი კვლევის საფუძველზე დაასკვნეს, რომ არსებობს ნამახალისებელი უკუკავშირი და უკუკავშირი, რომელიც უარყოფითად მუშაობს – ნახალისების ნაცვლად გულს უცრუებს სწავლაზე მოსწავლეს და აუარესებს აკადემიურ შედეგებს. მსგავსად ფორმულირებულმა უკუკავშირმაც კი შეიძლება სხვადასხვაგვარად იმუშაოს მოსწავლეზე, რომელიც ნარმატებაზე ორიენტირებულია (მისთვის უკუკავშირი მნიშვნელოვანია, რათა გააუმჯობესოს მოსწრება) და მოსწავლეზე, რომელიც ყველა გზით ცდილობს, თავი აარიდოს ნარმატებლობას. ამიტომ მასწავლებელმა უნდა ეცადოს, ისე მიანდოს უკუკავშირი ცუდი შედეგის მქონე მოსწავლეს, რომ ეს შედეგი არ იქნას ინტერპრეტირებული, როგორც ნარმატებლობა. მეორე მხრივ, მასწავლებელმა უნდა დაანახოს მოსწავლეებს, რომ ძალისხმევა და გაუმჯობესებული შედეგი ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირი.

დაკვირვება, როგორც განმავითარებელი შეფასება

დაკვირვება ასევე ითვლება განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტად. ამ დროს მასწავლებელს შეუძლია აირჩიოს დაკვირვების რამდენიმე ობიექტი, ან დააკვირდეს მთელ კლასს, მაგრამ აირჩიოს კონკრეტული თემა (მაგ., კომუნიკაცია). მასწავლებელს შეუძლია მთელი კლასის წინაშე გააკეთოს კომენტარები, ან ინდივიდუალურად გაესაუბროს მოსწავლეებს, შეაჯამოს დაკვირვების შედეგები და გამოიყენოს სწავლა/სწავლების პროცესის გასაუმჯობესებლად.

და ბოლოს, ყველაზე მნიშვნელოვანი, რაც უნდა გავითვალისწინოთ, არის ის, რომ ნებისმიერი აქტივობა თუ სტრატეგია განმავითარებელი შეფასების ინსტრუმენტი ხდება მხოლოდ მაშინ, თუკი მასწავლებელი და მოსწავლე (გარდა იმისა, რომ გაარკვევენ, როგორია მოსწავლის პროგრესი, რას ვერ იგებს ის) იპოვიან გზებს, როგორ უნდა გაიაზროს მოსწავლემ ესა თუ ის საკითხი. შესაბამისად, განმავითარებელი შეფასების ვერ ერთი ინსტრუმენტის გამოყენება ვერ ჩაითვლება ეფექტურად, თუკი საბოლოო შედეგი არ იქნება საკითხის/ცნების ღრმად გაგება/გააზრება თუ უნარის ათვისება.

როგორც აღვნიშნეთ, თავად შეგიძლიათ შექმნათ/შემოგვთავაზოთ განმავითარებელი შეფასების აქტივობები, გამოსცადოთ, თუ როგორ მუშაობს ეს კლასში და გაუზიაროთ სხვა მასწავლებლებს. ეს იქნება შესანიშნავი შესაძლებლობა მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესებისა და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობისთვის.

13. აქტივობების ჩატარებასთან დაკავშირებული ზოგადი რეკომენდაციები

გაკვეთილის დაგეგმვის ზოგადი პრინციპები

1. მოტივაცია

მოსწავლეთა მოტივაციის ასამაღლებლად საჭიროა შესატყვისი გარემოს შექმნა, რისთვისაც აუცილებელია სხვადასხვა ტიპის საგანმანათლებლო რესურსების მოფიქრება და მომზადება.

რესურსები შესაძლებელია შეირჩეს შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

- საჭიროება
- ხელმისაწვდომობა
- შენახვის უზრუნველყოფა
- დახმარება

რესურსის შექმნამდე მასწავლებელმა უნდა განსაზღვროს:

• რა არის მის მიერ მოფიქრებულ რესურსში ისეთი, რაც ხელს შეუწყობს მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლებას;

• რა არის მის მიერ მოფიქრებულ რესურსში ისეთი, რაც ხელს შეუწყობს გამოცდილების საფუძველზე სწავლას (სწავლა კეთებით);

- შეუწყობს თუ არა ეს რესურსი ნასწავლის უფრო უკეთ გააზრება-გაგებას;

საგანმანათლებლო რესურსები სხვადასხვა გზით შეიძლება შეიქმნას:

- ხელმისაწვდომი და სკოლაში არსებული რესურსების მოძიება და გამოყენება;
- საგანმანათლებლო რესურსები შესაძლებელია თავად მასწავლებელმა შექმნას. რესურსების შექმნისას შესაძლებელი და სასურველია თანამშრომლობა სასწავლო რესურსების გაცვლის გზით როგორც სხვა საგნების პედაგოგებთან ერთი სკოლის ფარგლებში, ასევე, სხვა სკოლებთანაც.

• რესურსი, ასევე, შეიძლება შეიქმნას მოსწავლეების მიერ და ეს იქცეს სასწავლო პროცესის ნაწილად. მოსწავლეთა ჩართვა სასწავლო რესურსების შექმნის საქმეში სხვადასხვაგვარად შეიძლება.

რეკომენდაცია: შეიძლება, მასწავლებელმა დაავალოს მოსწავლეებს ამა თუ იმ თემასთან დაკავშირებული ბუნებრივი მასალის შეგროვება.

მასწავლებელი უნდა დაეხმაროს თითოეულ მოსწავლეს შექმნას საკუთარი პორტფოლიო, რომელშიც შევა მის მიერ შესრულებული ყველა პრაქტიკული დავალება და საშინაო დავალებები.

2. მასწავლებლის მიერ ჩატარებული წინასწარი სამუშაო

მასწავლებელმა მკაფიოდ უნდა განსაზღვროს გაკვეთილის მიზანი ძირითადი საკითხიდან გამომდინარე. აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოს წინარე ცოდნა. ასევე, მასწავლებელმა უნდა გაიაზროს შედეგი, რომლის მიღწევასაც აპირებს (იხ. შინაარსისა და მიზნების რუკა). ამის მიხედვით მასწავლებელმა უნდა შეარჩიოს რესურსები, დაგეგმოს აქტივობები და განსაზღვროს აქტივობებისათვის საჭირო დრო.

3. საკითხის დასმა, ამოცანის განსაზღვრა

მასწავლებელი გაკვეთილის დასაწყისში ნათლად განსაზღვრავს და აცნობს მოსწავლეებს გაკვეთილის მიზანს და უსახავს კონკრეტულ ამოცანას.

4. ძირითადი და დამხმარე სასწავლო მასალა

საკითხის დასმისა და ამოცანის განსაზღვრის შემდგომ მასწავლებელი გადადის კონკრეტულ მასალაზე. შესაძლებელია, გაკვეთილი პირდაპირ აქტივობით დაიწყოს. ამ საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გაკვეთილის ამ ეტაპზე განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება განსახილველი თემის შესაბამის ილუსტრაციასაც. მისი გაცნობის შემდეგ მასწავლებელი სვამს ინტერაქტივის კითხვებს, რითიც უბიძგებს მოსწავლეებს გამოთქვან სურათიდან მიღებული პირველი შთაბეჭდილება, აღწერონ სურათი, გააანალიზონ იგი, იმსჯელონ და საკუთარი აზრი გამოთქვან მის შესახებ. დამხმარე სასწავლო მასალად მასწავლებელს შეუძლია გამოიყენოს CD-ზე მოცემული სხვადასხვა სახის რესურსი.

5. დამოუკიდებელი სამუშაო

თითქმის ყველა თემა შეიცავს პრაქტიკულ სამუშაოს, რომელსაც მოსწავლე დამოუკიდებლად, წყვილებში ან ჯგუფურად ასრულებს გაკვეთილის მსვლელობისას; დამოუკიდებელი სამუშაო სრულდება ან სახატავ რვეულში ან სახელმძღვანელოს თანმხლებ მოსწავლის სამუშაო რვეულში.

ამის შედეგად მასწავლებელს საშუალება ეძლევა, შეამოწმოს, როგორ გაიგეს მოსწავლეებმა ახსნილი მასალა და როგორ გამოიყენეს ეს ცოდნა პრაქტიკულად. აქ ყურადღება უნდა მიექცეს იმ გარემოებას, რომ შესრულებული სამუშაოს ხარისხი თანაბარი ვერ იქნება, მაგრამ თუ მოსწავლე ახერხებს გაკვეთილზე შეძენილი ცოდნის რაიმე სახით დემონსტრირებას, თუნდაც სიტყვიერი კომენტარით, შეგვიძლია ჩავთვალოთ, რომ მიზანი მიღწეულია.

6. სავარჯიშოები

ყოველი გაკვეთილის ბოლოს მოცემულია შეკითხვები, რომლებიც მასწავლებელს შეუძლია გაკვეთილის მსვლელობისას დასვას და ამით გაააქტიუროს მოსწავლეები და შეამოწმოს ახალი მასალის ათვისების ხარისხი.

7. დამავირგვინებელ ეტაპზე შესასრულებელი სამუშაო

ყოველი თემატურ ბლოკს ავირგვინებს შემაჯამებელი გაკვეთილი, რომელიც ორი ტიპის დავალებას – პრაქტიკულს და ტესტურს მოიცავს, მათი საშუალებით მოწმდება როგორც მასალის ათვისების, ასევე, შესაბამისი უნარ-ჩვევების გამომუშავების ხარისხი.

მასწავლებლის წიგნში თითქმის ყველა გაკვეთილის სცენარია, თუმცა, შევნიშნავთ, რომ ჩვენ მხოლოდ სავარაუდო სცენარებს გთავაზობთ, თქვენ შეგიძლიათ თავისუფლად, საკუთარი შეხედულების მიხედვით დაგეგმოთ ნებისმიერი გაკვეთილი.

ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით და თითოეული გაკვეთილის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ზოგ შემთხვევაში მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს საშინაო დავალებას. მასწავლებლის წიგნში ზოგიერთ სავარაუდო სცენარში წარმოდგენილია საშინაო დავალება და ინსტრუქცია, რომელსაც მასწავლებელი აძლევს მოსწავლეებს. ბუნებრივია, მასწავლებელს საკუთარი შეხედულებისამებრ შეუძლია ზოგიერთ გაკვეთილში დაამატოს საშინაო დავალება.

14. მასწავლებლის წიგნის პრაქტიკული ნაწილი

მოსწავლის წიგნის (სახელმძღვანელოს) სტრუქტურის ძირითადი ელემენტია თავი, რომელიც ცალკეული გაკვეთილებისგან შედგება. თითოეულ თავში გაერთიანებული გაკვეთილის თემები მიზნად ისახავს როგორც სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ძირითადი პრინციპებისა და ელემენტების შესწავლას, ასევე, ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით, გარკვეული თეორიული ცოდნის ათვისებას. გაკვეთილების ანუ ცალკეული თემების მონაცვლეობა გულისხმობს გავლილი მასალის ათვისების ხარისხის დიაგნოსტიკას, რაც ახალი ცოდნის და უნარების განვითარების წინაპირობას შეადგენს. გაკვეთილის აგების პრინციპი ამ ასაკის მოსწავლისათვის ბუნებრივი ცნობისმოყვარების გაღვივებას, უკვე არსებულ გამოცდილებაზე ახალი ცოდნის დაშენების პრინციპს ეფუძნება, რაც მოსწავლისათვის სწავლის მოტივაციის შექმნის საუკეთესო საშუალებაა. გაკვეთილის მსვლელობისას ხდება მასალის ათვისების სისტემატიური შემოწმება/შეფასება (საჭიროების შემთხვევაში, ხდება შედეგის კორექცია, რაც სავარაუდო სცენარებშია ასახული); ყოველი თავის ბოლოს შემაჯამებელი გაკვეთილის მეშვეობით ხდება მთელი თავის მასალის შეჯერება და შეფასება შემაჯამებელი დავალებების (პრაქტიკული სამუშაო, ტესტი, თეორიული სამუშაო. მასწავლებლის წიგნში დამატებით მოცემულია მოსწავლის თვითშეფასების რუბრიკების ნიმუშები, რომლითაც მოსწავლე თავად ახდენს მიღწეული შედეგის გაცნობიერებას, ნაკლოვანების/ სიძნელის/ პრობლემის ან მისაღწევი ამოცანის დაფიქსირებას. მოსწავლის წიგნის თითოეულ თავში შესასწავლი მასალა მოცემულია წინარე ცოდნის და გამოცდილების გათვალისწინებით, ასევე მჭიდრო კავშირში სხვა სასკოლო საგნებთან. ახალი ცოდნის შეძენის და უნარების გამომუშავების მყარ საყრდენს შეადგენს თემატიკის დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და მოსწავლის პრაქტიკულ გამოცდილებასთან. ცოდნის განმტკიცების და შეფასების ერთ-ერთი მექანიზმი სხვადასხვა სახის ტესტური დავალებებია (ვიზუალური ტესტი, თეორიული ტესტი, შერეული ტიპის ტესტი), რომლებიც სრული სახით წარმოდგენილია მასწავლებლის წიგნში.

პრაქტიკულ ნაწილში წარმოდგენილი მოსწავლის წიგნის პირველი თავის ყველა სავარაუდო სცენარი- (12 გაკვეთილის) ხოლო მომდევნო ოთხი თავიდან თითო-თითო სცენარი. სავარაუდო სცენარები შერჩეულია ისე, რომ წარმოდგენილი იყოს ყველა ტიპის გაკვეთილი საკუთარი შეფასების მექანიზმებითა და ინსტრუმენტებით: დავალებები, ინტერაქტივი, დისკუსია და ა. შ... მასწავლებლის წიგნში წარმოდგენილია ყველა გაკვეთილის თემა, მიზანი და სწავლის შედეგის კავშირი ესგ-ის სტანდარტის შედეგთან კონკრეტული ინდიკატორის მითითებით. ყველა გაკვეთილში მითითებულია გაკვეთილის ორგანიზების ფორმები და შესაბამისი რესურსი; სავარაუდო სცენარებში დეტალურად არის განვირეული აქტივობები და თითოეული აქტივობის კავშირი ესგ-ის სწავლის შედეგთან კონკრეტული საგაკვეთილო დროის მითითებით. ყველა გაკვეთილს ახლავს შეფასების ფორმა და შეფასების კრიტერიუმები, რეკომენდაცია (ძირითადად სწავლა/სწავლების განსხვავებული სტრატეგიის მითითებით), შენიშვნა და ტერმინების განმარტება. სხვადასხვა სახის დავალებები (საკლასო და საშინაო დავალებები, საკლასო დისკუსია, ინტერაქტივი და სხვ.) ორიენტირებულია სხვადასხვა შესაძლებლობისა და საჭიროებების მქონე მოსწავლეებზე. მასწავლებელს ეძლევა სარეკომენდაციო აქტივობები, როგორც დავალების გართულების, ასევე მისი გამარტივების სახით. მასწავლებლის წიგნში (გაკვეთილის სცენარებში) მოცემულია საკლასო და საშინაო დავალებების პრაქტიკული სამუშაო და თეორიული სამუშაო შეფასების კრიტერიუმები, ასევე, შემაჯამებელი დავალებების შეფასების რუბრიკები, დავალების კონკრეტული ტიპის გათვალისწინებით. სცენარების სარეკომენდაციო ნაწილში შეთავაზებულია საშინაო დავალებების შესრულების სხვადასხვა ფორმა და სტრატეგია.

საკმაოდ ფართოა დამატებითი რესურსების – ბეჭდვითი პროდუქცია, ელექტრონული რესურსი (მიზანმიმართულად შერჩეული ელექტრონული რესურსი აიტვირთება გამომცემლობის ვებ-გვერდზე პრაქტიკულად სახელმძღვანელოში განხილულ თითოეულ თემაზე- ეპოქა, კულტურა, მხატვრული ტექნიკა, შემოქმედი, ნაწარმოები და სხვ.).

მასწავლებლის წიგნში წარმოდგენილია აგრეთვე დამოუკიდებელი პროექტების განხორციელების ძირითადი პარამეტრები: მიზანი, შედეგი და კავშირი ესგ-ის შედეგთან, ორგანიზების ფორმა, აუცილებელი რესურსი, რეკომენდაციები. მრავალფეროვანია სხვადასხვა სახის ტესტური დავალებების ნიმუშები. ამდენად, მასწავლებლის წიგნი პრაქტიკული თვალსაზრისით მოსწავლის წიგნის თანმდევ მეთოდოლოგიურ მხარდაჭერას ახორციელებს და საშუალებას აძლევს მასწავლებელს ისარგებლოს წიგნის ავტორების მიერ შეთავაზებული სავარაუდო სცენარებით; ამავე დროს, აუცილებელ თავისუფლებას ანიჭებს მას წარმართოს საგაკვეთილო პროცესი შემოქმედებითად და კლასის რეალური საჭიროებებიდან გამომდინარე.

15. მასწავლებლის წიგნის დასკვნითი ნაწილი

მოსწავლის წიგნში თითოეული გაკვეთილი ინტერაქტიური ხასიათისაა; გაკვეთილის საკმაოდ დიდი ნაწილი ეთმობა ინტერაქტივის კითხვებს, რომელიც მასწავლებელს საშუალებას აძლევს შეამოწმოს როგორც უკვე გავლილი მასალის ათვისების ხარისხი, ასევე ზოგადი ცოდნა (ინტეგრაცია სხვა საგნებთან, კავშირი ყოფით გამოცდილებასთან), ამასთანავე მოსწავლისათვის წარმოდგენს გარკვეულ ასპარეზს საკუთარი მოსაზრების, ვარაუდის თავისუფლად გამოთქმისათვის. ინტერაქტივის პასუხები მასწავლებლის წიგნის პრაქტიკულ ნაწილში, სავარაუდო სცენარებსა და თითოეულ გაკვეთილში წარმოდგენილია აბრევიატურით პიკ-პასუხი ინტერაქტივის კითხვებზე.

ცოდნის გამდიდრებისა და გაღრმავებისათვის წიგნში წარმოდგენილია დამატებითი ინფორმაცია მასწავლებლისათვის – დიმ, რომელსაც მასწავლებელი, საკუთარი შეხედულებით, საგაკვეთილო პროცესის კონკრეტულ მონაკვეთში აცნობს მოსწავლეს. წიგნს თან ერთვის უცხო სიტყვათა და ტერმინთა ლექსიკონი.

16. მასწავლებლის წიგნთან დაკავშირებული შენიშვნები

1. მასწავლებლის წიგნში განერილია ყველა გაკვეთილის მიზანი, შეფასება, გაკვეთილისათვის საჭირო რესურსი, მუშაობის ფორმა და გაკვეთილის შედეგები, შენიშვნა//რეკომენდაციები.

2. მასწავლებლის წიგნში მოცემულია 16 გაკვეთილის სავარაუდო სცენარი და ყველა სხვა გაკვეთილის მიზანი, შედეგი კონკრეტული ინდიკატორის მითითებით, მუშაობის ფორმა, რესურსი, შეფასების ფორმა და კრიტერიუმები, ტერმინები, შენიშვნები და რეკომენდაციები. ასევე, ელექტრონულ მატარებელზე წარმოდგენილია სხვადასხვა ტიპის დამატებითი მასალა.

3. მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებელმა გაკვეთილის დაგეგმვის დროს გაითვალისწინოს წინარე ცოდნა, რაც იმას გულისხმობს, რომ მან აუცილებლად უნდა მოამზადოს წინასწარ ის შეკითხვები, რომლითაც გამოვლინდება კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებული უკვე განვლილი მასალის ცოდნა და ასევე წინა პერიოდში გამომუშავებული უნარ-ჩვევები. სწორედ ესაა ის ბაზისი, რომლებზეც შემდგომ მასწავლებელმა ახალი მასალა უნდა დააშენოს და შესაბამისი პრაქტიკული უნარ-ჩვევები გამოუმუშავოს მოსწავლეს.

4. მნიშვნელოვანია, რომ ყოველი გაკვეთილის ბოლოს მოსწავლეებმა მოაწესრიგონ სამუშაო ადგილი, რათა სასწავლო პროცესი სუფთა გარემოში გაგრძელდეს. მოსწავლეებმა სამუშაო ადგილი – მერხები, კლასი – ყოველ ჯერზე უნდა დაასუფთაონ. მასწავლებელმა ამ ჩვევის გამომუშავებაზე ყურადღება უნდა გაამახვილოს და საჭიროებისამებრ, შეახსენოს მოსწავლეებს ამ მოვალეობის შესახებ.

5. მასწავლებელი უნდა ეცადოს, აღზარდოს მოსწავლეებში საკუთარ და სხვის ნამუშევართან ფაქიზად და გულისყურით მოპყრობის კულტურა.

6. გაკვეთილის სცენარებში ყველა აქტივობის დრო სავარაუდოა. მასწავლებელს, საკუთარი შეხედულებისამებრ, კლასის შესაძლებლობიდან გამომდინარე, შეუძლია შეცვალოს თითოეული აქტივობის ხანგრძლივობა. თუ მასწავლებელი ჩათვლის, რომ პრაქტიკულ სამუშაოს მეტი დრო უნდა დაუთმოს და პრეზენტაციისათვის დრო აღარ რჩება, მას შეუძლია ის მომდევნო გაკვეთილზე გადაიტანოს.

7. წიგნის ბოლოს მოცემული სამი პროექტიდან (ჩვენი გამოფენა, გავალამაზოთ სკოლის ეზო და მუსიკა და მხატვრობა) ერთ-ერთი – „ჩვენი გამოფენა“ სასურველია სასწავლო წლის ბოლოს მოენწყოს, ხოლო დანარჩენი მასწავლებელს შეუძლია საკუთარი შეხედულებისამებრ ნებისმიერ დროს განახორციელოს.

17. გაკვეთილების სავარაუდო სცენარები

მოსწავლის წიგნის შინაარსი

თავი I

1. ზაფხულის მოგონებები	6
2. რა არის ფერწერა	8
3. ძირითადი და შედგენილი ფერები	10
4. ცივი ფერები	12
5. თბილი ფერები	14
6. ცივი და თბილი ერთად	16
7. ფერების ბორბალი	18
8. ფერებით სავსე ქვეყანა	19
9. ფერები და განწყობილება	20
10. ფერებით თამაში	21
11. ვხატავთ სხვადასხვა ხერხით	22
12. ბუნების მოვლენები	23

თავი II

13. როგორ გაფრინდეს პეპელა	24
14. რა შუაშია სასწორი?	26
15. თანაბარია თუ არა	28
16. რა არის მთავარი სურათზე	30
17. სურათის აგების ხერხები	32
18. ცირკის სამყარო	34
19. ჩანაფიქრი და ნამუშევარი	36
20. ჩემი ოთახი	38
21. ერთგული მეგობარი	40
22. მოტივტივე დუმიფარები	41
23. დასურათებული ისტორია	42
24. დედამიწის მწვანე „სამკაული“	44
25. მოგზაურობა საოცნებო გემით	45

თავი III

26. რა არის ქანდაკება	46
27. ვპერწავთ ცხოველებს	48
28. ფანქრის ბურბუშელა	49
29. ნარცისი	50
30. თაიგული	51
31. რა არის ჟანრი	52
32. ახალი წელი	54
33. საახალწლო ბარათები	56
34. თოვლის ბაბუას სახლი	57
35. შთაგონების წყარო	58
36. სურათი და შთაბეჭდილება	59
37. ცნობილი ნაგებობები	60
38. ქართული არქიტექტურა	62

39. ჩვენი ქალაქი	64
40. რა არის გრაფიკა	66
41. უბრალო შავი ფანქარი	67
42. როგორ დავხატოთ პორტრეტი	68
43. აკვარელი	69
44. ფერადი ლაქა	70
45. ლაქა და ნახატი	71
46. გუაში	72
47. პასტელი	73
48. საყვარელი გმირი	74
49. მიმოიხედე ირგვლივ	76
50. ჩვენი სტუდია	77
51. გაზაფხულის დღესასწაული	78
52. წელიწადის დროები	79

თავი IV

53. რა არის გამოყენებითი ხელოვნება	80
54. თიხის ლარნაკი	81
55. ესკიზი ხალიჩისათვის	82
56. ძაფი – მასალა სურათისათვის	84
57. ზღვის სამყარო	85
58. მოგზაურობა საჰაერო ბურთით	86
59. უცხო პლანეტა	88
60. ღამე დიდ ქალაქში	89
61. ნახატები ცაზე	90
62. მონოტიპია	92
63. ჯადოსნური ფრინველი	93
64. ექსკურსია მუზეუმში	94
65. ჩვენი მემკვიდრეობა	96

პროექტი I – ჩვენი გამოფენა	97
პროექტი II – გავალამაზოთ სკოლის ეზო	98
პროექტი III – მუსიკალური გამოფენა	99

შემაჯამებელი გაკვეთილი – 1	100
შემაჯამებელი გაკვეთილი – 2	101
შემაჯამებელი გაკვეთილი – 3	102
შემაჯამებელი გაკვეთილი – 4	104
შემაჯამებელი გაკვეთილი – 5	106

ლექსიკონი	108
-----------------	-----

1. ზაფხულის მოგონებები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოუმუშავდეს ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, ასევე, მოძიებული მასალისა და სხვადასხვა ტექნიკის გამოყენებით მარტივი კონსტრუქციის (მობილის) შექმნის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ.III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი და ინსტრუქციის მიცემა მოსწავლეებისათვის

აქტივობის მიზანი: ზაფხულის შთაბეჭდილებების გახსენება და მასწავლებლის მიერ მოსწავლეებისათვის კონკრეტული დავალების მიცემა

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

ბაკვეთილის მსვლელობა

მასწავლებელი მოსწავლეებს ესაუბრება ზაფხულის შესახებ, სთხოვს მათ, ჩამოთვალონ რომელი ფერები ჭარბობს ზაფხულში, გაიხსენონ ყველაფერი რაც ნახეს – ფრინველები, ცხოველები, პეპლები, მწერები და ა.შ. ამის შემდეგ მასწავლებელი ელექტრონული რესურსი I-დან აჩვენებს მოსწავლეებს მათი თანატოლების მიერ შექმნილ მობილებს, უსვამს კითხვებს მობილების ცალკეული ცალკეულ ელემენტების შესახებ; იგი უხსნის მოსწავლეებს, რა არის მობილი და სთავაზობს მობილისათვის გამოსახულებების შექმნას.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოუმუშავდეს ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, ასევე, მოსწავლეს გამოუმუშავდეს მოძიებული მასალისა და სხვადას-

ხვა ტექნიკის გამოყენებით მარტივი კონტრუქციის (მობილის) შექმნის უზარ-ჩვევა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

მუშაობის ფორმა: წყვილებში, ჯგუფური

დრო: 30 წთ.

რესურსი: ფერადი ქაღალდები, ლენტები, ნებო, მაკრატელი, ნებოვანი ი, პლასტილინი, მავთული, ჯოხები.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო

მასწავლებელი კლასს ყოფს წყვილებად. თითოეულმა წყვილმა ერთმანეთთან თანამშრომლობითა და შეთანხმებით, უნდა გადაწყვიტოს, რა გამოსახულებას გააკეთებენ თავიანთი მობილისათვის და საკუთარი ფანტაზიით შექმნას ის. წყვილებად გაერთიანებული მოსწავლეები ერთმანეთთან შეთანხმებით ინაწილებენ სამუშაოს. იმისათვის, რომ გამოსახულება ორივე მხრიდან იკითხებოდეს, მოსწავლეებმა ორი ერთნაირი ფიგურა უნდა გამოჭრან, რომელსაც პლასტილინის ან ნებოვანი

ლენტის გამოყენებით შეაერთებენ. მოსწავლეები თავად ირჩევენ გამოსახულებების ფერებს, მის მოსართავ მასალას.

წყვილებში მუშაობის დასრულების შემდეგ მოსწავლეთა 4 წყვილი ერთიანდება და ისინი უკვე გაკეთებული გამოსახულებებისაგან ერთ მობილს აწყობენ წიგნში წარმოდგენილი ნიმუშის მიხედვით. მათ ამისათვის შეუძლიათ გამოიყენონ წინასწარ მომზადებული თოკები, ლენტები, მავთული, ჯოხები და სხვ.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

პრაქტიკული სამუშაოს დასრულების შემდეგ ჯგუფები წარმოადგენენ მობილებს. შესრულებული მობილები მათ შეუძლიათ საკლასო ოთახში ჩამოკიდონ.

დრო: 10 წთ

მუშაობის ფორმა: წყვილებში, ჯგუფური

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილების გადმოცემის, ასახვის უნარი საკუთარ ნამუშევარში; 2. შემოქმედებითი უნარი, ინტერპრეტაციის უნარი; 3. მობილის შექმნის უნარი; 4. საკუთარი ნამუშევრის წარდგენისა და სხვის ნამუშევარზე მსჯელობის უნარი; 5. თანამშრომლობის უნარი.

2. რა არის ფერწერა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – ფერწერა, განუვითაროთ მხატვრული ნაწარმოების ამა თუ იმ დარგისადმი მიკუთვნების უნარი, სურათით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბრის უნარი,

შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვა;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვა.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვა.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბ-

რობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

გაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – საუბარი ფერწერის შესახებ და სახელმძღვანელოში მოცემული ნამუშევრის აღწერა/განხილვა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – ფერწერა, განუვითაროთ სურათით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბრის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილის დასაწყისში მასწავლებელი სვამს კითხვას: „როგორ გესმით სიტყვა ფერწერა?“ სავარაუდო პასუხების მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი ესაუბრება მოსწავლეებს თავად ამ ტერმინის შესახებ, ყურადღებას ამახვილებს მის ძირზე – ფერწერა (ფერით წერა). ესაუბრება ტერმინის შინაარსსა და მის არსზე. შემდეგ მასწავლებელი სვამს კითხვას: „რა იცით ფერწერის შესახებ? ყოფილხართ მხატვრის სახელოსნოში? გინახავთ რა მასალა იყენებენ მხატვრები მუშაობისას? სავარაუდოდ, მოსწავლეები ამბობენ იმას, რაც იციან მხატვრებსა და მხატვრობაზე. მასწავლებელი სთავაზობს მათ, დააკვირდნენ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ ილუსტრაციებს. მათზე ფერწერასთან დაკავშირებული საგნებია ასახული. მათი დათვალიერებისას მასწავლებელი სვამს კითხვებს: „რისთვის სჭირდე-

ბათ ტილო მხატვრებს?“ შესაძლოა, მოსწავლეებმა იციან კიდეც, რომ ფერწერული ნამუშევარი ტილოზე იხატება. „გაიხსენეთ, რა ეწოდება ფერების შესაზავებელ დაფას? როგორ ფიქრობთ, რისგან მზადდება ის?“

მასწავლებელი ახსენებს, რომ ფერების შესაზავებელ დაფას პალიტრა ეწოდება. ის მზადდება ხისგან.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დააკვირდნენ ნიგნში წარმოდგენილ საღებავებს, ტუბებსა და ფუნჯებს და სვამს კითხვას: „ხომ არ გიცდიათ ამგვარი საღებავებით ხატვა? როგორ ფიქრობთ, რატომ აქვს ფუნჯებს სხვადასხვა ფორმა?“ მასწავლებელი მოსწავლეებს ეუბნება, რომ სხვადასხვა ფორმის და სისქის ფუნჯით განსხვავებული მონასმები მიიღება.

ფერწერული ნამუშევრის მაგალითად მასწავლებელს სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი სეზანისა და რენუარის ფერწერული ნამუშევრები მოჰყავს. იგი სთხოვს მოსწავლეებს, აღწერონ ის და გამოთქვან საკუთარი მოსაზრებები, ისაუბრონ, თუ როგორ შთაბეჭდილებას აღძრავს ეს ნამუშევრები.

აქტივობა II — პრაქტიკული სამუშაო

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავუღვივოთ ფანტაზია, შემოქმედებითი დამოკიდებულება შესასრულებელი სამუშაოს მიმართ, ასევე მარტივი ნივთის დამზადების უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო, მუყაო ან სქელი ქაღალდი, წყლის საღებავები, ფუნჯები, ხელსახოცები, წყლის ქურჭელი.

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილის ეს ნაწილი პრაქტიკულ სამუშაოს ეთმობა. მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს,

თავად შექმნან პალიტრის გამოსახულება, გამოიყენონ სხვადასხვა ფერი. ის უხსნის მოსწავლეებს, რომ პალიტრა სხვადასხვა ფორმისა არსებობს: მრგვალი, სწორკუთხა. შესაძლებელია, რომ მოსწავლეებმა თავად მოიფიქრონ პალიტრის ორიგინალური ფორმა. მათ არ უნდა დაავინყდეთ, რომ მხატვრებს ხატვისას პალიტრა ხშირად ხელში უჭირავთ და ის დასაჭერად მოსახერხებელი რომ იყოს, მას ნახვრეტს უკეთებენ. მოსწავლეებს წინასწარ აქვთ მომზადებული მერხებზე საჭირო მასალა პრაქტიკული სამუშაოს შესარულებლად. მასალას თავად ირჩევენ. მოსწავლეებს შეუძლიათ, პალიტრაზე თავად განალაგონ ფერები, შეარჩიონ ფერების თანმიმდევრობა, ფერთა ლაქების ფორმა. მასწავლებელი ახსენებს მათ, რომ ფერით, ფერთა განლაგებით მათ საკუთარი განწყობილების გადმოცემა შეუძლიათ. ამგვარად შესრულებული პალიტრა თავისთავად იქცევა დეკორატიულად გაფორმებულ საგნად.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

პრაქტიკული სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები გამოფენენ თავიანთ ნამუშევრებს, წარადგენენ მათ კლასის წინაშე და მსჯელობენ, კითხვებს უსვამენ ერთმანეთს.

ტერმინები: პალიტრა, დაზგა, ტუბები, ტილო, პეიზაჟი

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ნამუშევრის აღწერა და შესაბამისი დარგისადმი მიკუთვნების უნარი; 2. საუბარი

გამოყენებულ ფერებზე და ნამუშევრით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე; 3. პრაქტიკული უნარ-ჩვევა – მოცემულ თემაზე ფერის შემოქმედებითად გამოყენება, ფერის საშუალებით განწყობილების გადმოცემა.

მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – ფერწერა, განვუვითაროთ მხატვრული ნაწარმოების ამა თუ იმ დარგისადმი მიკუთვნების უნარი, სურათით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბრის უნარი.

შეფასება: ნამუშევრის აღწერა და შესაბამისი დარგისადმი მიკუთვნების უნარი, საუბარი გამოყენებულ ფერებზე და ნამუშევრით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე; პრაქტიკული უნარ-ჩვევა – მოცემულ თემაზე ფერის შემოქმედებითად გამოყენება, ფერის საშუალებით განწყობილების გადმოცემა.

დროის ორგანიზება: 1. მასწავლებლის საუბარი და კითხვა-პასუხი – 15 წთ; 2. პრაქტიკული სამუშაო – 20 წთ; 3. პრეზენტაცია – 10 წთ.

რესურსი: სახელმძღვანელო, მუყაო ან სქელი ქალაქი, წყლის საღებავები, ფუნჯები, ხელსახოცები, წყლის ჭურჭელი.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური.

შედეგი: ს.გ. III.1. სხვადასხვა მასალით ქმნის მარტივ გამოსახულებებს, კომპოზიციებს;

ს.გ. III.11. ამოიცნობს ხელოვნების ცნობილ ნამუშევრებს და მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება);

საუბრობს ამა თუ იმ უნარისთვის დამახასიათებელ ნიშნებზე.

3. ძირითადი და შედგენილი ფერები

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს გავაცნოთ ძირითადი და შედგენილი ფერები, ძირითადი ფერების შერევის საშუალებით შედგენილი ფერების მიღების ხერხი. გამოვუმუშაოთ ძირითადი ფერების შერევით ახალი ფერის მიღებისა და გამოყენების უნარი, განვუვითაროთ თავისი ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

შენიშვნა: თემა უნდა გადანაწილდეს ორ საგაკვეთილო დროზე

შედეგი: ს.გ. III.1.

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და

ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.3.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

I ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I — შესავალი საუბარი ფერების შერევის აუცილებლობის შესახებ. ექსპერიმენტის ჩატარება.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეები ლოგიკურად მივიყვანოთ ფერების შერევის აუცილებლობამდე. გავაცნოთ მათ ძირითადი და შედგენილი ფერები და პრაქტიკულად ვაჩვენოთ, როგორ და რომელი ძირითადი ფერების შერევით მიიღება შედგენილი ფერები.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

მასწავლებლის **რესურსი:** სახატავი ფურცელი, საღებავები, ფუნჯი, წყლიანი ჭურჭელი, ხელსახოცები, ფერადი ბარათები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილი იწყება მასწავლებლის საუბრით იმის შესახებ, რომ ბუნებაში უამრავი ფერია, ადამიანს კი ყოველთვის ხელთ არ აქვს ყველა ფერის საღებავი, ფანქარი, ფლომასტერი. მისთვის სასურველი

ნამუშევრის შესაქმნელად კი სწორედ ისეთი ფერები სჭირდება, რომლებიც არ გააჩნია. რა უნდა ქნას ასეთ შემთხვევაში მან? მასწავლებელი ამ კითხვით მიმართავს კლასს და შემდეგ ყურადღებით უსმენს მოსწავლეთა პასუხებს. სავარაუდოდ, მოსწავლეებმა შეიძლება სასურველი ფერის მიღების რამდენიმე გზა დაასახელონ, მათ შორის, – ფერების შერევა. სწორედ ფერების შერევის ხერხები არის ის მთავარი საკითხი, რომელსაც ამ გაკვეთილზე უნდა გაეცნონ მოსწავლეები.

მასწავლებელი მოსწავლეების თვალწინ ატარებს ექსპერიმენტს: იღებს ყვითელსა და ლურჯ ფერებს, ერთმანეთში ურევს დიდ ფურცელზე და იღებს მწვანე ფერს. შემდეგ ურევს ლურჯსა და წითელს; დაბოლოს, წითელსა და ყვითელს. ექსპერიმენტის ბოლოს მასწავლებელი ცალ მხარეს აწყობს წინასწარ მომზადებულ ძირითადი ფერების ფერად ბარათებს, ხოლო მეორე მხარეს – შედგენილი ფერების მქონე ბარათებს და ამგვარად აცნობს მათ ძირითადი და შედგენილი ფერების ცნებებს.

ამის შემდეგ მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, გადაშალონ სახელმძღვანელო შესაბამის გაკვეთილზე და კიდევ ერთხელ დააკვირდნენ ძირითად და შედგენილ ფერებს; დაიმახსოვრონ, რომელი ძირითადი ფერების შერევით რომელი შედგენილი ფერის მიღებაა შესაძლებელი.

აქტივობა II — პრაქტიკული სამუშაო. ძირითადი და შედგენილი ფერების დახატვა. ძირითადი ფერებიდან შედგენილი ფერების მიღება.

აქტივობის მიზანი: ახალი ინფორმაციის ათვისების ხარისხის შემოწმება.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 15 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

მოსწავლის **რესურსი:** სახატავი ფურცელი, საღებავები, ფუნჯი, წყლიანი ჭურჭელი, ხელსახოცები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი ინახავს ყველა თვალსაჩინო მასალას და ავალებს მოსწავლეებს, სახატავ ფურცელზე დახატონ ჯერ ძირითადი ფერები, შემდეგ კი, ძირითადი ფერების შერევით მიიღონ შედგენილი ფერები. მოსწავლეები ასრულებენ დავალებას. ამით იგი ამოწმებს, რამდენად დაიმახსოვრეს მოსწავლეებმა ახალი ინფორმაცია.

აქტივობა III – სახელმძღვანელოში მოცემული ხუან მიროსა და ფრანც მარკის მიერ ძირითადი და შედგენილი ფერებით შექმნილი ნამუშევრების განხილვა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ძირითადი და შედგენილი ფერების შესახებ მიღებული ახალი ინფორმაციის დაკავშირება კონკრეტულ ნამუშევრებთან მათი განხილვის დროს.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

• სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, გადაშალონ სახელმძღვანელო შესაბამის გვერდზე, რიგობით დააკვირდნენ ხუან მიროსა და ფრანც მარკის ნამუშევრებს და უსვამს მათ ინტერაქტივის შეკითხვებს. მოსწავლეები აღწერენ ნამუშევრებს, განიხილავენ მათ ფერადოვნებას და ასახელებენ ამ ნამუშევრებში გამოყენებულ ძირითად და შედგენილ ფერებს.

გაკვეთილი II

აქტივობა I – წინა გაკვეთილზე ნასწავლი მასალის (ძირითადი და შედგენილი ფერები) გამეორება

აქტივობის მიზანი: ძირითადი და შერეული ფერებისა და შერეული ფერების მიღების წესის გასხენება

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის

(ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს ჩამოთვალონ ძირითადი და შედგენილი ფერები. შვამს შეკითხვებს: „რომელი ფერების შერევით შეიძლება მივიღოთ მწვანე ფერი? ისფერი? ნარინჯისფერი? სასურველის, რომ პასუხი მოსწავლეებმა პრაქტიკულად შეასრულონ. მაგ., მასწავლებელმა ორი მოსწავლე გამოიყვანოს, თითოეულს მისცეს საჭირო მასალა და მათ პრაქტიკულად განახორციელონ ძირითადი ფერებიდან შედგენილი ფერების მიღება.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, სურათის დახატვა ძირითადი და შედგენილი ფერებით

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ძირითადი და შედგენილი ფერების გამოყენება ხატვის დროს.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

მოსწავლის რესურსი: სახატავი ფურცელი, საღებავები, ფუნჯი, წყლიანი ჭურჭელი, ხელსახოცები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მოამზადონ საჭირო რესურსი და აძლევს მათ დავალებას: დახატონ მზის ჩასვლა ისე, რომ გამოიყენონ ძირითადი და შედგენილი ფერები. მუშაობისას გამოიყენონ ფერების შედგენის ხერხი.

შენიშვნა: დამოუკიდებელი მუშაობის დაწყებამდე მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაიმასჯონ რამდენიმე მარტივი წესი: სასურველი ფერის მისაღებად საღებავები ფრთხილად უნდა შეურიონ ერთმანეთს. თავდაპირველად მოსინჯონ როგორ ფერს იღებენ და მხოლოდ ამის შემდეგ შეძლებენ შესარევი საღებავების ოდენობის მეტნაკლები სიზუსტით განსაზღვრას. მასწავლებელმა ასევე უნდა გააფრთხილოს ისინი იმის თაობაზე, რომ ფუნჯი ხშირად უნდა გარეცხონ წყლიან ჭურჭელში და ხელსახოცით განმინდონ, ხოლო წყალი ხშირად გამოცვალონ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, გაურეცხავი ფუნჯით დადებული საღებავით ისინი სუფთა ფერს ვერ მიიღებენ.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს მის მიერ ჩატარებული პრაქტიკული სამუშაოს შესახებ საუბრის წარმართვა, თანაკლასელის ნამუშევარზე მსჯელობა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

აქტივობის მოკლე აღწერა

პრაქტიკული სამუშაოს დასრულების შემდეგ, მოსწავლეები წარმოადგენენ თავიანთ ნამუშევრებს და საუბრობენ იმაზე, თუ როგორ მიიღეს ესა თუ ის ფერი და როგორ დახატეს შემოდგომის პეიზაჟი მათი გამოყენებით.

შენიშვნა: სასურველია, მოსწავლეთა მიერ შესრულებული ნამუშევრების წარდგენისას კლასი მთლიანად იყოს ჩართული მათ შეფასებაში, მიიღოს მონაწილეობა ფერების სახელების შერჩევაში.

ტერმინები: ძირითადი და შედგენილი ფერები

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ძირითადი ფერების შერევით ახალი ფერის მიღება; 2. ძირითადი და შედგენილი ფერებით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 3. ორგანიზებულიობისა და პრეზენტაციის უნარი.

4. ცივი ფერები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ცივი ფერები. მოსწავლემ შეძლოს ცივი ფერების საკუთარ ნამუშევარში განწყობილების შესაბამისად გამოყენება.

შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.3. • უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. • ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

გაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი ცივი ფერების შესახებ და კითხვა-პასუხი

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ცივი ფერის ცნება

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

მასწავლებლის რესურსი: სხვადასხვა ფერის (ცივი და თბილი) საგნები, ფერადი ფურცლები

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი გაკვეთილს იწყებს შეკითხვით: „როგორ ფიქრობთ, ფერებს აქვთ ხასიათი თუ არა?“ სავარაუდოდ, მოსწავლეთა პასუხი დადებითია, რადგან მოზარდები კარგად გრძნობენ ფერის ხასიათს. მოსწავლეთა პასუხის მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი აგრძელებს საუბარს და უჩვენებს მოსწავლეებს სხვადასხვა ფერის ნივთებს (შესაძლებელია, გამოიყენოს როგორც საყოფაცხოვრებო ნივთები, ასევე სპეციალურად ამ მიზნით მოტანილი ფერადი ქაღალდები ან საღებავები). იგი ეკითხება მოსწავლეებს: „როგორია ეს ნივთი ქუდი? როგორი ხასიათი აქვს ამ ჩანთას? როგორ ფიქრობთ, ამ ორი კალმისტირიდან რომელი უფრო მცივანაა – ყვითელი თუ ნაცრისფერი? რომელი უფრო ხალისიანია – ლურჯი ცხვირსახოცი თუ ნარინჯისფერი ფანქარი?“

მოსწავლეები გამოთქვამენ თავიანთ მოსაზრებებს. მასწავლებელი ისმენს მათ პასუხებს და აკეთებს ერთგვარ დასკვნას: „როგორც ხედავთ, ყოველი თქვენგანი თავისებურად აღიქვამს ამა თუ იმ ფერს. კაშკაშა ფერებს ხალისიანს უწოდებს, მუქს – სევდიანს. ფერებს მართლაც გააჩნიათ საკუთარი ხასიათი. მოდით, გავერკვეთ ფერების თვისებებში.“

აქტივობა II – ცივი ფერების ცნების კონკრეტულ საგნებთან, ბუნების მოვლენებთან დაკავშირება

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ცივი ფერების ამოცნობა ბუნებაში, ასევე, სხვადასხვა საგანზე.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური, მთელი კლასი
რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს რამდენიმე მოსწავლეს, რიგრიგობით წაიკითხონ სახელმძღვანელოში მოცემული ნაწყვეტი ანდერსენის ზღაპრიდან „თოვლის დედოფალი“.

ტექსტის კითხვისას მოსწავლეები აკვირდებიან სახელმძღვანელოში მოცემულ ილუსტრაციებს. მასწავლებელი სვამს კითხვას: „აღწერეთ სასახლე. ჩამოთვალეთ რა ფერებია აქ გამოსახული? წელიწადის რომელ დროს გახსენებთ ეს ფერები?“ მოსწავლეთა პასუხების მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი

ესაუბრება იმ ფერებზე, რომლებიც სიცივეს, ზამთარს ახსენებს მოსწავლეებს. მსჯელობის დასკვნა ამგვარია: „ფერები, რომლებიც ყინულს, სიცივეს, ზამთარს გვაგონებს, ცივი ფერებია.“

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დაასახელონ გაკვეთილის მეორე გვერდზე მოცემული ცივი ფერები. ფერადოვანი ტაბულის მიხედვით მოსწავლეები ჩამოთვლიან ცივ ფერებს: სხვადასხვა სახის ცისფერი, მწვანე, იისფერი.

აქტივობა III — საუბარი, კითხვა-პასუხი, თანატოლების ნამუშევრებში ცივი ფერების ამოცნობა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს თანატოლების ნამუშევრებში ცივი ფერების ამოცნობა და მათზე მსჯელობა, ფერების მიხედვით ნამუშევრის განწყობილების ამოკითხვა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური, მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დააკვირდნენ თავიანთი თანატოლების ნახატებს გაკვეთილის მეორე გვერდზე. იგი ეკითხება: „როგორი ფერებია აქ გამოყენებული? როგორ ფიქრობთ, ვინ ცხოვრობს ასეთ სასახლეში?“

მოსწავლეები გამოთქვამენ თავიანთ მოსაზრებებს, ასახელებენ ზღაპრების გმირებს, ვინც, მათი აზრით, ასეთ სასახლეში შეიძლება ცხოვრობდეს. მასწავლებელი დანვრის მიხედვით ეკითხება მათ ამ გმირების შესახებ. მოსწავლეები უნდა შეეცადონ დაასაბუთონ თავიანთი მოსაზრება.

აქტივობა IV – პრაქტიკული სამუშაო. ნამუშევრის შექმნა ცივი ფერების გამოყენებით თემის შესაბამისად

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ცივი ფერების საკუთარ ნამუშევარში თემის შესაბამისად გამოყენება

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასა-

ლა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 20 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახატავი ფურცელი, ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მოამზადონ სახატავი მასალა და თავიანთი წარმოსახვით დახატონ თოვლის დედოფლის სასახლე. მოსწავლეები ირჩევენ მასალას – ფერადი ფანქრები, პასტელის საღებავი და იწყებენ მუშაობას. სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები ემზადებიან საკუთარი ნამუშევრის პრეზენტაციისათვის.

აქტივობა V – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

ტერმინები: ცივი ფერები

შენიშვნა: შესაძლებელია, ეს თემა ორ საგაკვეთილო დროზე გადანაწილდეს

შეფასების ფორმა: მიმდინარე/შემამჯამებელი მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ცივი ფერების ცნების ათვისება; 2. ცივი ფერების ჩამოთვლის, იდენტიფიცირების და ნამუშევარში შესაბამისად გამოყენების უნარი; 3. ლიტერატურული ნაწარმოების შესაბამისად დასურათების პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.

5. თბილი ფერები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ აითვისოს თბილი ფერების ცნება, განასხვავოს ცივი და თბილი ფერები ერთმანეთისაგან; მოსწავლეს გამოუმუშავდეს თბილი ფერების გამოყენების უნარი საკუთარი ნამუშევრის შექმნისას.

შედეგი: ს.გ.III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ.III.3.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს; ს.გ.III.5.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი თბილი ფერების შესახებ და კითხვა-პასუხი

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ თბილი ფერის ცნება

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.3.

უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

მასწავლებლის რესურსი: სახელმძღვანელო, სხვადასხვა ფერის (ცივი და თბილი) საგნები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი გაკვეთილს იწყებს შეკითხვით: „როგორი ამინდია გარეთ? თუ თბილა და მზე ანათებს მასწავლებელი სთხოვს ბავშვებს, დაასახელონ ის ფერები, რომლებიც ასეთ ამინდს შეეფერება. თუ გარეთ ცივა მასწავლებელი ეკითხება მოსწავლეებს: „როგორი ფერებით დახატავდით ასეთ ამინდს?“ მოსწავლეებს უკვე ნასწავლი აქვთ ცივი ფერები და არ უნდა გაუჭირდეთ ამ შეკითხვაზე პასუხის გაცემა.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, წარმოიდგინონ ზაფხულის დილა და აღწერონ ის – რა ფერებს ხედავენ, რითი ხედებიან, რომ თბილა. მოსწავლეები ცდილობენ წარმოიდგინონ, გაიხსენონ ზაფხულის ატმოსფერო, თავიანთ აღწერაში აუცილებლად ასხენებენ მზეს.

მასწავლებელი ეკითხება მათ: „რა ფერით დახატავთ მზეს? რა ფერი უნდა გამოიყენოთ ცეცხლის დასახატად?“ მოსწავლეთა პასუხები, ბუნებრივია, დაახლოებით მსგავსი იქნება; ისინი დაასახელებენ ოქროსფერს, წარინჯისფერს, წითელს.

მასწავლებელი ეკითხება კლასს: „რა სახელი შეიძლება დავარქვათ ასეთ ფერებს?“ წინა გაკვეთილზე გავლილი ცივი ფერების განსაზღვრების ანალოგიით მოსწავლეებმა უნდა უპასუხოთ, რომ ის ფერები, რომლებიც სითბოს გვაგონებს, თბილია.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, გადაშალონ სახელმძღვანელო შესაბამის გაკვეთილზე, დააკვირდნენ გაკვეთილის პირველ გვერდზე ფერადი ტაბულის სახით არის მოცემული და კიდევ ერთხელ ჩამოთვალონ თბილი ფერები.

აქტივობა II — საუბარი – თბილის ფერების ცნების კონკრეტულ საგნებთან, ბუნების მოვლენებთან დაკავშირება, ნამუშევრის ფერადოვნების ანალიზი, ნამუშევრებში თბილი ფერების ამოცნობა საუბარი, კითხვა-პასუხი

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ბუნებაზე დაკვირვები უნარი, გამოეუმუშაოთ ნა-

მუშევრის ანალიზის უნარი, განვუმტკიცოთ თბილი ფერების შესახებ მიღებული ცოდნა და განვუვითაროთ ნამუშევრიდან მიღებული შთაბეჭდილების შესახებ საკუთარი აზრის მკაფიოდ ჩამოყალიბებისა და გამოთქმის უნარი; ფერების მიხედვით ნამუშევრის განწყობილების ამოკითხვის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს; ს.გ. III.5.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 10 წთ

მუშაობის ფორმა: წყვილებში

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი კლასს წყვილებად ჰყოფს, თითოეულ წყვილს სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი ილუსტრაციებს უნაწილებს და აძლევს დავალებას: წყვილებმა უნდა აღწერონ ნამუშევარი, დაახასიათონ მისი ფერადოვნება და ისაუბრონ ფერებით აღძრულ

საკუთარ შთაბეჭდილებებზე; განსაზღვრონ ამ ნამუშევრებში თბილი ფერების გამოყენებით მიღწეული განწყობილება.

ბაკპეტილის მსვლელობა

აქტივობა III – პრაქტიკული სამუშაო. ნამუშევრის შექმნა თბილი ფერების გამოყენებით, შესაბამისი თემის შერჩევა.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს თბილი ფერების საკუთარ ნამუშევარში თემის შესაბამისად გამოყენება

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახატავი ფურცელი, ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს დავალებას: თავად აირჩიონ თემა და დახატონ სურათი თბილი ფერების გამოყენებით.

აქტივობა IV – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

ტერმინები: ცივი და თბილი ფერები

შენიშვნა: შესაძლებელია, ეს თემა ორ საგაკვეთილო დროზე გადანაწილდეს

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. თბილი ფერების იდენტიფიკაციის უნარი; 2. ასოციაციური აზროვნების უნარი; 3. თბილი ფერების შესაბამისად გამოყენების უნარი ნამუშევრის შექმნისას.

6. ცივი და თბილი ერთად

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეებს გამოვუმუშაოთ ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, ცივი და თბილი ფერების ერთობლიობით ნამუშევარში არსებული განწყობილების ამოკითხვისა და სიტყვიერად გამოთქმის უნარი. საკუთარ ნამუშევარში ცივი და თბილი ფერების ერთად გამოყენების უნარი და ამით ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევ-

რის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატიურმორტი, პორტრეტი);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი, კითხვა-პასუხი, ცივი და თბილი ფერების გახსენება

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეებს გამოვუმუშაოთ ბუნებაზე დაკვირვების უნარი, მოსწავლეების მიერ ბუნებაში ცივი და თბილი ფერების თანაარსებობა გააზრების უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

მასწავლებლის **რესურსი:** დაფა, ცარცი

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი ყოფს დაფას ორ ნაწილად. ერთ მხარეს აწერს – „თბილი ფერები“ და მოსწავლეების კარნახით ჩამოწერს იმ თბილ ფერებს. მეორე მხარეზე წერს: „ცივი ფერები“ და ასევე იწერს მოსწავლეთა მიერ დასახელებულ ცივ ფერებს. ამით მოსწავლეები იმეორებენ თბილი და ცივი ფერების განსაზღვრებას და ფერების ჩამონათვალს.

მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს, წარმოიდგინონ შემოდგომა და მეხსიერებით აღწერონ შემოდგომის ბუნება და მისი ფერები. სავარაუდოდ, მოსწავლეები ასახელებენ როგორც თბილ, ასევე ცივ ფერებს, რის შედეგადაც მასწავლებელი სთავაზობს მათ დასკვნას: რომ ბუნებაში ცივი და თბილი ფერები ერთმანეთის გვერდი-გვერდ გვხვდება.

აქტივობა II – საუბარი, კითხვა-პასუხი

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ ნამუშევარში თბილი და ცივი ფერების ერთობლიობის აღქმის უნარი; ასევე ამ ფერების ერთობლიობით ნამუშევარში არსებული განწყობილების ამოკითხვისა და სიტყვიერად გამოთქმის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილის შემდეგი ნაწილი ეთმობა სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი ნამუშევრების აღწერას და ერთმანეთთან შედარებას. მოსწავლეები ამ ნამუშევრებში პოულობენ თბილსა და ცივ ფერებს.

ისინი საუბრობენ თითოეული ნამუშევრის საერთო ფერადოვნებაზე და ამის მიხედვით განსაზღვრავენ მათგან აღძრულ შთაბეჭდილებებს, ასევე, სურათზე არსებულ განწყობილებაზე საუბრობენ. მაგ., კლოდ მონეს „თაიგული“ – რომანტიკული განწყობილების მქონეა, ერის ჰეკელის პეიზაჟი კი – მხიარული, ხალისიანი და ა.შ.

აქტივობა III – პრაქტიკული სამუშაო, ნამუშევრის შექმნა ცივი და თბილი ფერების გამოყენებით და სასურველი განწყობილების შექმნა.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ საკუთარ ნამუშევარში ცივი და თბილი ფერების გამოყენების უნარი, საკუთარ ნამუშევარში ფერადოვანი მრავალფეროვნების შექმნის უნარი და ფერების საშუალებით ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახატავი ფურცელი, ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

შეთავაზებულ თემაზე – „აყვავებული ბაღი“ მოსწავლეებმა უნდა შექმნან ნამუშევარი ცივი და თბილი ფერების გამოყენებით. სასურველია, მოსწავლეებმა თავად აირჩიონ მასალა – ფერადი ფანქრები, პასტელი ან გუაშის საღებავი.

აქტივობა IV – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- ერთობლივი მუშაობისას (ღონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის

წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური, წყვილებში მოსწავლეები წარადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს. შესაძლებელია, მასწავლებელმა წყვილებად დაყოფს კლასი. წყვილებმა ერთმანეთში გაცვალონ ნამუშევრები და იმსჯელონ მენწყვილის მიერ შესრულებულ სამუშაოზე.

ტერმინები: ცივი და თბილი ფერები

შენიშვნა: 2. შესაძლებელია თემა ორ საგაკვეთილო დროზე გადანაწილდეს.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე/შემაჯამებელი მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ცივი და თბილი ფერების იდენტიფიცირების უნარი; 2. გარემოზე დაკვირვების უნარი; 3. შთაბეჭდილების ნამუშევარში შესაბამისად ასახვის უნარი, განწყობილების შექმნის უნარი; 4. ასოციაციური აზროვნება.

7. ფერების ბორბალი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნობიერებინოთ ფერების ბორბალზე ფერთა განლაგების პრინციპი, მოსწავლემ აითვისოს ფერთა თანმიმდევრობა ფერების ბორბლის მიხედვით. მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ შემოქმედებითობა, დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასა-

ლა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

- ელექტრონულად უგზავნის საკუთარ ციფრულ ნამუშევარს როგორც თანაკლასელებს, ისე მასწავლებელს;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

გაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი, კითხვა-პასუხი.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნობიერებინოთ ფერების ბორბალზე ფერთა განლაგების პრინციპი, მოსწავლემ აითვისოს ფერთა თანმიმდევრობა ფერების ბორბლის მიხედვით.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

შენიშვნა: სასურველია, მასწავლებელმა წინასწარ მოამზადოს დიდი ზომის ფერების ბორბლის თვალსაჩინოება.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი გაკვეთილის დასაწყისში ეკითხება მოსწავლეებს, მათი აზრით, რომელი ფერები უფრო ახლოსაა ერთმანეთთან (მაგ.: წითელი და ლურჯი, თუ წითელი და წარინჯისფერი). შემდეგ ის სთხოვს მოსწავლეებს, დაკვირვებით გაეცნონ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ ფერების ბორბალს. მასწავლებელი მოსწავლეებს აცნობს და უხსნის ფერთა თანმიმდევრობას „ფერების ბორბალზე“; თუ როგორ მოსდევს ერთმანეთს „მეგობარი“ ფერები. ის რამდენიმეჯერ ამეორებინებს მოსწავლეებს ფერების თანმიმდევრობას. იქვე მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს გაიხსენონ ცივი და თბილი ფერები, ძირითადი და შედგენილი და იპოვონ ისინი ფერების ბორბალზე.

აქტივობა II

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ აითვისოს ფერთა თანმიმდევრობა ფერების ბორბალზე, მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ შემოქმედებითობა, დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3.

• ერთობლივი მუშაობისას (ღონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

• ელექტრონულად უგზავნის საკუთარ ციფრულ ნამუშევარს როგორც თანაკლასელებს, ისე მასწავლებელს;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ჯგუფური

რესურსი: სახელმძღვანელო, თეთრი ქალაქისგან ამოჭრილი ფორმები, დიდი ზომის ფორმატი, მაკრატელი, წებო, გუაშის ან წყლის საღებავები, ფუნჯები, წყლის ჭურჭელი, ხელსახოცები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი ჯგუფებად ყოფს კლასს და აძლევს დავალებას: თითოეულმა ჯგუფმა ფერების ბორბლების საშუალებით დეკორატიული კომპოზიცია უნდა შექმნას. მოსწავლეებს შეუძლიათ გამოიყენონ სხვადასხვა სახატავი მასალა, შეუძლიათ აპლიკაციის ხერხით შექმნან დეკორატიული კომპოზიცია და ა.შ.

ჯგუფებში გაერთიანებული მოსწავლეები ერთმანეთთან შეთანხმებით ინაწილებენ სამუშაოს და ერთობლივად ქმნიან კომპოზიციას ფერადი ბორბლებისაგან.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ჯგუფური, ინდივიდუალური

ტერმინები: თბილი და ცივი ფერები, შედგენილი ფერები, ფერების ბორბალი

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ფერების ბორბალზე არსებულ ფერთა თანმიმდევრობის ათვისება; 2. დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი; 3. შემოქმედებითი უნარები, ნასწავლი მასალის (ცივი და თბილი, ძირითადი და შედგენილი ფერების ნამუშევარში შემოქმედებითად გამოყენება); 4. ჯგუფში მუშაობის უნარი

8. ფერებით სავსე ქვეყანა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავუღვივოთ ბუნებაზე დაკვირვების და მესხიერებით ხატვის უნარი; ცივი და თბილი, ძირითადი და შედგენილი, ასევე, ფერების ბორბალზე წარმოდგენილი ფერების გამოყენებით შეძლოს ბუნებისაგან მიღებული შთაბეჭდილებებისა და სხვადასხვაგვარი ინფორმაციის შემოქმედებითად რეალიზება საკუთარ ნამუშევარში.

შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტენილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი, ფერების შესახებ მიღებული ცოდნის შეჯამება და მოსწავლეებისათვის დავალების მიცემა.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეებმა გაიხსენონ ყველაფერი, რაც აქამდე ისწავლეს ფერების შესახებ.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი უსვამს მოსწავლეებს შეკითხვას, რა გაიგეს ბოლო გაკვეთილების განმავლობაში ფერების შესახებ. მოსწავლეებმა უნდა დაასახელონ ძირითადი და შედგენილი ფერები, ცივი და თბილი ფერები, ფერების ბორბალი და მასზე ფერების განლაგების თანმიმდევრობა. მასწავლებელმა მათ უნდა შეახსენოს, რომ ეს ფერები ბუნებაში გვხვდება და მათი გამოყენებით ბუნების ნებისმიერი ხედის გამოსახვა შესაძლებელია.

მასწავლებელი ახსენებს მოსწავლეებს, რომ თბილ და ცივ, ძირითად და შედგენილ, ასევე, ფერების ბორბალზე განლაგებულ ფერებს ჩვენ ბუნებაში ვხვდებით. ფერთა განსაკუთრებულ მრავალფეროვნებას კი აფრიკაში წავაწყდებით.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, ერთმანეთს გაუზიარონ, რაც იციან აფრიკის შესახებ. იგი ახსენებს მოსწავლეებს, რომ აფრიკაში ფერე-

ბი ხასხასაა, შეხამებები – მკვეთრი. მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაათვალიერონ სახელმძღვანელოში მოცემული აფრიკის თემაზე მათი თანატოლების მიერ შექმნილი ნამუშევრები და დაახასიათონ ისინი; გამოიყენონ უკვე მიღებული ცოდნა ფერების შესახებ და თავადაც შექმნან ნამუშევარი აფრიკის თემაზე.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, სხვადასხვა ფერის გამოყენებით, აპლიკაციის ხერხით, ნამუშევრის შექმნა

აქტივობის მიზანი: თბილი და ცივი, ძირითადი და შედგენილი, ასევე, ფერების ბორბალზე განლაგებული ფერების ნამუშევარში მიზანმიმართულად გამოყენების უნარის გამომუშავება, აპლიკაციის ცნების განსაზღვრა და ამ ხერხის პრაქტიკულად ათვისების გამყარება.

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ.III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო, ფერადი ქაღალდები, მუყაოს ფორმატი, დაკბილული მაკრატელი, მშრალი წებო.

აქტივობის მოკლე აღწერა

ამ აქტივობის დასაწყისში მასწავლებელი ეკითხება მოსწავლეებს: „ოდესმე თუ შეგიქმნიათ სურათი ფურცელზე გამოსახულების დანებების გზით?“ სავარაუდოდ, მოსწავლეთა უმეტესობა დადებითად უპასუხებს ამ შეკითხვას. ამის შემდეგ მასწავლებელი სვამს კითხვას: „თუ იცით, რა ქვია ამ ხერხს?“ ამის შემდგომ მას შემოაქვს ახალი ტერმინი – აპლიკაცია და უხსნის მოსწავლეებს, რომ აპლიკაცია ნამუშევრის შექმნის ერთ-ერთი ხერხია, რომლის

დროსაც სურათის ზედაპირზე გამოსახულება სხვადასხვა ფერის ქაღალდების დანებებით მიიღება. სწორედ ამ ხერხით უნდა შექმნან მოსწავლეებმა ნამუშევარი თემაზე „აფრიკა.“

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);
- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);
- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);
- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური, წყვილებში მოსწავლეები წარადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს. შესაძლებელია, მასწავლებელმა წყვილებად დაყოს კლასი. წყვილებმა ერთმანეთში გაცვალონ ნამუშევრები და იმჯელონ მენწყილის მიერ შესრულებულ სამუშაოზე.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. დაკვირვებისა და მეხსიერებით ხატვის უნარი; 2. აპლიკაციის ხერხით კონკრეტული ფერების გამოყენებით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 3. ინტერპრეტაციის უნარი, შემოქმედებითი უნარი; 4. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

9. ფერები და განწყობილება

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ფერებით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე საუბარი და საკუთარ ნამუშევარში სასურველი განწყობილების გადმოცემა ფერების საშუალებით.

შედეგი: ს.გ.III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს,

მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკვეთილის მსკლელობა

აქტივობა I – მსჯელობა, კითხვა-პასუხი, სახელმძღვანელოში მოცემული ნამუშევრების განხილვა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეებს გამოუმუშავდეთ სურათით აღძრული შთაბეჭდილების დაკავ-

შირების უნარი მასზე გამოყენებულ ფერებთან.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილის დასაწყისში მასწავლებელი მოსწავლეებს ესაუბრება იმის შესახებ, რომ თითოეულ ფერს თავისი "ხასიათი" (ხალისიანი და მხიარული, ნალვლიანი და სევდიანი) აქვს და შესაბამისი განწყობილების გადმოცემა შეუძლია. მოსწავლეები განიხილავენ სახელმძღვანელოში მოცემულ ილუსტრაციებს, ერთგვებიან დისკუსიაში და თითოეული ფერით აღძრულ შთაბეჭდილებაზე საუბრობენ, ასევე საუბრობენ ვან გოგის მზესუმზირების ფერადოვნებასა და აქ გამოყენებული ფერებით შექმნილ ხალისიან განწყობილებაზე. მასწავლებელი აჯამებს ამ მოსაზრებებს და ასკვნის, რომ ფერების საშუალებით ნახატში განწყობილების გადმოცემა შეიძლება.

შენიშვნა: 1. მასწავლებელმა ყურადღებით უნდა მოუსმინოს მოსწავლეებს და შეეცადოს, რომ ამ აქტივობაში მთელი კლასი აქტიურად იყოს ჩართული.

2. მნიშვნელოვანია, რომ ვან გოგის სურათის გაანალიზებისას, მოსწავლეებმა სურათით აღძრული შთაბეჭდილების დაკავშირება მოახერხონ მასზე გამოყენებულ ფერებთან.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, ფერების საშუალებით ნამუშევარში განწყობილების შექმნა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოუფიქროს ფერების საშუალებით საკუთარ ნამუშევარში მისთვის სასურველი განწყობილების შექმნის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 20 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახატავი ფურცელი, ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს შეარჩიონ მათთვის სასურველი და საინტერესო თემა ან სიუჟეტი; დაფიქრდნენ, როგორია ეს თემა – მხიარული, სევდიანი, ხალისიანი თუ სხვა, ანუ როგორი განწყობილების შექმნა მოუწევთ მოსწავლეებს საკუთარ ნამუშევარში; ამის შემდეგ კი გაიაზრონ, რომელ ფერებს გამოიყენებენ მის შექმნისას.

შენიშვნა: ამ აქტივობის შესრულებისას მთავარია, რომ მოსწავლეებმა მოახერხონ სასურველი განწყობილების გადმოსაცემად ფერების სწორად შერჩევა.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტყვიანი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

პრაქტიკული სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები წარადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს და საუბრობენ, როგორ გადმოსცეს მათ მიერ წინასწარ ჩაფიქრებული ესა თუ ის განწყობილება კონკრეტული ფერების მეშვეობით, რომელი ფერები შეარჩიეს ამისათვის.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე/შემაჯამებელი მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მოსწავლის უნარი სურათით აღძრული შთაბეჭდილების დაკავშირებისა მასზე გამოყენებულ ფერებთან; 2. ფერების საშუალებით საკუთარ ნამუშევარში მოსწავლის მიერ წინასწარ ჩაფიქრებული განწყობილების შექმნის უნარი, განწყობილების შესაბამისი ფერების შერჩევის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

10. ფერებით თამაში

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს მხატვრული ნაწარმოებით აღძრული შთაბეჭდილების და გადმოცემული განწყობილების დაკავშირება სახვითი ხელოვნების იმ ელემენტებთან, რომლებიც კონკრეტულ ნამუშევარშია გამოყენებული; თავად შეძლოს ნამუშევარში კონკრეტული მხატვრული ხერხების თუ ელემენტების (ფერი, ფორმა, ხაზი) გამოყენებით განწყობილების გადმოცემა.

შედეგი: ს.გ. III.1.

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკავითილის მსვლელობა

აქტივობა I – ნამუშევრების განხილვა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ ნამუშევრის აღწერისა და მისგან მიღებული შთაბეჭდილების თუ აღძრული ემოციის გამოთქმის უნარი და ნამუშევარში არსებული განწყობილების დაკავშირება სახვითი ხელოვნების იმ ელემენტებთან, რომლებიც ამ კონკრეტულ ნამუშევარშია გამოყენებული;

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

ს.გ. III.5.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბ-

რობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: ჯგუფური

რესურსი: სახლემძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს, გაეცნონ სახლემძღვანელოში წარმოდგენილ ნამუშევრებს და საკუთარი აზრი გამოთქვან მათ შესახებ. მასწავლებელი ინტერაქტივის კითხვებს უსვამს მოსწავლეებს. მოსწავლეები ეცნობიან ფერადოვან კომპოზიციებს და საუბრობენ იმის შესახებ, თუ რომელი მათგანი როგორ შთაბეჭდილებებს აღძრავს მათში. მასწავლებელი სთავაზობს მათ, პასუხი გასცენ ინტერაქტივის შეკითხვებს ვ. კანდინსკის, პ. კლევს და ხ. მიროს ნაწარმოებებით აღძრული შთაბეჭდილებების შესახებ.

შენიშვნა: დავალების გასამართლებლად ის სამკაცრიან ჯგუფებად ყოფს კლასს და აძლევს დროს მოსათათბირებლად. ჯგუფიდან ერთი მოსწავლე უზიარებს კლასს მეგობრებთან შეთანხმებულ შთაბეჭდილებას. სასურველია, მოსწავლეებმა თავდაპირველად აღწერონ სურათი: ფერები და ფორმები, შემდეგ კი, ისაუბრონ ნამუშევრით გამონვეულ ასოციაციებზე, ემოციებზე. მაგალითად, ხუან მიროს სურათის შეხედვისას მხიარული ფერადი ბუმტების ასოციაცია ჩნდება.

მოსწავლეებმა ესა თუ ის განწყობილება მხატვრის მიერ გამოყენებულ ფერებსა და ფორმებს უნდა დაუკავშირონ.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, გარკვეული განწყობილების შექმნა ნამუშევარში სხვადასხვა ხერხით.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ ფერების საშუალებით საკუთარ ნამუშევარში მისთვის სასურველი განწყობილების შექმნის უნარი, განეუვიტაროთ შემოქმედებითი უნარები სრული თავისუფლების მიცემის ხარჯზე.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახატავი ფურცელი, აკვარელის ან გუაშის საღებავები, ფუნჯი, ბამბიანი ჩხირები, წყლის ქურჭელი, ხელსახოცები.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი საუბრობს იმის შესახებ, რომ ცნობილ მხატვართა ნაწარმოებები ერთგვარ თამაშს ჰგავს, რომლის დროსაც ისინი სასურათე სიბრტყეზე ფერადი ლაქების სხვადასხვაგვარად განლაგებით ქმნიან ამა თუ იმ განწყობილებას. იგი სთავაზობს მოსწავლეებს, თავადაც „ითამაშონ ფერებით“, შეეცადონ, ფერის საშუალებით შექმნილ კომპოზიციაში წინასწარ ჩაფიქრებული რაიმე განწყობილება გადმოსცენ. მოსწავლეები ასრულებენ პრაქტიკულ სამუშაოს.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

პრაქტიკული სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები წარადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს და საუბრობენ, როგორ გადმოსცეს მათ მიერ წინასწარ ჩაფიქრებული ესა თუ ის განწყობილება ფერებით თამაშისას; რომელი ფერები შეარჩიეს ამისათვის.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მოსწავლის უნარი სურათით აღძრული შთაბეჭდილების დაკავშირებისას მასზე გამოყენებულ ფერებთან; 2. ფერების საშუალებით საკუთარ ნამუშევარში მოსწავლის მიერ წინასწარ ჩაფიქრებული განწყობილების შექმნის უნარი,

განწყობილების შესაბამისი ფერების შერჩევის უნარი; 3. შემოქმედებითი თავისუფლების ხარისხი; 4. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს მხატვრული ნაწარმოებით აღძრული შთაბეჭდილების და გადმოცემული განწყობილების დაკავშირება სახვითი ხელოვნების იმ ელემენტებთან, რომლებიც კონკრეტულ ნამუშევარშია გამოყენებული; თავად შეძლოს ნამუშევარში კონკრეტული მხატვრული ხერხების თუ ელემენტების (ფერი, ფორმა, ხაზი) გამოყენებით განწყობილების გადმოცემა.

შეფასება: მოსწავლის საუბარი – კონკრეტულ ფერადოვან ნამუშევარში რა განწყობილებას გადმოსცემს მხატვარი და რომელი ხერხით ახერხებს ამას, მოსწავლის მიერ კონკრეტული ხერხის გამოყენებით განწყობილების გადმოცემის უნარი.

აქტივობა და დროის ორგანიზება: 1. ილუსტრაციების გაცნობა და მსჯელობა (ასოციაციების პრინციპით) – 10 წთ; 2. პრაქტიკული სამუშაო თავისუფალ თემაზე – 25 წთ; 3. პრეზენტაცია – 10 წთ.

რესურსი: სახელმძღვანელო, აკვარელის ან გუაშის საღებავები, ფუნჯი, ბამბიანი ჩხირები, წყლის ქურჭელი, ხელსახოცები.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

შედეგი: ს.გ. III.1. გადმოსცემს განწყობილებას მხატვრული ხერხების მეშვეობით (ხაზი, ფერი და ფორმა);

ს.გ. III.2. ხატავს ფანქრით, პასტელით, აკვარელით, გუაშით, ნახშირით, ცარცით და სხვ.;

ს.გ. III.7. ამბობს, რა მოსწონს ნამუშევარში, რა – არა, ცდილობს დაასაბუთოს საკუთარი პოზიცია;

- უსმენს მასწავლებელსა და თანაკლასელებს და ითვალისწინებს მათ აზრს;

- სვამს და პასუხობს კითხვებს ნამუშევრის წარდგინების დროს;

- წარმოადგენს ნამუშევრებს აუდიტორიის წინაშე.

ს.გ. III.8. საუბრობს ნამუშევრით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე;

- საუბრობს იმის შესახებ, თუ რა განწყობილებას უქმნის ესა თუ ის ფერი;

- ცდილობს ამოიცნოს ჩანაფიქრი და განწყობილება სხვათა ნამუშევრებში;

- განმარტავს, რისი ასახვა უნდოდა ნამუშევარში.

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I

მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს, გაეცნონ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ ნამუშევრებს და საკუთარი აზრი გამოთქვან მათ შესახებ. მოსწავლეები ეცნობიან ფერადოვან კომპოზიციებს

და საუბრობენ იმის შესახებ, თუ რომელი მათგანი როგორ შთაბეჭდილებებს აღძრავს მათში. მასწავლებელი სთავაზობს მათ, პასუხი გასცენ ინტერაქტივის შეკითხვებს ვ. კანდინსკის, პ. კლეეს და ხ. მიროს ნაწარმოებებით აღძრული შთაბეჭდილებების შესახებ. დავალების გასამართივებად ის სამ მოსწავლეს თითო ნამუშევარს აძლევს, სურვილის მიხედვით და სთხოვს მათ, გაუზიარონ კლასს საკუთარი შთაბეჭდილებები; სასურველია, მოსწავლეებმა თავდაპირველად აღწერონ სურათი. ამ პროცესში მოსწავლე, ერთი მხრივ, აღწერს ფერებსა და ფორმებს, რომელსაც ხედავს ტილოზე, ხოლო, მეორე მხრივ, საუბრობს ნამუშევრით გამონეულ ასოციაციებზე. მაგალითად, ხუან მიროს სურათის შეხედვისას მხიარული ფერადი ბუშტების ასოციაცია ჩნდება. აქტივობა უფრო სახალისო გახდება, თუ მოსწავლეები ერთი და იმავე სურათით წარმოშობილ ასოციაციებს შეადარებენ ერთმანეთს.

მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებელმა ყოველ კონკრეტულ სურათზე მსჯელობისას სთხოვოს მოსწავლეს, რომ მან ესა თუ ის განწყობილება მხატვრის მიერ გამოყენებულ ფერებსა და ფორმებს დაუკავშიროს. ამგვარად, აქტივობის დასასრულს, მოსწავლეები დამოუკიდებლად აკეთებენ დასკვნას თუ როგორი განწყობილების გადმოცემა შეიძლება კონტრასტული ფერების, ცივი და თბილი ფერების მეშვეობით შექმნილი პირობითი ფორმების და მათი მუქ ან ღია ფერის ფონთან შეხამებით.

აქტივობა II

მასწავლებელი საუბრობს იმის შესახებ, რომ ცნობილ მხატვართა ნაწარმოებები ერთგვარ თამაშს ჰგავს, რომლის დროსაც ისინი სასურათე სიბრტყეზე ფერადი ლაქების სხვადასხვაგვარად განლაგებით ქმნიან ამა თუ იმ განწყობილებას. იგი სთავაზობს მოსწავლეს, თავადაც „ითამაშონ ფერებით“, შეეცადონ, ფერის საშუალებით შექმნილ კომპოზიციაში წინასწარ ჩაფიქრებული რაიმე განწყობილება გადმოსცენ. მოსწავლეები ასრულებენ პრაქტიკულ სამუშაოს. მომზადებული ფურცელი ან ფორმატი იფარება ფერადი ლაქებით, ფერადი ხაზებით. მოსწავლეებს სურვილისამებრ შეუძლიათ, გამოიყენონ ნებისმიერი ფერი (ცივი და თბილი, კონტრასტული), სახატავად მათ ტრადიციულ ფუნჯთან ერთად შეიძლება იხმარონ ბამბიანი ჩხირები, თითებითაც წაეხმარონ, თუკი ასე უკეთ გადმოსცემენ ჩანაფიქრს.

აქტივობა სრულიად თავისუფლად და ხალისით სრულდება და დროის ლიმიტის ამონურვის შემდეგ მოსწავლეები ემზადებიან ნამუშევრის პრეზენტაციისთვის.

აქტივობა III

მოსწავლეები წარადგენენ ნამუშევარს და საუბრობენ იმის შესახებ, თუ რა ჩანაფიქრი ჰქონდათ, როგორ შეძლეს მისი გადმოცემა ნამუშევარში და რა მხატვრული ხერხები გამოიყენეს ამისათვის. თანაკლასელები ყურადღებით უსმენენ და უსვამენ შეკითხვებს.

აქტივობის არსი ისაა, რომ მოსწავლემ სცადოს ნამუშევარში გარკვეული განწყობილების გადმოცემა და ამისთვის საჭირო ფერთა შეხამებები, ფორმები და ხაზები გამოიყენოს. თანაკლასელთა შეფასების მოსმენაც სასარგებლო იქნება იმის გასაგებად, რა გამოუვიდა და რა არა მოსწავლეს ნამუშევარში.

11. ვხატავთ სხვადასხვა ხერხით

გაკვეთილის მიზანი: შედეგი: ს.გ. III.1.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
 - ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
 - იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
 - იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
 - აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);
- ს.გ. III.2.
 - მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;
 - ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;
- ს.გ. III.3.
 - უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;
- ს.გ. III.4.
 - ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
 - სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);
 - საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელე-

მენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შენიშვნა: თემა ნაწილდება ორ საგაკვეთილო დროზე

I ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი, ფაქტურის ცნების გაცნობა, მსჯელობა სხვადასხვაგვარი ფაქტურის მქონე ზედაპირების შესახებ

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ფაქტურის ცნება და ვაჩვენოთ სხვადასხვა ტიპის ფაქტურის ნიმუშები

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი ესაუბრება მოსწავლეებს იმის შესახებ, თუ რა მასალით და ტექნიკით შეიძლება მივიღოთ ფურცლის სხვადასხვაგვარი ზედაპირი. იგი სთხოვს მათ, გადაშალონ წიგნი და დააკვირდნენ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ სხვადასხვა ხერხით მიღებულ ზედაპირებს. მასწავლებელი აცნობს მოსწავლეებს ფაქტურის ცნებას. იგი სთხოვს მოსწავლეებს, გამოთქვან საკუთარი მოსაზრებები სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი ნიმუშების შესახებ, მათი აზრით, რა ხერხითაა მიღებული თითოეული მათგანი.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, ორი ფორმატის დაფარვა სხვადასხვა ტიპის ფაქტურით

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ სხვადასხვა ხერხის მეშვეობით განსხვავებული ფაქტურის მიღების უნარ-ჩვევა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.2.

- ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: ორი ცალი ფორმატი, გუაში, აკვარელი, სხვადასხვა მუყაოს ნაჭრები, ღრუბელი, კბილის ჯაგრისი, ჩხირები და ა.შ.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლეებმა ორ ფორმატზე სხვადასხვა ხერხით განსხვავებული ფაქტურები უნდა დაიტანონ.

შენიშვნა: მოსწავლეებს შეუძლიათ გამოიყენონ თითები, დაჭმუჭნილი ქალაქი, ჯაგრისი, ჩხირები, ღრუბელი, სხვადასხვა ზომის ფუნჯები და სხვ. მათ შეუძლიათ სხვადასხვა ტიპის ხაზის, სხვადასხვა ფერის და ფორმის გამოყენება. თითოეულ ფორმატზე მათ შეუძლიათ, მოსინჯონ სხვადასხვა ხერხი განსხვავებული ფაქტურის მისაღებად

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

მოსწავლეები აკეთებენ პრეზენტაციას, ისინი საუბრობენ ჩატარებული სამუშაოს შესახებ: რა მასალა და რომელი ხერხები გამოიყენეს სხვადასხვა ფაქტურის მისაღებად, რომელი ფერები შეარჩიეს და ა.შ.

ტერმინები: ფაქტურა

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მრავალფეროვანი ხერხებით განსხვავებული ფაქტურის მიღების უნარი; 2. შემოქმედებითი მიდგომა; 3. პრეზენტაციის უნარი.

II ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი და დავალების მიცემა

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ მასწავლებლის მოსმენის და მისი ინსტრუქციის, რჩევის, მითითების გათვალისწინების უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მიითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: მომზადებული ფორმატები

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი გაკვეთილის დასაწყისში მოსწავლეების წინაშე სვამს ახალ ამოცანას: წინა გაკვეთილზე შექმნილ სხვადასხვა ფაქტურთან ორ ფორმატზე მათ უნდა დახატონ ნამუშევარი და ეს ფაქტურები ფონად გამოიყენონ ანუ შექმნან კომპოზიცია. მასწავლებელი ურჩევს მოსწავლეებს, დააკვირდნენ მათ მიერვე შექმნილ ფონებს და გადაწყვიტონ, რას გამოსახავენ (რომელ სიუჟეტს) და რა ხერხით, რა ფერებს და როგორ ფორმებს შეარჩევენ.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, სხვადასხვაგვარი ფაქტურით დაფარულ ფორმატებზე კომპოზიციების დახატვა ფანტაზიით

აქტივობის მიზანი: შემოქმედებითი მიდგომისა და ფანტაზიის გაღვივება

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

• აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: წინა გაკვეთილზე მომზადებული ორი ფორმატი, გუაში, აკვარელი, ფუნჯები, ხელსახოცები

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლეები იწყებენ მუშაობას. მათ თითოეული ფონისათვის ფერების და ფაქტურის შესაბა-

მისად უნდა შეარჩიონ სიუჟეტი და გამოსახონ ამ ფონებზე.

აქტივობა III – პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

თითოეული მოსწავლე წარმოადგენს საკუთარ ნამუშევრებს კლასის წინაშე და საუბრობს იმის შესახებ თუ რატომ შეარჩია კონკრეტული სიუჟეტი კონკრეტული ფონისათვის, რამ განაპირობა მისი არჩევანი, თავად ფონმა ხომ არ უკარნახა მას ნამუშევრის სიუჟეტი და ა.შ.

ტერმინები: ფაქტურა

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მზა ფაქტურის მქონე ფორმატზე შესაბამისი განწყობილების მქონე ნამუშევრის შექმნის უნარი; 2. შემოქმედებითი მიდგომა; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

12. ბუნების მოვლენები

შემაჯამებელი გაკვეთილი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი და მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბ-

რობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I

საუბარი და კითხვა-პასუხი ბუნების მოვლენებთან დაკავშირებით; მხატვრების ნამუშევრების აღწერა/გაანალიზება და მიღებული შთაბეჭდილებების გადმოცემა.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავუღვივოთ გარემოზე დაკვირვების უნარი და ბუნების მოვლენებისაგან მიღებული შთაბეჭდილებების გადმოცემის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბ-

რობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი მოსწავლეებს თხოვს, გაიხსენონ და ჩამოთვალონ ბუნების მოვლენები (ქარი, წვიმა, ცისარტყელა, ქარიშხალი, ელვა, ჭექა-ქუხილი და სხვ.). შემდეგ იგი ეკითხება მოსწავლეებს, როგორ შთაბეჭდილებას ახდენს თითოეული ეს მოვლენა ადამიანზე. სასურველია, მოსწავლეებმა თითოეულ მოვლენასთან დაკავშირებით საკუთარი შთაბეჭდილებები აღწერონ. შემდეგ მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, გადაშალონ სახელმძღვანელო და მასში მოცემულ მხატვართა იმ ნამუშევრებს დააკვირდნენ, რომლებზეც ბუნების სხვადასხვა მოვლენაა ასახული. მოსწავლეებმა უნდა აღწერონ თითოეული ნამუშევარი და მათგან აღძრულ შთაბეჭდილებაზე ისაუბრონ.

აქტივობა II

პრაქტიკული სამუშაო. ბუნების რომელიმე მოვლენის დახატვა და შესაბამისი შთაბეჭდილების შექმნა ნამუშევარში

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარი

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: ფორმატი ან სახატავი რვეული, ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს დავალებას — შექმნან იმ ბუნების მოვლენის სურათი, რომელმაც მათზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, ამ დავალების შესრულების დროს გაიხსენონ ყველაფერი, რაც აქამდე ისწავლეს ფერების (ცივი/თბილი, ძირითადი და შედგენი) შესახებ, ასევე, ფაქტურის ხაზის შესახებ და შესაბამისად გამოიყენონ ნამუშევარში.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

აქტივობის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს საკუთარი ნამუშევრის წარდგენა, ასევე, შეძლოს საუბარი საკუთარი ჩანაფიქრისა და მისი განხორციელების გზებისა და ხერხების შესახებ.

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

თითოეული მოსწავლე წარმოადგენს საკუთარ ნამუშევრებს კლასის წინაშე და საუბრობს იმის შესახებ თუ რატომ შეარჩია ესა თუ ის ბუნების მოვლენა და როგორ, რა ხერხებით გამოსახა ის.

შეფასების ფორმა: შემაჯამებელი

შემაჯამებელი შეფასების რუბრიკა: პრაქტიკული სამუშაოს შეფასება

პრაქტიკული სამუშაოს სახეობა: ბუნების მოვლენის ასახვა ნამუშევარში, შესაბამისი განწყობილების შექმნა,

კრიტერიუმები: 1. გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში. (ს.გ. 1.1.) – * ვარსკვლავი

2. სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების ათვისება და ნამუშევარში საკუთარი ჩანაფიქრის შესაბამისად მათი გამოყენება (ს.გ. 1.2,3,4,5,6.) – * ვარსკვლავი

3. შემოქმედებითი მიდგომა ჩანაფიქრის განხორციელებისადმი – * ვარსკვლავი

4. ნამუშევრის წარდგენის უნარი (ს.გ. 1,2,3,4,5,6) – * ვარსკვლავი

13. როგორ გაფრინდეს პეპელა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სიმეტრიისა და სიმეტრიის ღერძის ცნებები. გამოვუმუშაოთ მას სიმეტრიული ფორმის გამოსახვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა და სიმეტრიული ფორმის მქონე საგნის მხატვრული ინტერპრეტაციის უნარი (შემოქმედებითობა).

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

გაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი, სიმეტრიის ცნების შემოტანა, მოსწავლეებისათვის დავალების განსაზღვრა.

აქტივობის მიზანი: გავაცნოთ მოსწავლეს სიმეტრიის ცნება და მივცეთ მისი პრაქტიკულად გამოყენების საშუალება.

აქტივობის შედეგი: ას.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, გადაშალონ სახელმძღვანელო და დააკვირდნენ აქ გამოსახულ პეპელას. იგი სვამს კითხვას: „როგორ ფიქრობთ, შეუძლია ამ პეპელას გაფრენა?“ ცხადია, რომ მოსწავლეები უპასუხებენ: „არა“ და ახსნიან კიდევ, რომ ცალი ფრთით პეპელა ვერ გაფრინდება.

მასწავლებელი ამახვილებს მოსწავლეების ყურადღებას ამავე გვერდზე წარმოდგენილი პეპლის გამოსახულებაზე, რომელიც შუაში ხაზით არის გაყოფილი და ხსნის ახალ ცნებას – სიმეტრიას. „საგანი სიმეტრიულია, თუ შუაში გავლებული ხაზი მას ორ თანაბარ და ერთმანეთის მსგავს ნაწილად ჰყოფს“.

მოსწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მოიფიქრონ, თუ როგორ უნდა გაფრინდეს ეს პეპელა. ცხადია, პასუხი მარტივია, საჭიროა ცალფრთიან პეპელას, მეორე ფრთაც მივახატოთ.

ამის შემდეგ მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს ანაბეჭდის ხერხი გამოიყენონ და ასე დააფრთიანონ საკუთარი პეპელა. იგი სთავაზობს მოსწავლეებს, დააკვირდნენ სახელმძღვანელოში მოცემულ ფოტოებს, რომელზეც სწორედ ეს პროცესია წარმოდგენილი. ანუ ანაბეჭდის ხერხით, ცალი ფრთის საშუალებით, პეპლის სრულფასოვანი სიმეტრიული გამოსახულების მიღება.

შენიშვნა: მასწავლებელმა ბავშვებს წინასწარ უნდა მიაქცივინოს ყურადღება მუშაობის ეტაპების თანმიმდევრობაზე.

აქტივობა II

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოუმუშავდეს სიმეტრიული ფორმის გამოსახვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა და სიმეტრიული ფორმის მქონე საგნის მხატვრული ინტერპრეტაციის უნარი (შემოქმედებითობა)

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

მასწავლებლის **რესურსი:** I – წინასწარ მომზადებული ფურცლები პეპლის ცალი ფრთის კონტურული მონახაზით.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი მოსწავლეებს ურიგებს წინასწარ მომზადებულ რესურსს — ფურცელს, რომელზეც პეპლის მხოლოდ ერთი ფრთის კონტურია დატანილი და აძლევს დავალებას – მიახატონ პეპელას მეორე ფრთა ისე, რომ ფორმა სიმეტრიული გამოვიდეს.

თავდაპირველად მოსწავლეებმა ფანქრით უნდა მიახატონ პეპელას მეორე ფრთა წყვეტილი ხაზის გასწვრივ ისე, რომ ზუსტად გაიმეორონ ფრთის მზა ფორმა. შემდეგ, მოსწავლეებმა ამ ორი ფრთიდან ნებისმიერი ერთი საღებავებით უნდა დაფარონ, რის შემდეგაც ისინი ფურცელს შუაზე, ზუსტად ფრთის გასწვრივ გაკეცავენ და ზედ დაანვებიან ისე, რომ მეორე გვერდზე ფრთის ანაბეჭდი გადავიდეს.

სასურველია, მოსწავლემ პეპლის გარდა სხვა სიმეტრიული საგნების გამოსახულებაც გააკეთოს ამ ხერხით.

შენიშვნა: თუ მოსწავლეები ამ დავალებას სწრაფად დაამთავრებენ, მასწავლებელმა მათ უნდა სთხოვოს, ახლა სრულიად დამოუკიდებლად გააკეთონ იგივე სამუშაო, მასწავლებლის მიერ წინასწარ მომზადებული რესურსის გარეშე. ისინი უნდა შეეცადონ, რომ ახლა სხვა ფერები გამოიყენონ; შეუძლიათ ფრთის ფორმაც შეცვალონ. ანუ შემოქმედებითი მიდგომა გამოიჩინონ დავალებისადმი და პეპლის გამოსახულების რამდენიმე ინტერპრეტაცია მოგვცენ.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები ნამუშევრებს კლასის წინაშე ინდივიდუალურად წარმოადგენენ.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოუმუშაოთ ნამუშევრის წარდგენის უნარი, საკუთარი ჩანაფიქრის განხორციელების შესახებ მსჯელობის და აზრის გამოთქმის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;
- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

ტერმინები: სიმეტრია, სიმეტრიის ღერძი

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. სიმეტრიისა და სიმეტრიის ღერძის ცნებების ათვისება; 2. ანაბეჭდის ხერხის გამოყენებით სიმეტრიული გამოსახულების მიღების უნარი; 3. შემოქმედებითობა, ინტერპრეტაციის უნარი

კავშირი სხვა საგნებთან:

14. რა შუაშია სასწორი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე, ბუნებაზე დაკვირვების უნარი; გავაცნოთ სიმეტრიის ცნება და გამოვუმუშაოთ სიმეტრიული სცენის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. სიმეტრიის დაცვით პორტრეტის შექმნის უნარი; 2. სიმეტრიისა და წონასწორობის ცნებების გააზრება და პრაქტიკულად ათვისება.

15. თანაბარია თუ არა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე, ბუნებაზე დაკვირვების უნარი. გავახსენოთ სიმეტრიის ცნება, განვუმტკიცოთ ცოდნა სიმეტრიული ფორმის შესახებ და გავაცნოთ ასიმეტრიის ცნება.

ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

• სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

• ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

• ელექტრონულად უგზავნის საკუთარ ციფრულ ნამუშევარს როგორც თანაკლასელებს, ისე მასწავლებელს;

• მონაწილეობს საკლასო და სასკოლო გამოფენაში, ზეიმში და მათ მომზადებაში;

• მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს სხვადასხვა სასწავლო ღონისძიების მომზადების, ჩატარებისა თუ ერთობლივი ნამუშევრის შექმნისას.

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლემ:

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლემ:

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

16. რა არის მთავარი სურათზე

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს იმის გარკვევა, თუ რომელი გამოსახულებაა ნახატში მნიშვნელოვანი კომპოზიციურად და აზრობრივად.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლემ:

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

• აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

• სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლემ:

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლემ:

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლემ:

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა;

აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. ნამუშევარზე ნებისმიერი ხერხით მთავარის გამოყოფის უნარი; 2. ხელოვნების ნაწარმოებზე დაკვირვების, მისი ანალიზის უნარი.

17. სურათის აგების ხერხები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუფიქროთ მხატვრული ნაწარმოების კომპოზიციური აგების ანალიზის უნარი, გამოუფიქროთ სასურათო არის ჩანაფიქრის შესაბამისად შევსების (კომპოზიციური აგების) პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფი-

კა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. მხატვრული ნაწარმოების კომპოზიციური აგების ანალიზი; 2. პრაქტიკული სამუშაოს შესრულებისას ჩანაფიქრის შესაბამისი კომპოზიციის აგების ხერხის გამოყენების უნარი; 3. პრეზენტაციის უნარი.

18. ცირკის სამყარო

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშავოთ ცნობილ მხატვართა ნაწარმოებებით მიღებული შთაბეჭდილებებისა და სხვადასხვა სახის წარმოდგენით აღძრული ემოციების ნამუშევარში ასახვის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვნთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრობს იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- საუბრობს საოპერო, საბალეტო, თეატრალურ წარმოდგენებზე (დეკორაციები, კოსტიუმები, შინაარსი);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. ცნობილი მხატვრის ნამუშევრიდან მიღებული შთაბეჭდილების გამოთქმის უნარი

2. სხვადასხვა სახის წარმოდგენით მიღებული ემოციის, შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარი

3. გუაშის საღებავების ფლობის უნარი

4. პრეზენტაციის უნარი

19. ჩანაფიქრი და ნამუშევარი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ მხატვრების ნამუშევრების ჩანაფიქრის ამოკითხვის უნარი, ასევე, საკუთარ ნამუშევარში ჩანაფიქრის შესაბამისად შესასრულებელი სამუშაოს ეტაპობრივად დაგეგმვისა და ჩანაფიქრის უკეთ გადმოსაცემად შესაბამისი მხატვრული ხერხების გამოყენების უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);
- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;
- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან

ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატიურმორტი, პორტრეტი);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

• სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. მხატვრების ნამუშევრებზე მსჯელობის უნარი; 2. შესასრულებელი სამუშაოს დაგეგმვისა და ეტაპების თანმიმდევრულად გავლის უნარი; 3. საკუთარი ჩანაფიქრის შესაბამისი მხატვრული ხერხების შერჩევის უნარი; 4. პრეზენტაციის უნარი

20. ჩემი ოთახი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა. მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ გარემოში საინტერესო და სახასიათო დეტალების დანახვისა და საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი

რი, ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. გარემოზე დაკვირვების უნარი; 2. მხატვრის ნამუშევარზე მსჯელობის უნარი; 3. ნამუშევარში საინტერესო და სახასიათო დეტალების ასახვის უნარი; 4. ნამუშევარში განწყობილების შექმნის უნარი; 5. პრეზენტაციის უნარი.

21. ერთგული მეგობარი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის მეშვეობით მარტივი გეომეტრიული ფორმების გამოყენებისა და მათი დანმარებით გამოსახულების შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა; განუშემტკიცოთ მეწყვილესთან თანამშრომლობის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტ-

რიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით მარტივი კონსტრუქციის შექმნის უნარი; 2. მეწყვილესთან თანამშრომლობის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

22. მოტივტივე დუმფარები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი და მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა; ცნობილი მხატვრის ნამუშევრის გაცნობის შედეგად გაჩენილი იდეის საკუთარი ინტერპრეტაციის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

- ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., ნელინადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შეფასება: 1. გარემოზე დაკვირვების უნარი; 2. მიღებული შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა; 3. თემის ინტერპრეტაციის უნარი; 4. ნამუშევრის წარდგენის უნარი

23. დასურათებული ისტორია

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ კონკრეტული ნამუშევრის შინაარსის ამოკითხვისა და მოთხრობის უნარი; ასევე, საკუთარ ნამუშევარში შინაარსის ნათლად ასახვის უნარ-ჩვევა

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

მიმართულება: ხელოვნების აღქმა კონტექსტში

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. კონკრეტული ნამუშევრის შინაარსის ამოცნობისა და გადმოცემის უნარი; 2. საკუთარ ნამუშევარში სხვადასხვა ხერხით კონკრეტული შინაარსის ასახვის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

24. დედამიწის მწვანე სამკაული

მიზანი: მოსწავლის მიერ მოქალაქეობრივი პოზიციის გამომუშავება, ასევე ნამუშევარში აქამდე ნასწავლი ყველა ხერხის ერთდროულად გამოყენების, სინთეზირების უნარის გამომუშავება.

შედეგი:

ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვნათა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

შეფასება: 1. მოცემული თემის („როგორ გადავარჩინოთ ტყე“) შესაბამისი ფერების, ხაზების შერჩევის, ფაქტურის შექმნის უნარი; 2. ნამუშევარში განწყობილების გადმოცემის უნარ-ჩვევა; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

25. მოგზაურობა საოცნებო გემით

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ წარმოსახვის უნარი; ასევე, გამოვუმუშაოთ მარტივი გეომეტრიული ფორმებით აღძრული შთაბეჭდილებების შედეგად ნამუშევრის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

• ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შესარულოს სამუშაო.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. წარმოსახვის უნარი; 2. მარტივი გეომეტრიული ფორმებით აღძრული ასოციაციების ნამუშევარში ასახვა; 3. პრეზენტაციის უნარი

26. რა არის ქანდაკება

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგი – ქანდაკება და მისი ძირითადი თავისებურებები, გამოვუმუშავოთ ამ დარგის ნაწარმოებთა ამოცნობის უნარი, განვუვითაროთ ქანდაკების შინაარსის ინტერპრეტირების უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფი-

კა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

• ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);

• აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;

• სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. ქანდაკების ძირითადი თავისებურებების დახასიათების უნარი; 2. ქანდაკების შინაარსის შესახებ მსჯელობის უნარი.

27. ვძერწავთ ცხოველებს

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განვუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი, გამოვუმუშავოთ მარტივი ფორმების მეხსიერებით ძერწვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა, დაკვირვების შედეგების (სახასიათო დეტალების) პრაქტიკულად გამოყენების უნარი, ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

• ძერწავს გამოსახულებებს თიხის, პლასტიკის და სხვა საძერწი მასალის გამოყენებით;

• ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

მიმართულება: ხელოვნების აღქმა კონტექსტში

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

შეფასება: 1. დაკვირვების უნარი; 2. ძერწვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

28. ფანქრის ბურბუშელა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ დეკორატიულ-გამოყენებითი ნამუშევრის შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა სხვადასხვა (ბუნებრივი თუ ხელოვნური) მასალის გამოყენებით; გავულრმავოთ ინტერესი არატრადიციული მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით შემოქმედებითი ექსპერიმენტების ჩატარებისადმი.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. შეთავაზებული რესურსის შემოქმედებითად გამოყენების უნარი; 2. არატრადიციული მასალის ექსპერიმენტის ჩატარების და ახალი მხატვრული ეფექტის მიღების პრაქტიკული უნარ-ჩვევა; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

29. ნარცისი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ რაიმე ამბის (ისტორიული, მითოლოგიური და სხვ.) კონკრეტული ეპიზოდის დასურათების უნარი. განუვითაროთ ფანტაზია, შემოქმედებითი მიდგომა ნებისმიერი სიუჟეტისადმი.

შედეგი: ს.გ. I.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრისა და შთაბეჭდილებების გადმოსაცემად სახვითი ხელოვნების რამდენიმე ძირითადი

ელემენტის, მასალისა და ტექნიკის გამოყენება ნამუშევარში.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ქმნის ნამუშევრებს შთაბეჭდილებებით და წარმოსახვით;

- იყენებს სხვადასხვა ტიპის ხაზს (სწორს, ტალღოვანს, ტეხილს, წყვეტილს, ზიგზაგს, ჰორიზონტალურს, ვერტიკალურს, მრუდეს, დიაგონალურს);

- იყენებს სხვადასხვა ფერს;

- იყენებს სხვადასხვა ფორმას (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს);

- იყენებს ხატვის, აპლიკაციის, კოლაჟის, ანაბეჭდისა და მოზაიკის ტექნიკას და სხვ;

ს.გ.1.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობა.

- მუშაობს წყვილში/ჯგუფში საერთო ნამუშევრის შესაქმნელად, უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.1.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ და თანაკლასელთა ნამუშევრების შესახებ.

- რეაგირებს მასწავლებლის კომენტარზე, ესმის და ასრულებს მითითებას;

- უსმენს და აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას;

ს.გ.III.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – ინფორმაციის მიღება ბერძნული მითის შესახებ, კითხვა-პასუხი, თანატოლთა ნამუშევრების გაცნობა.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ძველი ბერძნული მითი ნარცისისა და ექოს შესახებ.

ს.გ.1.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობა.

- მუშაობს წყვილში/ჯგუფში საერთო ნამუშევრის შესაქმნელად, უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.1.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ და თანაკლასელთა ნამუშევრების შესახებ.

- რეაგირებს მასწავლებლის კომენტარზე, ესმის და ასრულებს მითითებას;

- უსმენს და აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას;

დრო: 15 წთ.

მუშაობის ფორმა: წყვილებში, ჯგუფური

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილის დასაწყისში მასწავლებელი კლასს აცნობს ნარცისის შესახებ ძველი ბერძნული მითის მოკლე შინაარსს. მითის მოკლე შინაარსი სახელმძღვანელოშია მოცემული და მასწავლებელს შეუძლია, მოსწავლეებს წააკითხოს შესაბამისი ტექსტი. მითის გაცნობის პროცესში მასწავლებელი განუმარტავს მოსწავლეებს, რომ ნიმფა ბუნების ძალების ქალღმერთია ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში.

თხრობის დასრულების შემდეგ, სთხოვს მოსწავლეებს, დაახასიათონ როგორ წარმოუდგენიათ მათ ნიმფა გარეგნულად. ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმაზე, რომ იგი ბუნების ძალების ქალღმერთია. შესაძლოა, მოსწავლეებმა იგი ლამაზ ხეებს ან მცენარეებს შეადარონ. შემდეგ მასწავლებელი ეკითხება მოსწავლეებს, თუ რა იციან მათ ექოს შესახებ.: ამ მოვლენის ასახსნელად მასწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს, გაითამაშონ სცენა. ამისათვის ის ირჩევს მოსწავლეთა წყვილს, ერთი მენყვილე იქნება კლდედ გადაქცეული ნიმფა, ხოლო მეორე ძველი ბერძენი, რომელიც კლდესთან გამოივლის და ხმამაღლა ლაპარაკობს. კლდე (მოსწავლე) რამდენჯერმე იმეორებს მის ნათქვამს ანუ გამოსცემს ექოს. შემდეგ კლდესთან მოსწავლეთა ჯგუფი ჩაივლის. მათი საუბრის ექოსაც კლდე ჯერ ძლიერად, შემდეგ უფრო სუსტად რამდენჯერმე გამოსცემს.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მათი თანატოლების მიერ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი ამ მითის თემაზე შექმნილი ნამუშევრების შესახებ გამოთქვან საკუთარი მოსაზრებები, აღწერონ ისინი, განსაზღვრონ, მითის რომელი ეპიზოდია თითოეულ მათგანზე გამოსახული.

შენიშვნა: მითის შინაარსის გაცნობის დროს მასწავლებელმა მოსწავლეებს ყურადღება უნდა გაამახვილებინოს მითის ცალკეულ ეპიზოდებზე, რადგან, მოსწავლეებმა შემდეგი აქტივობისას სწორედ ამ მითის რომელიმე ეპიზოდი უნდა დაასურათონ.

აქტივობა II — პრაქტიკული სამუშაო

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოუშუშაოთ კონკრეტული ამბის (ისტორიული, მითოლოგიური და სხვ.) ეპიზოდის დასურათების უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ.1.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრისა და შთაბეჭდილების გადმოსაცემად სახვითი ხელოვნების რამდენიმე ძირითადი ელემენტის, მასალისა და ტექნიკის გამოყენება ნამუშევარში.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ქმნის ნამუშევრებს შთაბეჭდილებებით და წარმოსახვით;

- იყენებს სხვადასხვა ტიპის ხაზს (სწორს, ტალღოვანს, ტეხილს, წყვეტილს, ზიგზაგს, ჰორიზონტალურს, ვერტიკალურს, მრუდეს, დიაგონალურს);

- იყენებს სხვადასხვა ფერს;

- იყენებს სხვადასხვა ფორმას (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს);

- იყენებს ხატვის, აპლიკაციის, კოლაჟის, ანაბეჭდისა და მოზაიკის ტექნიკას და სხვ;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო, თაბახი ან ფორმატი, ფერადი ფანქრები ან პასტელი.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლეები საკუთარი სურვილით ირჩევენ დასასურათებელ ეპიზოდს ნარცისისა და ექოს მითის შესახებ.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

აქტივობის შედეგი: ს.გ.1.1.4.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

მოსწავლეები წარადგენენ საკუთარ ნამუშევრებს და საუბრობენ მითის რომელიმე ეპიზოდი აირჩიეს დასასურათებლად და რატომ. შესაძლებელია, მასწავლებელმა წყვილებად დაყოს კლასი. წყვილებმა ერთმანეთში გაცვალონ ნამუშევრები და იმსჯელონ მენწყილის მიერ შესრულებულ სამუშაოზე.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მითის შინაარსის ცოდნა; 2. ძველბერძნული მითის დასურათებული ეპიზოდის შერჩევა და შემოქმედებითად ასახვა; 3. პრეზენტაციის უნარი (ნამუშევრის წარდგენისას საუბარი ჩანაფიქრზე).

30. თაიგული

მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ყვავილის მარტივი ფორმების შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა ქალაქის პლასტიკის მეშვეობით; წყვილში მუშაობის უნარი.

შედეგი: ს.გ.1.1.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- ს.გ.1.1.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა

ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ.ივ.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.ივ.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. მარტივი კონსტრუქციის შექმნის უნარი; 2. პრაქტიკული ინსტრუქციის გაგებისა და ათვისების უნარი; 3. ორგანიზებულობა; 4. თანამშრომლობის უნარი, პრაქტიკული სამუშაოს მენეჯერისთან ერთად შესრულების უნარი.

31. რა არის ჟანრი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ მხატვრული ჟანრის ცნება, განვუმტკიცოთ ადრე ნასწავლი ჟანრების — ნატურმორტი, პეიზაჟი, პორტრეტი — ცოდნა და გავაცნოთ ახალი — ყოფითი ჟანრის თავისებურებანი; გამოვუმუშავოთ სხვადასხვა ჟანრის ნაწარმოების ერთმანეთისგან განსხვავების უნარი, ასევე, გამოვუმუშაოთ ყოფითი ჟანრის ნამუშევრის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ.ივ.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/

ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

• სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ.ივ.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ.ივ.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ.ივ.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);
 - ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);
 - სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;
- შეფასება:** 1. დაკვირვების და ნამუშევრის შინაარსის ამოკითხვის უნარი; 2. ნამუშევრის ჟანრის განსაზღვრის უნარი; 3. ყოფითი ჟანრის ნამუშევრის შექმნის უნარი; 4. პრეზენტაციის უნარი.

32. ახალი წელი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ პლასტიკური ფორმის აღქმისა და შექმნის უნარი ძერწვის საშუალებით

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
 - მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.
- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;
 - ძერწავს გამოსახულებებს თიხის, პლასტილის და სხვა საძერწი მასალის გამოყენებით;
- ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.
- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
 - სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრობს იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);
- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);
- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. მარტივი პლასტიკური ფორმის შექმნის უნარი (ძერწვის უნარი); 2. საპრეზენტაციო უნარები

33. საახალწლო ბარათები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სხვადასხვა ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის მეშვეობით, აპლიკაციის შექმნის უნარი, განუმტკიცოთ დასმული ამოცანის შემოქმედებითად გადაჭრის უნარი და ნამუშევრის წარდგენის უნარჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;
- ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);
- საუბრობს იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);
- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);
- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. ნამუშევრის შექმნისას სხვადასხვა მასალის და ტექნიკის გამოყენების უნარი; 2. სამუშაოსადმი შემოქმედებითად მიდგომა; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

34. თოვლის ბაბუას სახლი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ სამგანზომილებიანი ფორმების შექმნის უნარი ქალაქის პლასტიკის გამოყენებით.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შესარულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. ქალაქისაგან მოცულობითი ფორმების შექმნის უნარი; 2. ინსტრუქციის გაგებისა და პრაქტიკულად გამოყენების უნარი; 3. სამუშაოს თანმიმდევრულად შესრულების უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

35. შთაგონების წყარო

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ ცნობილი მხატვრების ნამუშევრების გაცნობის შედეგად გაჩენილი იდეების საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი, საკუთარი წარმოსახვით პერსონაჟის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შესარულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრებს;

რის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., წელიწადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შეფასება: 1. მხატვრების ნამუშევრებზე მსჯელობის, საკუთარი აზრის გამოთქმის უნარი; 2. ცნობილი მხატვრების ნამუშევრების გაცნობის შედეგად წარმოქმნილი იდეების საკუთარ ნამუშევარში ასახვა; 3. საკუთარი წარმოსახვით პერსონაჟის შექმნის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

36. სურათი და შთაბეჭდილება

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ სხვადასხვა ჟანრის სურათებით აღძრულ შთაბეჭდილებებზე არგუმენტირებულად მსჯელობის უნარი, ასევე, სხვადასხვა ჯანრის სურათის სექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატიურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბ-

რობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. სხვადასხვა ჟანრის ამოცნობის უნარი; 2. სურათის აღწერისა და სურათით აღძრულ შთაბეჭდილებაზე მსჯელობის უნარი; 3. სხვადასხვა ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით რომელიმე ჟანრის სურათის შექმნის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

37. ცნობილი ნაგებობები

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ მსოფლიოს ცნობილი არქიტექტურული ნაგებობები, გამოვუმუშაოთ არქიტექტურული ნაგებობების აღქმის, აღწერისა და საკუთარ ნამუშევარში ასახვის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

• სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

შეფასება: 1. მსოფლიოს ცნობილი არქიტექტურული ნაგებობების ცოდნა; 2. არქიტექტურული ფორმების აღქმისა და აღწერის, უნარი; 3. არქიტექტურული ნაგებობის, მისი ფორმების ნამუშევარში ასახვის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

38. ქართული არქიტექტურა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლები. განვუვითაროთ დაკვირვების უნარი და ხუროთმოძღვრული ძეგლის ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან

ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;

შეფასება: 1. მოსწავლე იცნობს ქართული ხელოვნების ძეგლებს; 2. დაკვირვების უნარი და ნამუშევარში ქართული ხელოვნების დეტალები; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

39. ჩვენი ქალაქი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშავოთ გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში გადატანის უნარი; ასევე, გამოვუმუშაოთ შერჩეული თემისადმი შემოქმედებითი მიდგომა; მოსწავლემ შეძლოს სხვადასხვა ტექნიკისა და მასალის, ფორმისა და ფაქტურის გამოყენებით ნამუშევრის შექმნა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასა-

ლა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. გარემოზე დაკვირვების უნარი; 2. დაკვირვების შედეგად ამ გარემოს ნამუშევარში ასახვის უნარი; 3. სხვადასხვა მასალის და ფაქ-

ტურის გამოყენების უნარი და მათი საშუალებით განწყობილების შექმნის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

40. რა არის გრაფიკა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ სახვითი ხელოვნების დარგი – გრაფიკა, ასევე, გაცნოს გრაფიკის მასალებს და შეძლოს გრაფიკული ხერხების და მასალის გამოყენებით საკუთარი ჩანაფიქრის გადმოცემა ნამუშევარში.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);
- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;
- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი უნარის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

შეფასება: 1. გრაფიკის, როგორც სახვითი ხელოვნების დარგის შესახებ ცოდნა; ასევე გრაფიკული მასალების ცოდნა; 2. რომელიმე გრაფიკული მასალის გამოყენებით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები

41. უბრალო შავი ფანქარი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუშემტკიცოთ უკვე ნასწავლი მასალის და სახვითი ხელოვნების ძირითადი პრინციპებისა და ელემენტების გამოყენებით გრაფიკული ნამუშევრის შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

• აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტ-

რიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატიურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბ-

რობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. უკვე ნასწავლი ხერხებით გრაფიკული ნამუშევრის სექციის უნარი; 2. შემოქმედებითობა; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

42. როგორ დავხატოთ პორტრეტი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გაეცნოს სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი ჟანრი – პორტრეტი. განუვითაროთ გარემოზე დაკვირვების უნარი, სახასიათო დეტალების ნამუშევარში ასახვის უნარ-ჩვევა;

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

შეფასება: 1. გარემოზე დაკვირვების უნარი; 2. სახასიათო დეტალების ნამუშევარში ასახვის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

43. აკვარელი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ აკვარელით ხატვის ტექნიკა, მისი სპეციფიკა; განვუმტკიცოთ ბუნებაზე დაკვირვების უნარი და გამოვუმუშაოთ აკვარელის საღებავებით ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლემ აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

შეფასება: 1. აკვარელის ტექნიკის, მისი სპეციფიკის ცოდნა; 2. ბუნებაზე დაკვირვების უნარი; 3.

აკვარელით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

44. ფერადი ლაქა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუმტკიცოთ ფერის აღქმისა და ცივი და თბილი ფერის ლაქების გამოყენებით ნამუშევრის შექმნის უნარი, ამ ლაქებით გამონვეულ ასოციაციებზე, განწყობილებაზე საუბრის უნარი; ასევე, ნამუშევარში ფერადოვანი ლაქებით განწყობილების შექმნის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III. 1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III. 2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III. 4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. შემოქმედებითობა – ლაქების საშუალებით გამოსახულების შექმნის უნარი; 2. ნამუშევარში ფერადოვანი ლაქებით განწყობილების შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები – დასახული ამოცანისა და მისი გადაჭრის გზებზე საუბრის უნარი;

45. ლაქა და ნახატი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშავოთ ლაქებისა და შესაბამისი ფერის საშუალებით გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში ასახვის უნარი; ფერადოვანი ლაქებით გამონვეული ასოციაციებისა და განწყობილების ასახვისა და მათზე საუბრის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III. 1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III. 2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

შეფასება: 1. ფერადოვანი ლაქების გამოყენებით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 2. ფერადოვანი ლაქებით გამოწვეული ასოციაციებისა და განწყობილების, შთაბეჭდილებების ნამუშევარში ასახვის უნარი; 3. ფერადოვანი ლაქებით გამოწვეული ასოციაციებისა და განწყობილების შესახებ საუბრის უნარ-ჩვევა; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

46. გუაში

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ გუაშის საღებავის შესაძლებლობები და თავისებურებანი. მოსწავლემ შეძლოს გუაშის საღებავებით ნამუშევრის შექმნა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარ

რი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

- ქმნის მარტივ ორნამენტებს განმეორებადი ხაზების, ფერების და გეომეტრიული ფიგურებისგან.

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

შეფასება: 1. გუაშის საღებავების თავისებურებათა ცოდნა; 2. გუაშის საღებავების შესაძლებლობათა და თავისებურებათა გათვალისწინებით ნამუშევრის შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

47. პასტელი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ პასტელის საღებავის შესაძლებლობები და თავისებურებანი; მოსწავლემ შეძლოს პასტელით ნამუშევრის

რის შექმნა და ამ მასალის მეშვეობით შესაბამისი განწყობილების გადმოცემა ნამუშევარში.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;
- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატიურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. პასტელის, როგორც გრაფიკული მასალის შესაძლებლობებისა და თვისებების ცოდნა; 2. პასტელის, როგორც გრაფიკული მასალის შესაძლებლობებისა და თვისებების პრაქტიკულად გამოყენება ნამუშევარში; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

48. საყვარელი გმირი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ შეძლოს ილუსტრაციაზე წარმოდგენილი ლიტერატურული პერსონაჟის თუ მულტფილმის გმირის ამოცნობა; მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ ლიტერატურული ნაწარმოების გმირის სახასიათო იერის გამოსახვის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• საუბრობს და გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას მისთვის ნაცნობ საყვარელ ანიმაციურ და მხატვრულ ფილმებზე, ელექტრონულ საგანმანათლებლო თამაშებზე, ილუსტრირებულ წიგნებზე და საუბრობს, რატომ მოსწონს ესა თუ ის ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმი, გმირი, მუსიკა/სიმღერა და ილუსტრაცია;

• სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შენიშვნა: თემა უნდა განაწილდეს ორ საგაკვეთილო დროზე

გაკვეთილი I

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – შესავალი საუბარი საყვარელი მულტფილმების ან ლიტერატურული გმირების შესახებ.

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გაუფლვივოთ დაკვირვების უნარი, ასევე, ინტერესი იმ შემოქმედებითი პროცესის მიმართ, რომლის დროსაც ლიტერატურული გმირის ვიზუალური სახე იქმნება.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 10 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაასახელონ მათი საყვარელი ლიტერატურული ან მულტფილმების გმირები. ესაუბრება მოსწავლეებს მულტფილმებისა და ლიტერატურული ნაწარმოებების გმირებზე, რომლებიც მაყურებელს ან მკითხველს რაიმე დამახასიათებელი ნიშნით ამახსოვრდება. იგი მოუთხრობს მოსწავლეებს, რომ მხატვრები რომელიმე ზღაპრის გმირის გამოსახვისას მისი ხასიათის თუ გარეგნობისათვის დამახასიათებელ ნიშნებს, დეტალებს უსვამენ ხაზს და რომ ეს ისეთი ნიშნებია, რომელიც არაფერში აგვერევა. მაგ., ბურატინოს ცხვირი, მალვინას ცისფერი თმები და სხვ.

აქტივობა II – პერსონაჟის სახასიათო დეტალების გადმოცემა მოქმედებით

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გაუფლვივოთ დაკვირვების უნარი – გმირის სახასიათო დეტალებზე მოსწავლის ყურადღების გამახვილება; ასევე, შემოქმედებითი მიდგომა ამა თუ იმ პერსონაჟის მხატვრული სახის ჩამოყალიბებისას.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: წყვილებში

რესურსი: სხვადასხვა საგნები, სამოსის ელემენტები, აქსესუარები და სხვ.

აქტივობის მოკლე აღწერა

აქტივობა II

მასწავლებელი წყვილებად ჰყოფს კლასს და სთავაზობს მათ რიგრიგობით განასახიერონ ყველასთვის ცნობილი ფილმების ან ლიტერატურული ნაწარმოებების გმირები, ხოლო კლასმა ამოიცნოს მათ მიერ განსახიერებული გმირი. აქტივობის შესასრულებლად მოსწავლეები იყენებენ მათ ხელთ არსებულ საგნებს, სამოსის ელემენტებს ან აქსესუარებს. ისინი რიგრიგობით ასახიერებენ ზღაპრების გმირებს, მაგ., ნაცარქექიას გუდით ზურგზე და ნაცრის საქექით ხელში, ბაყბაყდევს და ა.შ. იმის მიხედვით, თუ რამდენად სახასიათო იქნება მათ მიერ წარმოდგენილი გმირი, კლასი სწრაფად ამოიცნობს პერსონაჟს. ერთი და იგივე პერსონაჟის განსახიერება შეიძლება სხვადასხვა წყვილის მიერ. ასეთ შემთხვევაში კლასი გადაწყვეტს, რომელი მათგან-

ნი უფრო მეტად გავს პერსონაჟს. თუ კლასი ვერ გამოიცნობს, ვის ასახიერებს მოსწავლეთა წყვილი, ისინი თავად ასახელებენ პერსონაჟს და კლასი ერთობლივად წყვეტს, რომელი დეტალის დამატების მეშვეობით უფრო გაადვილდება მისი ამოცნობა.

აქტივობის არსი ისაა, რომ მოსწავლე ყურადღებას აქცევს სახასიათო დეტალების მნიშვნელობას ამა თუ იმ პერსონაჟის მხატვრული სახის ჩამოყალიბებაში.

აქტივობა III — სახელმძღვანელოში მოცემული გმირების ამოცნობა და დახასიათება

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავუღვივოთ დაკვირვების უნარი, მოსწავლემ შეძლოს ილუსტრაციაზე წარმოდგენილი პერსონაჟის ამოცნობა, ასევე, თვალთ დახასიათების სიტყვიერად აღწერის უნარი

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- საუბრობს და გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას მისთვის ნაცნობ საყვარელ ანიმაციურ და მხატვრულ ფილმებზე, ელექტრონულ საგანმანათლებლო თამაშებზე, ილუსტრირებულ წიგნებზე და საუბრობს, რატომ მოსწონს ესა თუ ის ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმი, გმირი, მუსიკა/სიმღერა და ილუსტრაცია;

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

დრო: 15 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლებელი სთავაზობს მოსწავლეებს, ყურადღებით დააკვირდნენ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ პერსონაჟებს, ამოიცნონ ისინი და დაასაბუთონ საკუთარი მოსაზრებები. მოსწავლეები ამოიცნობენ მულტფილმების გმირებს – სიმბას, მაუგლის, კარლსონს, ფიფქიას და შვიდ ჯუჯას; ასევე, ზღაპრების პერსონაჟებს – ბაყბაყდევს, წითელქუდას, ბურატინოს და ხსნიან რომელი სახასიათო ნიშნების მიხედვით ამოიცნეს ისინი.

შემდეგ მოსწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, ყურადღება მიაქციონ იმას, თუ რა ტექნიკით არის შესრულებული თითოეული მათგანი. კარლსონი და ბურატინო დახატულია ფერადი ფანქრებით, წითელქუდა და დევი შესრულებული აპლიკაციის

ხერხით. მოსწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, შემდეგი ვაკვეთილისთვის მოიფიქრონ, რომელი ლიტერატურული ნაწარმოების პერსონაჟის გამოსახვას გადანყვეტენ და რომელ ტექნიკას ირჩევენ ამისათვის. ამის შესაბამისად მოსწავლეებს ევალებათ შესაბამისი რესურსის მიტანა შემდეგ ვაკვეთილზე.

ვაკვეთილი II

ვაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I — შესავალი საუბარი და დავალების მიცემა

აქტივობის მიზანი: დავალების მიცემა

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მოსწავლეების ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

დრო: 5 წთ.

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი

რესურსი: სახელმძღვანელო

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლებელი ახსენებს მოსწავლეებს, წინა ვაკვეთილზე განვლილი მასალას, სთხოვს სახელმძღვანელოში კიდევ ერთხელ გადახედონ სხვადასხვა ზღაპრისა თუ მულტფილმის გმირებს. შემდეგ მოსწავლებელი აძლევს მოსწავლეებს დავალებას, შეარჩიონ და შექმნან მათთვის სასურველი პერსონაჟის გამოსახულება.

მოსწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, მოამზადონ აუცილებელი რესურსი, იმის მიხედვით, რომელი გმირის გამოსახვა და რომელი ტექნიკის გამოყენება აქვთ მათ გადანყვეტილი.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო, ზღაპრის ან მულტფილმის გმირის გამოსახვა მათი სახასიათო ნიშნების აქცენტირებით

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოვუმუშაოთ ლიტერატურული ნაწარმოების გმირის სახასიათო სახის შექმნის პრაქტიკული უნარ-ჩვევა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

დრო: 25 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: სამუშაო რვეული, ნებისმიერი სახატავი მასალა, თაბახი ან ფორმატი, ფერადი ქაღალდები, ხელოვნური ან ბუნებრივი მასალა, მაკრატელი, ნებო.

აქტივობის მოკლე აღწერა

მოსწავლეები იწყებენ მათთვის სასურველი პერსონაჟის გამოსახვას. თუ მუშაობის პროცესში მოსწავლეებს დასჭირდებათ დახმარება – მაგ. დამატებითი მასალა, ისინი ითხოვენ დახმარებას და თავადაც ეხმარებიან თანაკლასელებს.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები ნამუშევრებს კლასის წინაშე ინდივიდუალურად წარმოადგენენ

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ ნამუშევრის წარდგენის უნარი, საკუთარი ჩანაფიქრის განხორციელების შესახებ მსჯელობის და აზრის გამოთქმის უნარი.

აქტივობის შედეგი: ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

დრო: 15 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

კლასის წინაშე საკუთარი ნამუშევრის წარმოდგენისას, მოსწავლე ელოდება თანაკლასელთა რეაქციას, ამოიცნობენ თუ არა ისინი მის მიერ გამოსახულ პერსონაჟს. ყურადღებით უსმენს მათ მსჯელობას; შემდეგ თავად საუბრობს მეგობრის ნამუშევრის შესახებ, გამოთქვამს მოსაზრებას, რამდენად მოახერხა მან ადვილად საცნობი გმირი გამოესახა.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. მხატვრული ნაწარმოების პერსონაჟის ამოცნობის უნარი; 2. სახასიათო დეტალებით გმირის გამოსახვის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

49. მიმოიხედე ირგვლივ

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ნამუშევარში ასახვის უნარი, ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

• აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

• სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

• ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

• ქმნის გარემოში არსებული განსხვავებული ფაქტურის იმიტაცია/ილუზიას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა;

აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. დაკვირვების უნარი; 2. სახასიათო დეტალების ასახვის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

50. ჩვენი სტუდია

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლემ შემოქმედებითად გამოიყენოს ბუნებრივი და ხელოვნური მასალა (რესურსი) კონკრეტული ნამუშევრის შექმნისას; განუვითარდეს მის მიერ მოფიქრებულ პერსონაჟზე მოკლე ლიტერატურული ჩანახატის გაკეთების უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III. 1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III. 2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III. 4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევებს თანაკლასელებს.

ს.გ. III. 5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., წელიწადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შეფასება: 1. ბუნებრივი ან ხელოვნური მასალის შემოქმედებითად გამოყენების უნარი; 2. ლიტერატურული ჩანახატის შექმნის უნარი; 3. შემოქმედებითობა, ფანტაზიის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

51. გაზაფხულის დღესასწაული

გაკვეთილის მიზანი: საკუთარი ფანტაზიით, ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის გამოყენებით მისალოცი ბარათის შექმნა; თანაკლასელთა წინაშე ნამუშევრის წარდგენა.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. შემოქმედებითობა – ფანტაზიის უნარის გამოვლენა, ორიგინალური გადაწყვეტა მისალოცი ბარათის შექმნისას;

2. განვლილი მასალის და სახვითი ხერხების, თუ ელემენტების ნამუშევარში შემოქმედებითად გამოყენება;

3. საპრეზენტაციო უნარები

52. წელიწადის დროები

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს განუვითაროთ ბუნებრივი და ხელოვნური მასალის გამოყენებით კოლაჟის შექმნის, ბუნებაზე დაკვირვებისა და მიღებული შთაბეჭდილებების პრაქტიკულად ასახვის უნარ-ჩვევა. განუვითაროთ ფგუფში თანამშრომლობის უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., წელიწადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შეფასება: 1. ხელოვნური და ბუნებრივი მასალით კოლაჟის შექმნის უნარი; 2. წელიწადის დროების შესაბამისი ფერების და მოტივების გამოყენება ნამუშევარში; 3. გუნდური მუშაობის (თანამშრომლობის) უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები.

53. რა არის გამოყენებითი ხელოვნება

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს გავაცნოთ გამოყენებითი ხელოვნების რაობა და მისი დარგები; მოსწავლემ შეძლოს გამოყენებითი ხელოვნების ნაწარმოების ამოცნობა და მისი კონკრეტული დარგისათვის მიკუთვნება.

შედეგი: ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);

შეფასება: 1. გამოყენებითი ხელოვნების დარგების ამოცნობის უნარი; 2. სხვადასხვა მასალით შესრულებული ნიმუშების იდენტიფიცირების უნარი; 3. მსჯელობის და არგუმენტაციის უნარ-ჩვევა.

54. თიხის ლარნაკი

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს გავაცნოთ თიხის მასალის თავისებურებები და გამოვუმუშავოთ თიხით მარტივი ფორმების ძერწვის უნარ-ჩვევა, განვუმტკიცოთ თიხის ჭურჭლის სხვადასხვა ხერხით შემკობის უნარი

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- ქმნის მარტივ ორნამენტებს განმეორებადი ხაზების, ფერების და გეომეტრიული ფიგურებისგან.

ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ

კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

• ძერწავს გამოსახულებებს თიხის, პლასტიკის და სხვა საძირკის მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. ძერწვის სპეციფიკური უნარ-ჩვევა; 2. მზა ნამუშევრის სხვადასხვა ხერხით შემკობის უნარი; 3. ნამუშევრის წარდგენის უნარი.

55. ესკიზი ხალიჩისთვის

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეს განუვითაროთ სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტებისა და პრინციპების, აგრეთვე სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის შერჩევა/გამოყენების უნარი ორნამენტის შექმნისას.

შედეგი: ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• ქმნის მარტივ ორნამენტებს განმეორებადი ხაზების, ფერების და გეომეტრიული ფიგურებისგან.

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. განვლილი მასალის ცოდნა ხელოვნების პრინციპებისა და ელემენტების შესახებ და მისი პრაქტიკაში გამოყენების უნარი; 2. ორნამენტის შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

56. ძაფი – მასალა სურათისათვის

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტებისა და პრინციპების, აგრეთვე სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის შერჩევა/გამოყენების უნარი ნამუშევრის შექმნისას.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

მენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. განვლილი მასალის ცოდნა ხელოვნების პრინციპებისა და ელემენტების შესახებ და მისი პრაქტიკაში გამოყენების უნარი; 2. უჩვეულო მასალით (ძაფი) ნამუშევრის შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

57. ზღვის სამყარო

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშაოთ შეთავაზებულ თემაზე სახატავი და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით დეკორატიული კომპოზიციის შექმნის უნარი, განეუმტკიცოთ სხვადასხვა მხატვრული ტექნიკის და ხერხის ფლობის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლემ:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს

და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. ხელოვნური და ბუნებრივი რესურსის შემოქმედებითად გამოყენების უნარი შეთავაზებულ თემაზე ნამუშევრის შექმნისას; 2. ნამუშევრის პრეზენტაციის უნარი.

58. მოგაზაურობა საჰაერო ბურთით

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განეუმუშაოთ სხვადასხვა გეომეტრიული ფორმისაგან მარტივი კონსტრუქციის შექმნის (ანყოფის) და დეკორატიულად გაფორმების უნარი.

შედეგი: ს.გ. III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ. III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

- ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

- უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ. III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს

და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. სხვადასხვა ფორმისგან კონსტრუქციის აწყობის უნარი; 2. დეკორატიული გაფორმების უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

59. უცხო პლანეტა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ წარმოსახვით ხატვის უნარი. განუვითაროთ საკუთარი ფანტაზიით შექმნილი ნამუშევრის წარდგენის უნარ-ჩვევა.

შედეგი: ს.გ. III. 1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

ს.გ. III. 2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III. 4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენებს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. წარმოსახვით ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევა; 2. ფანტაზია და სემოქმედებითობა; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

60. ღამე დიდ ქალაქში

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ბუნებრივ მოვლენებსა და გარემოზე დაკვირვების უნარი, გამოვუმუშავოთ დაკვირვების შედეგების ნამუშევარში გამოყენების უნარ-ჩვევა, მოცემულ თემაზე (ღამე დიდი ქალაქში) ნამუშევრის შექმნისას მოსწავლემ აირჩიოს შესაბამისი ფერები.

შედეგი:

ს.გ. III. 1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ. III. 2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ. III. 4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

მენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

შეფასება: გარემოზე დაკვირვების უნარი; დაკვირვების შედეგების ნამუშევარში ასავის უნარი; თემის შესაბამისი განწყობილების შექმნა ფერების საშუალებით; საპრეზენტაციო უნარები;

61. ნახატები ცაზე

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუფიქროთ გარემოზე და ბუნებრივ მოვლენებზე დაკვირვების უნარი, გაუფიქროთ ფანტაზია, რათა მან შეძლოს დაკვირვების შედეგებისა და წარმოსახვის მეშვეობით შექმნას ნამუშევარი.

შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს,

- სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს).

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვნათა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევ-

რის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი უანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

- **შეფასება:** 1. გარემოზე დაკვირვების უნარი, წარმოსახვის უნარი; 2. შემოქმედებითი უნარი; 3. სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების ანალიზის უნარი; 4. საპრეზენტაციო უნარები;

62. მონოტიპია

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ ანაბეჭდის მიღების ერთ-ერთი ხერხი – მონოტიპია, გამოვუმუშაოთ მას ამ ხერხით ნამუშევრის შექმნის უნარ-ჩვევა და ნამუშევარში გარკვეული განწყობილების ასახვის უნარი.

შედეგი:

ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუმოსწავლე:

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. მონოტიპის ხერხის ცოდნა და პრაქტიკაში გამოყენების უნარი; 2. შემოქმედებითობა და ამ ხერხით შექმნილ ნამუშევარში განწყობილების გადმოცემის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

63. ჯადოსნური ფრინველი

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს განუვითაროთ ფანტაზია და წარმოსახვის უნარი, განუვითაროთ შეთავაზებულ თემაზე სხვადასხვა ტექნიკისა და მასალის გამოყენებით კონსტრუქციის შექმნის უნარი.

შედეგი:

ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ.III.3. მოსწავლემ უნდა შეძლოს თანაკლასელებთან თანამშრომლობით (წყვილში, გუნდში) შეასრულოს სამუშაო.

• ერთობლივი მუშაობისას (ლონისძიებაში მონაწილეობა, ნამუშევრის შექმნა წყვილში/ჯგუფში) უზიარებს თანაკლასელებს განსხვავებულ მოსაზრებებს;

• უსმენს და ითვალისწინებს მასწავლებლის ინსტრუქციას, რჩევას/მითითებას;

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

• ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

• სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

• საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

• უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

• პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

• ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევეს თანაკლასელებს.

შეფასება: 1. ფანტაზია და შემოქმედებითობა; 2. კონსტრუქციის შექმნის უნარი; 3. საპრეზენტაციო უნარები.

64. ექსკურსია მუზეუმში

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლემ ამოიცნოს და მიაკუთვნოს მხატვრული ნაწარმოებები ხელოვნების შესაბამის დარგს, მოსწავლეს გავაცნოთ მუზეუმში ქცევის წესები, მოსწავლემ იმსჯელოს მუზეუმში ნანახი ხელოვნების ნიმუშების შესახებ.

შედეგი:

ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);
- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);
- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);
- ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);
- ასახელებს ნამუშევარს, რომელმაც განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მოახდინა სამხატვრო გალერეაში ან მუზეუმში ყოფნისას;
- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

შეფასება: 1. სახვითი ხელოვნების დარგების ცოდნა და კონკრეტული ნიმუშის ამა თუ იმ დარგისადმი სწორად მიკუთვნება; 2. მუზეუმში გამოფენილი ხელოვნების ნიმუშების შესახებ მსჯელობის უნარი; 3. საკუთარი არჩევანის (რომელი ნამუშევარი მოეწონა) არგუმენტირების უნარი; 4. მუზეუმში მოქცევის წესების ცოდნა.

65. ჩვენი მემკვიდრეობა

გაკვეთილის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, გამოვუმუშავოთ ექსკურსიის დროს მიღებული შთაბეჭდილების შემოქმედებითად გამოყენების პრაქტიკული უნარი.

შენიშვნა: სასწავლო წლის განმავლობაში სასურველია რამდენჯერმე მოეწიოს ექსკურსია საქართველოს ისტორიულ ძეგლებზე. მასწავლებელი მოსწავლეებს სთავაზობს რომელიმე ახლომდებარე ისტორიული ძეგლის – ეკლესიის, ციხის, არქეოლოგიური განათხარის და სხვა მისთანათა დათვალიერებას. კლასი ერთობლივად წყვეტს, სად უფრო საინტერესო იქნება წასვლა. სასურველია, ამ პროცესში მშობლებიც იყვნენ ჩაბმული. გადამწყვეტილების მიღებისას გათვალისწინებული უნდა

იყოს როგორც ძეგლის სიშორე, ისე მის შესახებ არსებული ხელმისაწვდომი ინფორმაცია. საუკეთესო შედეგს მივაღწევთ, თუ არჩეული ძეგლის შესახებ ინფორმაციის მოძიების საქმეში თავად მოსწავლეებს ჩავაბამთ. ეს მონაწილეობა შეიძლება განისაზღვროს ამა თუ იმ ძეგლის სახელწოდებთან დაკავშირებული ტოპონიმების უფროსებისათვის გამოკითხვით, რაც ამ ასაკის მოსწავლეთათვის სავსებით დასაძლევია ამოცანაა. თავად ძეგლზე ყოფნისას მასწავლებლის საუბარი მის ისტორიაზე, მასთან დაკავშირებულ ადგილობრივ ლეგენდებზე იქცევა დამატებითი ინფორმაციის წყაროდ. მოსწავლეებმა უნდა იცოდნენ, რომ ძეგლის დათვალიერებისას მიღებული შთაბეჭდილებები მომდევნო გაკვეთილის თემად იქცევა. მასწავლებელმა უნდა შესთავაზოს მოსწავლეებს, რომ მოსწავლეებმა საკუთარი ძალებით დააფიქსირონ ძეგლი, გადაიღონ ის, დააკვირდნენ დეტალებს და გააკეთონ ჩანაწერები და ჩანახატები, რომელიც შემდგომ მათ გამოადგებათ ძეგლის იერსახის გახსენებაში.

შედეგი:

ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);
- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;
- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს (მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;
- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნევენს თანაკლასელებს.

ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;

ბაკვეთილის მსვლელობა

აქტივობა I – ექსკურსიის შთაბეჭდილებების გაზიარება

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გავაცნოთ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, ექსკურსიაზე მიღებული შთაბეჭდილებების გააქტიურება, სიტყვიერად გამოხატვა.

აქტივობის შედეგი: ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ

ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;

დრო: 15 წთ

მუშაობის ფორმა: მთელი კლასი, ინდივიდუალური

რესურსი: მოსწავლეების მიერ გადაღებული ფოტოები, ჩანაწერები, ჩანახატები

აქტივობის მოკლე აღწერა

გაკვეთილი იწყება იმ ძეგლის ისტორიის გახსენებით, რომელიც კლასმა ერთად მოინახულა. შესაძლებელია, მოსწავლეთა ერთ ნაწილს ექსკურსიის შემდეგ აღედგინებინათ ისტორიული ძეგლის მიმართ და მათ მოახერხეს გარკვეული დამატებითი ინფორმაციის მოძიება და ისინი ამ ინფორმაციას აცნობენ თანაკლასელებს. მასწავლებელი ასევე აძლევს საშუალებას მოსწავლეებს, ვისაც ამის სურვილი აქვს, გააცნოს თანაკლასელებს საკუთარი ჩანაწერები, აჩვენოს ჩანახატები, მოუთხროს თანაკლასელებს, ძეგლის რომელმა დეტალმა მიიქცია მისი ყურადღება და ა.შ.

აქტივობა II – პრაქტიკული სამუშაო

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეს გამოეუმუშავოთ ექსკურსიის დროს მიღებული შთაბეჭდილების შემოქმედებითად გამოყენების პრაქტიკული უნარი.

აქტივობის შედეგი:

ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

- იორჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;

- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);

- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;

- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მა-

სალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატიურმორტებს, პორტრეტებს;

დრო: 20 წთ.

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

რესურსი: ნებისმიერი სახატავი მასალა

აქტივობის მოკლე აღწერა

მასწავლებელი უფლებას აძლევს მოსწავლეებს გამოიყენონ მათ მიერ ძეგლზე გადაღებული ფოტოები, ჩანახატები, ჩანაწერები ნამუშევრის შექმნისას.

მოსწავლეები ნებისმიერი მასალით ხატავენ იმ ძეგლს, რომელიც მოინახულეს ექსკურსიაზე ყოფნის დროს. შესაძლებელია, ნახატი არ წარმოადგენდეს ძეგლის ზუსტ ასლს, არამედ იძლეოდეს ერთგვარი ინტერპრეტაციის, წარმოსახვითი რესტავრაცია-რეკონსტრუქციის ნიმუში. ამ შემთხვევაში მოსწავლე საკუთარი გემოვნებით და დამოუკიდებლად „აღადგენს“ ძეგლის დაზიანებულ ნაწილებს. აქტივობის არსი ისაა, რომ პრაქტიკული მუშაობის მეთოდით მოსწავლეს უკეთ შევათვისებინოთ ქართულ ეკლესიათა ტრადიციული იერსახე, პროპორცია, აღნაგობა. ასევე, მივცეთ ბიძგი მოსწავლის ფანტაზიას, რათა შექმნას გარკვეული თემის თავისუფალი ინტერპრეტაციის ნიმუში.

აქტივობა III — პრეზენტაცია

სამუშაოს დასრულების შემდეგ მოსწავლეები ნამუშევრებს კლასის წინაშე ინდივიდუალურად წარმოადგენენ

აქტივობის მიზანი: მოსწავლეებს გამოუშვით სამუშევრის წარდგენის უნარი, საკუთარი ჩანაფიქრის განხორციელების შესახებ მსჯელობის და აზრის გამოთქმის უნარი.

აქტივობის შედეგი:

ს.გ.III.4. მოსწავლემ უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენა; აზრის გამოთქმა საკუთარ, თანაკლასელთა ან ცნობილ ხელოვანთა ნამუშევრების შესახებ ელემენტარული ტერმინოლოგიის გამოყენებით.

- ინდივიდუალური, ერთობლივი ნამუშევრის წარდგენისას საუბრობს ჩანაფიქრის შესახებ, გამოყენებულ ფერებზე, მასალაზე, ტექნიკაზე და სხვ.;

- სხვებს უზიარებს საკუთარ შთაბეჭდილებებს თანაკლასელთა ან ცნობილ მხატვართა ნამუშევრის შესახებ (რა მოსწონს ან არ მოსწონს, რა არის გამოსახული და სხვ.);

- საუბრისას იყენებს ელემენტარულ ტერმინებს

(მასალის ჩამოთვლისას, სახვითი ხელოვნების ელემენტების დასახელებისას, მაგ., გამოვიყენე ტეხილი ან კლაკნილი ხაზი და სხვ.);

- უსმენს, აცდის სხვებს აზრის გამოთქმას, სვამს და პასუხობს კითხვებს (მაგ., ნამუშევრის შინაარსთან დაკავშირებით);

- პატივს სცემს საკუთარ და სხვის ნამუშევარს;

- ნამუშევრის წარდგენისას მხარს უჭერს და ამხნეებს თანაკლასელებს.

დრო: 10 წთ

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური

ნამუშევრის პრეზენტაციისას მოსწავლე საუბრობს ძეგლის ისტორიის შესახებ, როგორ გამოსახა მან ეს ძეგლი, რა ხერხები გამოიყენა, რომელი დეტალები გამოსახა და თუ „აღადგინა“ ამ ძეგლის რომელიმე დაზიანებული ნაწილი, რატომ გააკეთა ეს და როგორ.

შეფასების ფორმა: მიმდინარე/შემაჯამებელი მიმდინარე

კრიტერიუმები: 1. ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების ცოდნა; 2. შეძენილი ცოდნის და შთაბეჭდილების ნამუშევარში ასახვის უნარი, სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით; 3. პრეზენტაციის უნარი

შემაჯამებელი გაკვეთილი 2

(ტარდება მე-2 თავის ბოლოს)

მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების დონის შემოწმება.

შეფასება: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება.

1. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება.

2. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების დონის შემოწმება.

შეფასების ხერხი: ტესტირება, პრაქტიკული სამუშაო.

აქტივობა და დროის ორგანიზება: 1. ვიზუალური და სიტყვიერი ტესტები – 20 წთ; 2. პრაქტიკული სამუშაო – 25 წთ.

რესურსი: სამუშაო რვეული, ფორმატი, საღებავები, ფუნჯები, ხელსახოცები

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური.

შედეგი: ს.გ.III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების)

და ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილებების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

- წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;
- მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;
- ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;
- იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;
- იყენებს ძირითად, შედგენილ, ცივ და თბილ ფერებს;
- აკვირდება გარემოში არსებულ ფორმათა მრავალფეროვნებას და ასახავს ნამუშევარში (გეომეტრიულს და ბუნებაში არსებულს, ორ და სამ განზომილებიანს);
- სხვადასხვა ხერხით (ფორმით, ზომით, ფერით) გამოყოფს ნამუშევარში მთავარს;
- ქმნის სიმეტრიულ და ასიმეტრიულ გამოსახულებებს, ფორმებს;

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მრავალფეროვანი მასალისა და ტექნიკის გამოყენებით ქმნის პეიზაჟებს, ნატურმორტებს, პორტრეტებს;
- ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

ს.გ.III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);
- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);
- ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);
- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;
- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების

შინაარსს (მაგ., წელიწადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

კროსვორდის პასუხები:

1. შედგენილი;
2. აპლიკაცია;
3. ტილო;
4. ლურჯი;
5. პალიტრა;
6. მწვანე;
7. მობილი;
8. პორტრეტი;
9. ფაქტურა;
10. კომპოზიცია.

ფერად ზოლში – ნატურმორტი

შემაჯამებელი

გაკვეთილი 3

(ტარდება მე-3 თავის ბოლოს)

მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. ახალი ტერმინების ათვისების დონის შემოწმება. პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამოუმუშავების დონის შემოწმება. ხელოვნების ნიმუშში მასალის ამოცნობის უნარის განმტკიცება. ნებისმიერი საძერწი მასალით მუშაობის უნარ-ჩვევების განმტკიცება.

შეფასება: ხელოვნების ჟანრების ცოდნა, მათი განმასხვავებელი ნიშნების ცოდნა; ქანდაკების სპეციფიკის ცოდნა; ხელოვნების ნიმუშის აღწერისა და მასში მასალის ამოცნობის უნარი; ძერწვის სპეციფიკური მარტივი უნარ-ჩვევა.

შეფასების ხერხი: ტესტირება, პრაქტიკული სამუშაო.

აქტივობა და დროის ორგანიზება: 1. ვიზუალური და სიტყვიერი ტესტები – 20 წთ; 2. პრაქტიკული სამუშაო – 25 წთ.

რესურსი: სამუშაო რვეული, ფორმატი, საღებავები, ფუნჯები, ხელსახოცები

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური.

შედეგი:

ს.გ.III.2. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სხვადასხვა მასალისა და ტექნიკის გამოყენების უნარის განვითარება და გაღრმავება.

• ქმნის მცირე პლასტიკის ნიმუშებს, მარტივ კომპოზიციებს და კონსტრუქციებს, სხვადასხვა ნივთებს ხელოვნური და ბუნებრივი მასალის გამოყენებით;

• ძერწავს გამოსახულებებს თიხის, პლასტილის და სხვა საძერწი მასალის გამოყენებით;

შემაჯამებელ გაკვეთილში მოცემული სავარჯიშოების პასუხები:

1. 1 – ა) პეიზაჟი,
- 2 – გ) ყოფითი ჟანრი

3 – ბ) პორტრეტი

4 – დ) ნატურმორტი

2. ა) პეიზაჟი ბ) პორტრეტი გ) ნატურმორტი

3. 1. მცხეთის ჯვარი, საქართველო

2. ტაჯ მაჰალი, ინდოეთი

3. ეიფელის კოშკი, საფრანგეთი

4. 1 – გ) ხე

2 – ა) ლითონი

3 – დ) ქვა

4 – ბ) პლასტილინი

კროსვორდის პასუხები:

1. ექო; 2. ჟანრი; 3. ნიმფა; 4. პირამიდა; 5. იშთარი; 6. კოლინეუმი; 7. პეიზაჟი; 8. ბერლინი; 9. თიხა. მუქ ზოლში – ქანდაკება

შემაჯამებელი

გაკვეთილი 4

(ტარდება მე-4 თავის ბოლოს)

მიზანი: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. გრაფიკის, როგორც სახითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგის თავისებურებების, მისი მასალების ცოდნა და ნებისმიერი გრაფიკული მასალით მუშაობის უნარ-ჩვევების განმტკიცება.

შეფასება: განვლილი მასალის ათვისების ხარისხი. გრაფიკისა და გრაფიკული მასალების შესახებ მიღებული ცოდნისა და გამომუშავებული უნარ-ჩვევების გამოყენება პრაქტიკული სამუშაოს შესრულებისას.

შეფასების ხერხი: ტესტირება, კროსვორდი, პრაქტიკული სამუშაო.

აქტივობა და დროის ორგანიზება: 1. ვიზუალური და სიტყვიერი ტესტები – 15 წთ; 2. კროსვორდი – 10 წთ; 3. პრაქტიკული სამუშაო – 20 წთ.

რესურსი: სახელმძღვანელო, მასწავლებლის მომზადებული ტესტები და კროსვორდი, ფორმატი, საღებავები, ფუნჯები, ხელსაწოცები

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური.

შედეგი:

ს.გ. III.1. მოსწავლემ უნდა შეძლოს საკუთარი ჩანაფიქრის, გუნება-განწყობის (ემოციების) და/ან გარემოზე დაკვირვების შედეგად მიღებული შთაბეჭდილების ასახვა ნამუშევარში სახვითი ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენებით.

• წარმოსახვით, ფანტაზიით ქმნის სიუჟეტებს, პერსონაჟებისა და საგნების გამოსახულებებს;

• მოსწავლე აკვირდება გარემოში ობიექტებს, მოვლენებს და ასახავს მიღებულ შთაბეჭდილებებს;

• ირჩევს მხატვრულ ხერხებს (ხაზი, ფერი, მასალა) საკუთარი ჩანაფიქრის, შთაბეჭდილებების და ემოციის გადმოსაცემად;

• იყენებს სხვადასხვა სისქის კონტურს;

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

• ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

• ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

• ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

• ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);

შემაჯამებელ გაკვეთილში მოცემული სავარჯიშოების პასუხები:

სწორი პასუხია: ბ) ქალაქი

სწორი პასუხია: ბ) ზეთის საღებავი

1 – ა) წვრილი კონტური; 2 – ბ) მსხვილი კონტური

1,4 – ბ) გრაფიკული ნამუშევარი; 2,3 – ა) ფერწერული ნამუშევარი

კროსვორდის პასუხები:

1. პასტელი; 2. გუაში; 3. ნარცისი; 4. აკვარელი;

5. დუმფარა; 6. გრაფიკა; 7. ქალაქი; 8. კოლაჟი;

9. კონტური

შემაჯამებელი

გაკვეთილი 5

(ტარდება მე-5 თავის ბოლოს)

მიზანი: მოსწავლის მიერ გავლილი მასალის ათვისების ხარისხის შეფასება. გამოყენებითი ხელოვნების შესახებ ცოდნა, ხელოვნების კონკრეტული ნაწარმოების მიკუთვნება რომელიმე დარგისადმი.

შეფასება: ცოდნა და ლოგიკური აზროვნების უნარი (ნაწარმოების მიკუთვნება ხელოვნების რომელიმე დარგისადმი), ახალი სიტყვებისა და ტერმინების ცოდნა, განვლილი მასალის ათვისების ხარისხი. გამომუშავებული უნარ-ჩვევების გამოყენება პრაქტიკული სამუშაოს შესრულებისას.

შეფასების ხერხი: ტესტირება, პრაქტიკული სა-

მუშაო.

აქტივობა და დროის ორგანიზება: 1. ვიზუალური და სიტყვიერი ტესტები – 20 წთ; 2. პრაქტიკული სამუშაო – 25 წთ.

რესურსი: სახელმძღვანელო, სამუშაო რვეული, ფორმატი, საღებავები, ფუნჯები, ხელსახოცები

მუშაობის ფორმა: ინდივიდუალური.

შედეგი:

ს.გ. III.5. მოსწავლემ უნდა შეძლოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების, ზოგიერთი ჟანრის განსხვავება ერთმანეთისგან, მათი დაკავშირება ყოველდღიურ ცხოვრებასთან და სხვა საგნებში განვლილ მასალასთან.

- ჩამოთვლის და ამოიცნობს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, კერამიკა, ტექსტილი და სხვა);

- ასახელებს და ამოიცნობს ზოგიერთ ჟანრს (პეიზაჟი, ნატურმორტი, პორტრეტი);

- ხელოვნების ზოგიერთ ცნობილ ნიმუშს მიაკუთვნებს მათ შესაბამის დარგს, ჟანრს და საუბრობს საკუთარ დამოკიდებულებაზე (რომელი მოსწონს, რატომ);

- ასახელებს და ახასიათებს დარგებთან დაკავშირებულ პროფესიებს (კომპოზიტორი, მხატვარი, რეჟისორი და ა.შ.);

- აგროვებს ინფორმაციას მის რეგიონში მდებარე (ქალაქი, სოფელი, დასახლება) არქიტექტურულ ძეგლებზე, ფერწერულ ნამუშევრებზე, ქანდაკებებზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების ნიმუშებზე და აცნობს თანაკლასელებს;

- ასახელებს ნამუშევარს, რომელმაც განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მოახდინა სამხატვრო გალერეაში ან მუზეუმში ყოფნისას;

- სვამს კითხვებს ნამუშევარში ასახული საგნების, ადამიანებისა და მოვლენების შესახებ, საუბრობს შინაარსზე, მასში გამოხატულ განწყობილებაზე და მიღებულ შთაბეჭდილებაზე;

- აკავშირებს სახვითი ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსს (მაგ., ნელინადის დროები) სხვა საგნებში ნასწავლ მასალასთან (მაგ., ბუნებისმეტყველების გაკვეთილზე მიღებულ ინფორმაციასთან, მუსიკალურ ნაწარმოებთან, რომელიც მუსიკის გაკვეთილზე მოისმინა, ქართული ლიტერატურის ნიმუშებთან-ლექსი, მოთხრობა და სხვა).

შემაჯამებელ გაკვეთილში მოცემული სავარჯიშოების პასუხები:

1. 1 – შუადღე; 2 – ღამე

2. 1. ნატურმორტი – ა) საგანი; 2. ყოფითი ჟანრი – ბ) ადამიანის ყოფა; 3. პორტრეტი – გ) ადამიანი 4. პეიზაჟი – დ) ბუნება

3. 1 — ბ) გრაფიკა; 2 – დ) ქანდაკება; 3 – გ) გამოყენებითი ხელოვნება; 4 – ა) ფერწერა.

4. 1,7 – ა) ფერწერა; 2,6 – ბ) გრაფიკა; 4 – გ) გამოყენებითი ხელოვნება;

3,5 – დ) ქანდაკება

კროსვორდის პასუხები:

1. მუზეუმი; 2. ექსპონატი; 3. ლაქა; 4. ვარძია; 5. ნარცისი; 6. დეკორი; 7. ხალიჩა; 8. ესკიზი; 9. ფერწერა; 10. გიდი

შუა ფერად სვეტში – მოქანდაკე

ტერმინები

აპლიკაცია – სურათის ზედაპირზე სხვადასხვა მასალის დანებებით შექმნილი ნამუშევარი.

დეკორატიული – შემამკობელი.

დეკორი – რაიმეს სამკაული.

ექსპონატი – საგანი, რომელიც გამოფენილია მუზეუმში ან გამოფენაზე.

ესკიზი – წინასწარი, მოსამზადებელი ნახატი.

კოლაჟი – რაიმე საფუძველზე, ფონზე განსხვავებული მასალების, საგნების დანებებით შექმნილი ნამუშევარი.

კომპოზიცია – სურათის შემადგენელ ელემენტთა განაწილება სასურათე სიბრტყეზე.

კონტური საგნის ფორმის მონახაზია.

ლენდ არტი (ინგლისურად – მიწის ხელოვნება) – მიმართულება თანამედროვე ხელოვნებაში, რომლის მიმდევრებიც ბუნების წიაღში, ღია ცის ქვეშ ბუნებრივი მასალით ხელოვნების ნიმუშებს ქმნიან.

მობილი – მოძრავი მონყობილობა.

ნიმფა – ბუნების ძალების ქალღმერთი ბერძნულ მითოლოგიაში.

პორტრეტი – თუ შენ შენს მეგობარს, ამ რომელიმე ნაცნობს დახატავ, ეს მისი პორტრეტი იქნება.

ფაქტურა – ნამუშევრის, საგნის, ნივთის ზედაპირის თავისებურება.

I თავი – ცოდნის სკივრი

რა ვიცოდი _____

რა ვისწავლე _____

რა მინდა ვიცოდე _____

მე-2 თავის შემაჯამებელი გაკვეთილი

									10
1	2			5					
							9		
						8			
			4			7			
		3			6				

შეავსე კროსვორდი

1. ორი ძირითადი ფერის შერევით მიღებული ფერი; 2. სურათის ზედაპირზე სხვადასხვა მასალის დაწებებით შექმნილი ნახატი; 3. მასალა, რომელზეც მხატვრები ზეთის საღებავებით ხატავენ; 4. ერთ-ერთი ძირითადი ფერი; 5. დაფა, რომელზეც მხატვრები საღებავებს აზავენ; 6. ლურჯისა და ყვითლის შერევით მიღებული შედგენილი ფერი; 7. მოძრავი მონუმენტობა; 8. სურათი, რომელზეც კონკრეტული ადამიანია გამოსახული; 9. ნამუშევრის, საგნის, ნივთის ზედაპირის თავისებურება; 10. სურათის შემადგენელ ელემენტთა განაწილება სასურათო სიბრტყეზე.

შუა მუქ ზოლში – სხვადასხვა საგნით შედგენილი სურათი

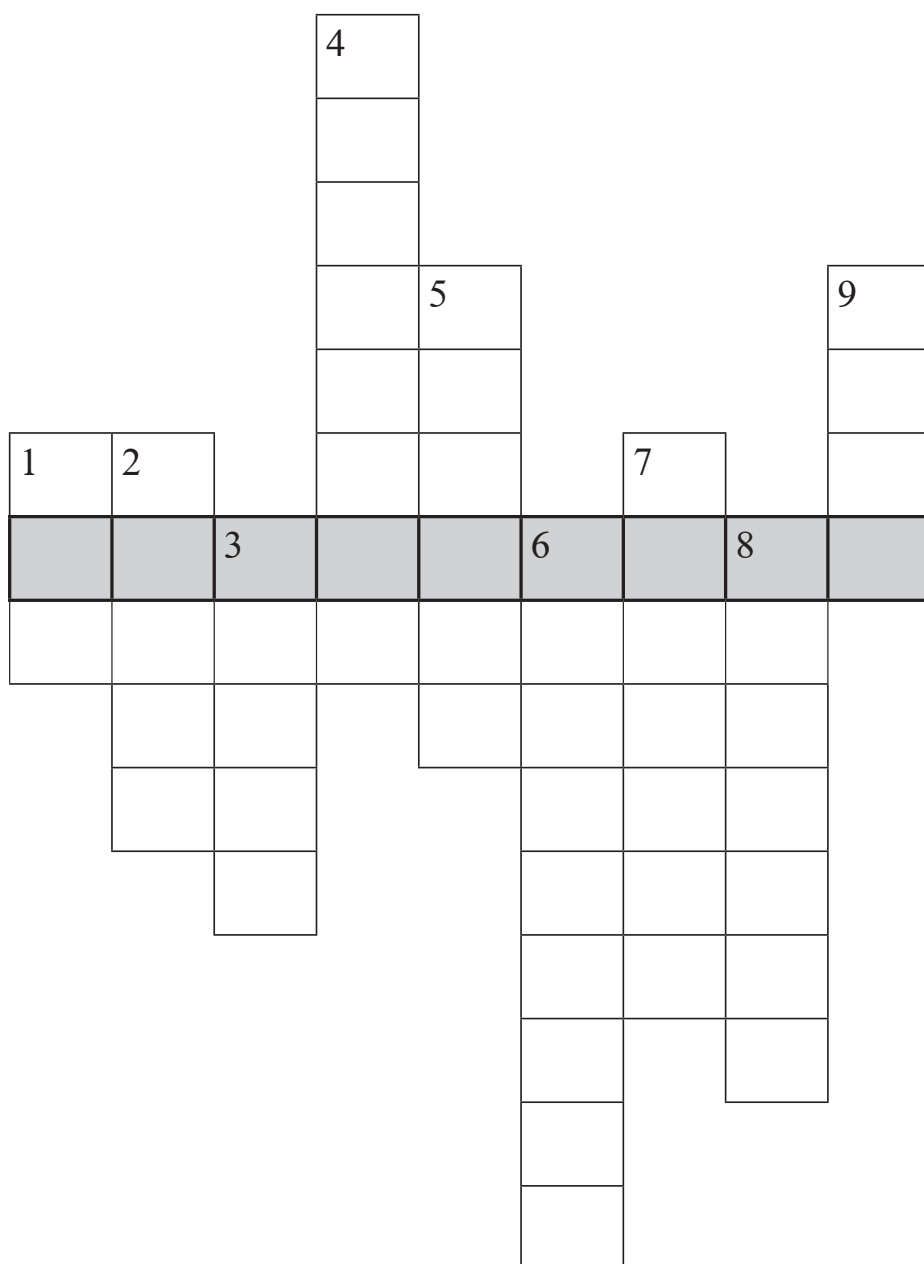
II თავი – ცოდნის სკივრი

რა ვიცოდი _____

რა ვისწავლე _____

რა მინდა ვიცოდე _____

მე-3 თავის შემაჯამებელი გაკვეთილი



შეავსე კროსვორდი

1. ნიმფას სახელი, რომელსაც ნარცისი შეუყვარდა; 2. დაასრულე წინადადება: ნატურმორტი, პეიზაჟი, პორტრეტი არის მხატვრობის... 3. ბუნების ძალების ქაღალმერთი ბერძნულ მითოლოგიაში; 4. ყველაზე ცნობილი არქიტექტურული ძეგლი ეგვიპტეში; 5. ქაღალმერთი, რომლის სახელსაც ატარებს შუამდინარეთის ერთ-ერთი ცნობილი ძეგლი; 6. ნაგებობა რომში, რომელშიც სხვადასხვა სანახაობა იმართებოდა; 7. სურათი, რომელზეც ბუნების ხედია ასახული; 8. ქალაქი, რომლის ერთ-ერთ მუზეუმშიც ინახება იშთარის კარიბჭე; 9. ერთ-ერთი გავრცელებული მასალა, რომლითაც მოქანდაკეები საკუთარ ნამუშევრებს ქმნიან;

ჰორიზონტალურ მუქ ზოლში – სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგი

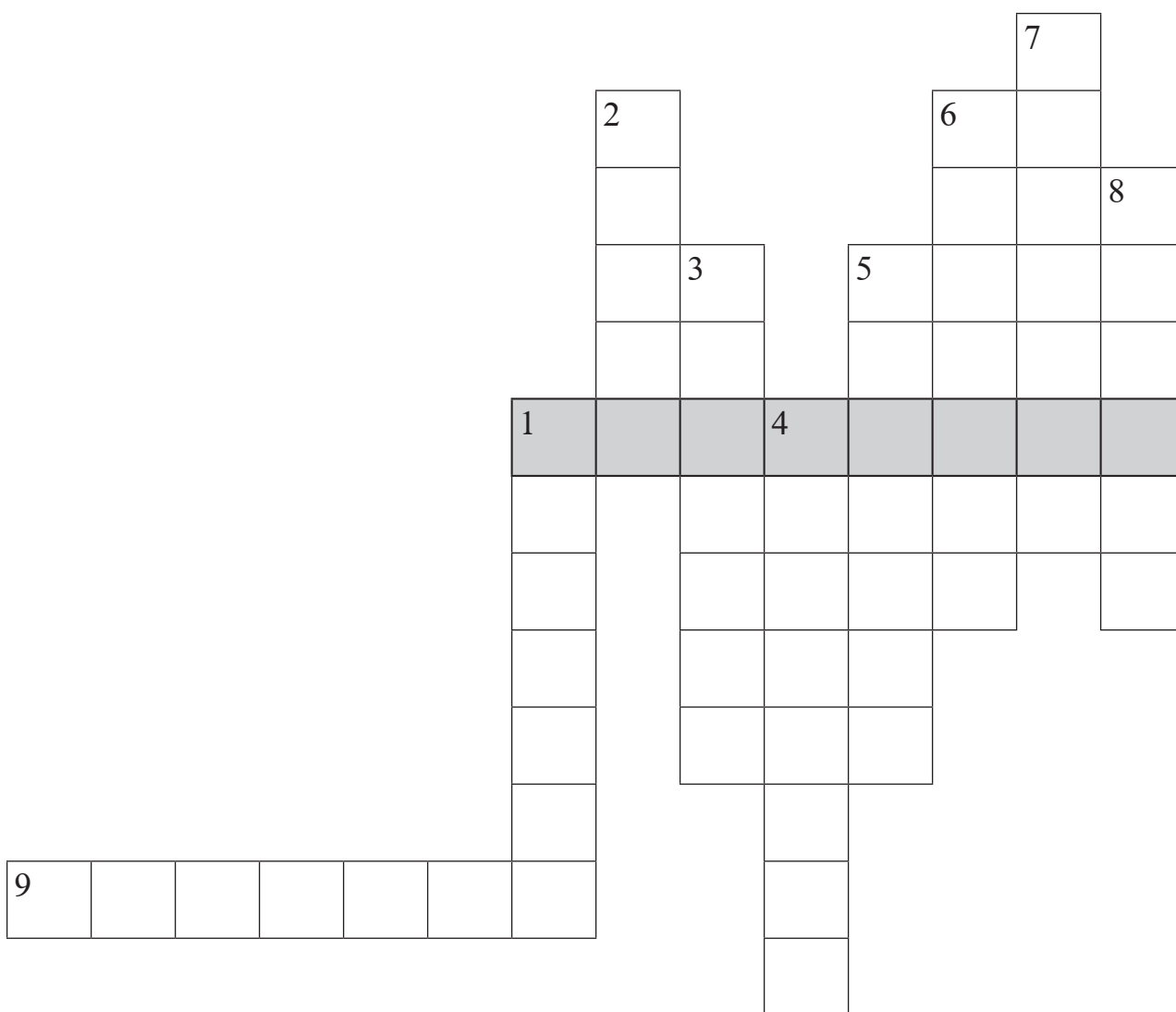
III თავი – ცოდნის სკივრი

რა ვიცოდი _____

რა ვისწავლე _____

რა მინდა ვიცოდე _____

მე-4 თავის შემაჯამებელი გაკვეთილი



შეავსე კროსვორდი

1. გრძელი, ფერადი, ცარცის მსგავსი ფხვიერი ღეროები, რომლითაც ქალაქებზე ხატავენ; 2. გრაფიკული მასალა, წყლის საღებავი, რომელიც სქელ ფენად ედება ქალაქებს; 3. ძველბერძნული მითის მიხედვით საკუთარ თავზე შეყვარებული ყმანვილი; 4. გრაფიკული მასალა, წყლის საღებავი, რომელიც თხელ ფენად ედება ქალაქებს; 5. წყლის მცენარე; 6. სახვითი ხელოვნების დარგი, რომელშიც სახატავ მასალად გამოიყენება ფანქარი, ტუში, პასტელი და სხვ. 7. მასალა, რომელზეც იხატება გრაფიკული ნამუშევარი; 8. რაიმე საფუძველზე, ფონზე განსხვავებული მასალების, საგნების დანებებით შექმნილი ნამუშევარი; 9. საგნის შემომწერი ხაზი;

ჰორიზონტალურ მუქ ზოლში – ეგვიპტის არქიტექტურის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ძეგლი.

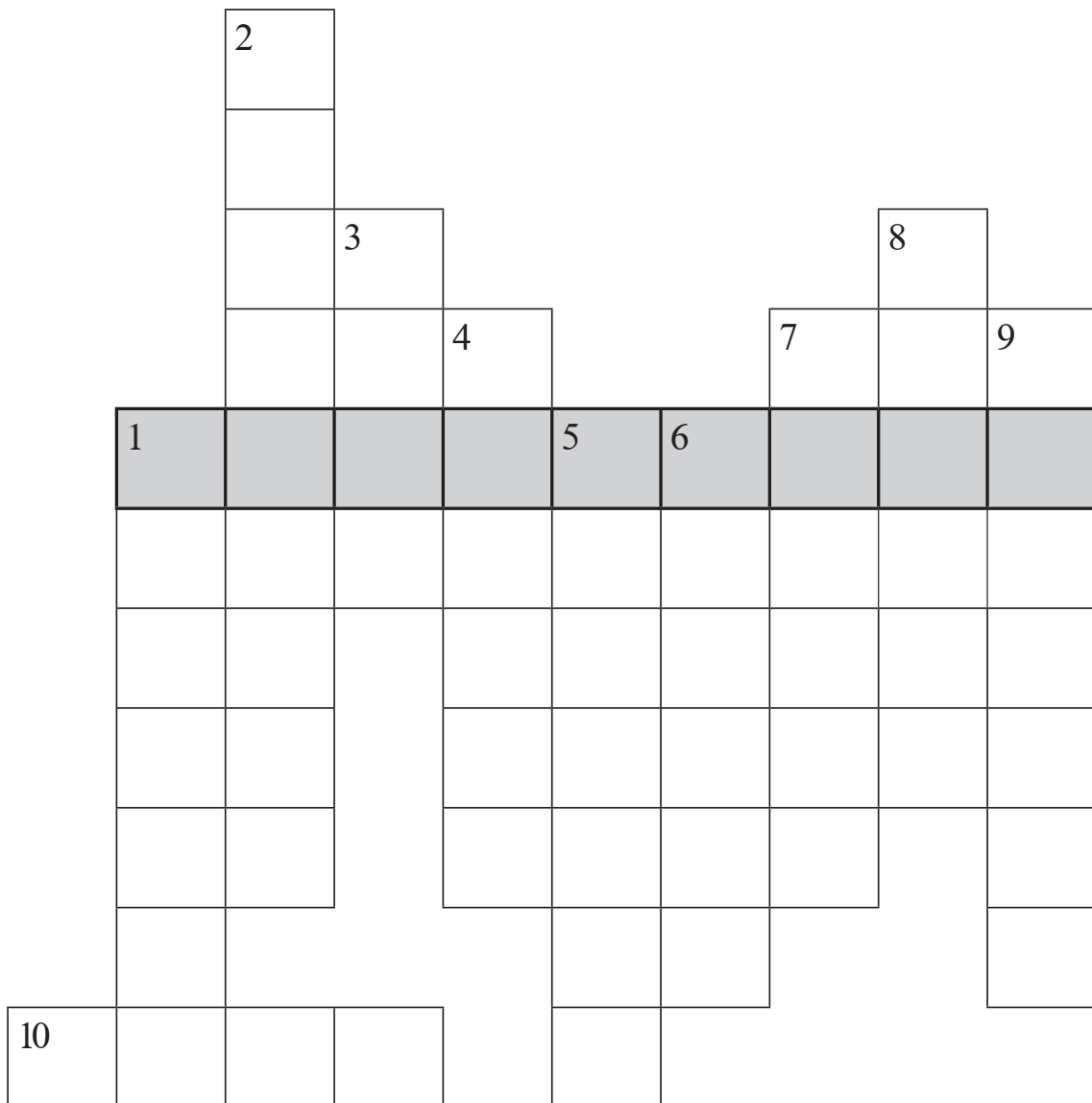
IV თავი – ცოდნის სკივრი

რა ვიცოდი _____

რა ვისწავლე _____

რა მინდა ვიცოდე _____

მე-5 თავის შემაჯამებელი გაკვეთილი



შეავსე კროსვორდი

1. დაწესებულება, სადაც ინახება ხელოვნების ნიმუშები; 2. ნივთი, რომელიც გამოფენილია მუზეუმში; 3. ერთი ფერის საღებავით დაფარული მონაკვეთი სურათზე; 4. კლდეში ნაკვეთი ძეგლი საქართველოში; 5. საკუთარ თავზე შეყვარებული პერსონაჟი ძველბერძნულ მითოლოგიაში; 6. რისამე სამკაული; 7. დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების ნაქსოვი ნიმუში; 8. წინასწარი, მოსამზადებელი ნახატი; 9. სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგი; 10. მუზეუმის თანამშრომელი, რომელიც ექსკურსიას უძღვება.

ჰორიზონტალურ მუქ ზოლში – სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგის წარმომადგენელი.

V თავი – ცოდნის სკივრი

რა ვიცოდი _____

რა ვისწავლე _____

რა მინდა ვიცოდე _____

ამ სახელმძღვანელოს გაყიდვის ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში,
გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ ცხელ ხაზზე (+995 32) 2 200 200

დამატებითი ინფორმაცია სახელმძღვანელოს/სერიის შესახებ
იხილეთ ვებ-გვერდზე: <https://www.facebook.com/PublishingHouseklio>

ISBN 978-9941-441-89-9



დაფინანსებულია „მოსწავლეების სახელმძღვანელოებით
უზრუნველყოფის პროგრამის“ ფარგლებში

